

Årsrapport 2015

for Høgskolen i Østfold



Bildene på forsiden (øverst fra venstre):

1. Sykepleierstudenter i Fredrikstad
2. Studenter i dialog i Halden
3. Musikkteater ved Akademi for scenekunst, regi Øystein Elle
4. Barnehagestudent i praksis

Innhold

I Styrets beretning	1
II Introduksjon til virksomheten	6
III Årets aktiviteter og resultater	10
1 Utdanning	11
1.1 Virksomhetsmål 1.1	11
1.1.1 Årlig vurdering av studieportefølje	11
1.1.2 Femårig grunnskolelærerutdanning	13
1.1.3 Samhandling med arbeidslivet om kompetansebehov og relevans i studier	13
1.1.4 Frafall i opptaksprosessen	16
1.1.5 Kandidatmåltall for utvalgte studier (nasjonal styringsparameter)	17
1.1.6 Måltall vs. antall studenter	19
1.1.7 Kandidatundersøkelser	19
1.1.8 Eksternt finansiert etter- og videreutdanning	19
1.2 Virksomhetsmål 1.2	20
1.2.1 Gjennomføring på normert tid BA og MA(nasjonal styringsparameter)	20
1.2.2 Nøkkeltall, interne kvantitative styringsparametere og analyser	20
1.2.3 Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet (nasjonal styringsparameter)	24
1.2.4 Studentevaluering	24
1.2.5 Resultater fra Sei ifrå	29
1.2.6 Tiltak og aktiviteter - Læringsmiljø og universell utforming	30
1.2.7 Tiltak og aktiviteter - Program- og undervisningskvalitet	33
1.3 Virksomhetsmål 1.3	36
1.3.1 Institusjonell satsing på fleksibel utdanning(nasjonal styringsparameter)	36
1.3.2 Fleksibilitet i det ordinære studietilbudet	37
1.3.3 Livslang læring og fleksible studier	39
1.4 Virksomhetsmål 1.4	40
1.4.1 Status	40
1.4.2 Studentmobilitet	41

1.4.3 Utenlandske studenter	42
1.4.4 Fremmedspråklige emner og grader	42
1.4.5 Internasjonalisering hjemme	42
1.4.6 Deltakelse i Erasmus+(nasjonal styringsparameter)	43
1.4.7 Ansattmobilitet	44
1.4.8 Internasjonale prosjekter	44
2 FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid	45
2.1 Virksomhetsmål 2.1	45
2.1.1 Generelt om aktiviteten i 2015	45
2.1.2 Resultatoppnåelse på forskning ut fra egenart (nasjonal styringsparameter)	46
2.1.3 Forskningsinnsats i MNT- og profesjonsfag (nasjonal styringsparameter)	47
2.1.4 Deltakelse i Horisont 2020 (nasjonal styringsparameter)	47
2.2 Virksomhetsmål 2.2	47
2.2.1 Avdelingsovergripende FoU grupper og samarbeid over avdelingsgrenser	47
2.2.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv	48
2.2.3 Internasjonalt samarbeid	49
2.2.4 Institusjonelle, faglige satsingsområder	50
2.3 Virksomhetsmål 2.3	50
2.3.1 Samspill mellom forskning og utdanning (nasjonal styringsparameter)	50
3. Formidling og samfunnskontakt	53
3.1 Virksomhetsmål 3.1	53
3.1.1 Høyere utdanning	53
3.1.2 Etter- og videreutdanning	53
3.1.3 Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom EU/NFR (nasjonal styringsparameter)	54
3.1.4 Formidling	55
3.2 Virksomhetsmål 3.2	56
3.2.1 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (nasjonal styringsparameter)	58
4 Organisasjon og ressurser	61
4.1 Virksomhetsmål 4.1	61

4.2 Virksomhetsmål 4.2	62
4.2.1 Solide fagmiljøer (nasjonal styringsparameter)	63
4.2.2 Andel kvinner i dosent – og professorstillinger (nasjonal styringsparameter)	64
4.2.3 Andel midlertidige stillinger (nasjonal styringsparameter)	64
4.2.4 Kompetanseutvikling	65
4.2.5 Inkluderende arbeidsliv	66
4.2.6 ARK – arbeidsmiljø- og klimaundersøkelse	67
4.2.7 Andre relevante tiltak gjennomført i 2015	67
4.3 Virksomhetsmål 4.3	68
4.3.1 Langsiktig økonomisk planlegging (nasjonal styringsparameter)	68
4.3.2 Status bygg og utstyr inklusive påbygg	70
5. Midler tildelt over kap. 0281 og supplerende tildelingsbrev kap. 0260	70
IV Styring og kontroll i virksomheten	71
1. Overordnet vurdering- egenerklæring om styring og kontroll	72
2. Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet	73
3. Læringer	73
4. Samfunnssikkerhet og beredskap	73
5. Tidstyver	74
V Vurdering av framtidsutsikter	76
1. Planer	77
1.1 Strategisk plan med virksomhetsmål og styringsparametere	77
1.2 Styrets prioriteringer i 2016	77
1.3 Overordnet risikovurdering	78
1.4 Plan for tildelt bevilgning	81
VI Årsregnskap	83
VEDLEGG	121

Vedlegg:

- 1 Strategisk plan 2016 – 2019 for Høgskolen i Østfold med tiltak for 2016
- 2 Rapportering av likestillingstilstanden for 2015

I Styrets beretning

Styrets beretning

Styret for Høgskolen i Østfold har lagt bak seg et aktivt år der arbeidet med implementering av ny strategisk plan, diskusjonen rundt ny struktur i universitets- og høyskolesektoren og realisering av femårig lærerutdanning har hatt stor oppmerksomhet.

Etter at søkerfall og opptak til høgskolens studier gikk noe ned fra 2013 til 2014, viser tallene for 2015 en gledelig økning igjen og opptaket er nå på nivå med rekordåret 2013. Det er liten søkerlekkasje fra fylket, og de fleste av våre studenter kommer således fra Østfold. Høgskolen har en viktig rolle i arbeidet med å bedre utdanningsnivået i fylket. Det er også et utstrakt samarbeid med arbeidsliv og praksisfelt, og tilbakemeldingene i de ulike samarbeidsfora tilsier at høgskolens studieportefølje er godt tilpasset det regionale arbeidsmarkedet.

Antall ordinære studenter ved høgskolen fortsetter å øke. På masternivå ligger antall studenter på samme nivå som i 2014 da vi hadde en betydelig økning. I 2015 startet vi opp masterstudiet i scenografi med fem studenter som planlagt. Det første kullet blir finansiert av strategiske midler. I tildelingsbrevet for 2016 bevilget Kunnskapsdepartementet fast finansiering av de fem studieplassene ved høgskolen fra høsten 2016.

Høgskolen har en omfattende eksternt finansiert etter- og videreutdanning. Aktiviteten har økt jevnt de seinere årene. I 2015 er det registrert 1 643 studenter i videreutdanning og vel 700 i etterutdanning. Omsetningen var på kr 30,7 mill., en økning på over 20 %. Dette skyldes særlig økt volum av videreutdanninger finansiert av Utdanningsdirektoratet innenfor satsingen «Kompetanse for kvalitet» der inntektene økte fra kr 4,1 mill. i 2014 til kr 9,6 mill. i 2015. Her spiller høgskolen en nasjonal rolle og har fått meget positiv respons fra direktoratet. Prioritering av disse oppdrag fra høgskolens side har imidlertid medført en reduksjon i volumet på annen eksternt finansiert videreutdanning samt eksternt finansiert etterutdanning.

Når det gjelder studentgjennomstrømning, er dette en betydelig utfordring for høgskolen. Gjennomstrømning på normert tid er bedret i forhold til 2014 for masterstudiene, men redusert i bachelorstudiene, og begge ligger nå under gjennomsnittet for statlige høyskoler. Samtidig ser vi at gjennomføring i forhold til avtalt utdanningsplan ligger stabilt høyt, noe som tyder på at eventuelle forsinkelser i stor grad er planlagt. Tiltak for å bedre gjennomstrømningen særlig i masterstudiene, har høy prioritet i avdelingene og følges tett av styret.

Det arbeides aktivt med å utvikle høgskolens forskningsaktivitet. Ikke minst bidrar den økte andelen førstekompetente til dette. Andelen er nå på 56 %, noe som ligger over gjennomsnittet for statlige høyskoler. Den positive utviklingen har gjort det mulig å omdisponere midler fra kompetanseutvikling til andre typer insentiver som kan gi økt omfang og kvalitet spesielt i forskningen.

To av de tre institusjonelle satsingsområdene som styret pekte ut i desember 2014, ble startet opp 1. januar 2015, og det tredje kom i gang 1. august 2015. Aktiviteten innen de institusjonelle satsingsområdene har ført til at det er blitt levert inn flere søknader til NFR. Forskergruppene som ble etablert i løpet av 2014, har vist seg å ha høy aktivitet, og det har vært arrangert konferanser, forelesningsserier og seminarer. Østfold Forskningsadministrative Senter har igjennom året gitt støtte både til søknadsskriving og til drift av prosjekter. Tidlig i 2015 ble det også etablert en ordning for å støtte ansatte som ønsker å reise til en utenlandsk institusjon for et lengre tidsrom med det

formål å bygge et internasjonalt nettverk. Samlet har alle disse tiltakene økt høgskolens forskningsaktivitet, og det er å håpe at dette vil gi god uttelling i de kommende årene.

Et større teknologiprojekt med en ramme på 27 mill. kr der NFR finansierer over halvparten, startet opp 1. januar 2015, og bidrar til at resultatene for 2015 når det gjelder eksterne forskningsmidler viser en markant økning.

På bakgrunn av det økte antall NFR-søknader som nå er levert inn, er det grunn til å håpe at porteføljen av eksternt finansierte prosjekter vil øke ytterligere i 2016.

Fristen for rapportering av vitenskapelig publisering er 1.april, og det pågår fortsatt arbeid med å kvalitetssikre dataene. Foreløpige oversikter tilsier at det vil bli en nedgang i totalt antall tellende publikasjoner, men samtidig ser det ut til at antall på nivå 2 øker betydelig.

Erasmus+ gir nye muligheter for internasjonalt utdanningssamarbeid, og selv om antall utvekslingsstudenter totalt har gått noe ned, er antall innreisende utvekslingsstudenter i Erasmus-programmet økt fra 2014. Høgskolen deltar også som partner i to strategiske partnerskap og ett Erasmus+ kapasitetsbyggingsprosjekt.

Høgskolen i Østfold deltok i Kunnskapsdepartementets delegasjonsbesøk til Brasil i november 2015. Styret ser at høgskolen gjennom Panoramastrategien kan videreutvikle sitt samarbeid innen forskning og studentutveksling med institusjoner i Brasil.

Regnskapsresultatet for 2015 viser at høgskolen har god kontroll på kostnadsutviklingen, og en solid økonomisk basis gjør institusjonen godt ressursmessig rustet til å takle de framtidige utfordringene den står overfor.

Ny strategiske plan for perioden 2015 – 2018 ble iverksatt 1. januar 2015 og var et styrende dokument for utarbeidelse av Aktivitetsplan og budsjett for 2015. Strategisk plan ble rullert av styret i september 2015 slik at den nå gjelder for perioden 2016 – 2019. I desember 2015 vedtok styret nye interne styringsparametere som inngår i Aktivitetsplanen for 2016.

I 2015 har styret hatt særlig oppmerksomhet mot noen sentrale strategiske satsinger:

- Femårig masterbasert lærerutdanning. Det ble søkt NOKUT om akkreditering av «Master i norsk i skolen» høsten 2015. I februar 2016 ble studiet akkreditert. Styret blir jevnlig oppdatert om arbeidet med femårig lærerutdanning og følger opp gjennom tiltak og ressurser i Aktivitetsplan og budsjetttrammer for 2016.
Det har vært en stor utfordring for styret at de nasjonale rammene for den femårige lærerutdanningen ikke har vært klare i 2015 sett i lys av at utdanningen skal starte opp høsten 2017 og at akkreditering fra NOKUT må foreligge i god tid før oppstart.
- Fleksible utdanningsmodeller og digitale løsninger er en prioritert satsing i vår strategiske plan og skal omfatte både studiestedsbaserte studieprogrammer og fleksible studietilbud. Høsten 2015 ble det startet opp i alt 11 pilotprosjekter – fordelt på alle avdelinger – med fokus på økt bruk av undervisningsopptak. Det har også blitt gjennomført et omfattende pilotprosjekt knyttet til digitalisering av eksamen.
- Det er opprettet styringsgrupper for de tre faglige satsingsområdene som ble startet opp i 2015. Dette vil gi styret anledning til å følge med i den aktiviteten som nå er i gang på de tre

satsingsområdene. Så langt er det særlig søknadsaktiviteten som har økt, men alle satsingsområdene har også initiert og gjennomført seminarer og etablert fora for tett faglig samarbeid mellom deltakerne i satsingsområdet.

- Høgskolen fortsetter satsing for å øke volumet av eksterne inntekter. I tillegg til støtten til satsingsområdene bruker høgskolen også strategiske midler for å internasjonalisere forskningen og bidra til at den enkelte ansatte har muligheter til å bygge de nødvendige internasjonale nettverk. Videre har institusjonen stor oppmerksomhet både på organiseringen av forskningsaktiviteten i fagavdelingene og på å bygge opp et administrativt støtteapparat for forskning blant annet sammen med regionale aktører. I 2015 ble det bestemt å opprette en forskningsadministrativ enhet som gi støtte i arbeidet med å øke omfanget av høgskolens forskningsaktivitet inklusiv vitenskapelig publisering og eksternt finansierte forskningsprosjekter.

I oppfølgingen av arbeidet med ny struktur for universitets- og høyskolesektoren har høgskolens styre hatt omfattende diskusjoner rundt institusjonens framtidige plass i UH-landskapet. Høgskolen i Østfold ble av Stortinget i juni 2015 plassert i gruppen «Fremtidig plass avklares på grunnlag av kvalitetskriterier» sammen med 12 andre høgskoler og universiteter. I etterkant av denne beslutningen har høgskolens ledelse hatt dialog med ledelsen ved mange universiteter og høyskoler i Norge for å ta initiativ til samarbeid. Styret ser for seg et utvidet samarbeid primært med institusjoner i Oslo/Akershus-området med henvisning til at det er langs denne akse studentene i vår region orienterer seg når det gjelder høyere utdanning, og det samsvarer også med så vel regional arbeidspendling og kompetanseflyt som hvordan næringsliv og offentlig virksomhet i regionen søker samarbeid. Styret setter pris på at Høgskolen i Østfold er invitert av Kunnskapsdepartementet til å delta i pilotprosjektet om utviklingsavtaler.

Videre ønsker styret å understreke at høgskolens beliggenhet også gjør det naturlig å videreutvikle faglig samarbeid med institusjoner i vårt nærområde i Sverige. I 2015 har det vært spesielt tett samarbeid med Högskolan Väst, et samarbeid som videreutvikles i 2016.

Halden 10. mars 2016



Hans Blom
Rektor/styreleder



Toril Mølmen
Styremedlem



Kjellaug Nakkim
Styremedlem



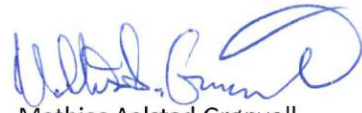
Mons Hvattum
Styremedlem



Helge Kolstad
Styremedlem



Khadijeh Pooriyan
Styremedlem



Mathias Aalstad Grønvoll
Styremedlem



Vigdis Abrahamsen Grøndahl
Styremedlem



Birgitte Nordahl Husebye
Styremedlem



Christian Ebeltoft
Styremedlem



Gro Telhaug
Styremedlem



Carl-Morten Gjeldnes
Høgskoledirektør/styrets sekretær

II Introduksjon til virksomheten

Høgskolen i Østfold møter fremtiden med grenseløs kunnskap

Overskriften er høgskolens visjon som ble utviklet i arbeidet med ny strategisk plan i 2014. Den illustrerer høgskolens ambisjon om å utvikle seg på tvers av grenser: geografisk, faglig, kulturelt og organisatorisk.

Høgskolen i Østfold (HiØ) er en statlig høyskole, knyttet til Kunnskapsdepartementet, med ca. 7 000 studenter fordelt på to studiesteder: Fredrikstad og Halden. I Fredrikstad ligger Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for ingeniørfag og Akademi for scenekunst. I Halden finner vi Avdeling for informasjonsteknologi, Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag. Ved studiested Halden finner vi også høgskolens sentrale ledelse, felles teknisk/administrative tjenester samt Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen som høgskolen er vertskap for. HiØ VIDERE (tidligere SKUT – Senter for **K**ompetanse**U**tvikling) ivaretar høgskolens eksterne etter- og videreutdanning og er lokalisert til begge studiesteder. Høgskolen har i tillegg en egen avdelingsovergripende enhet, PULS (Program for Undervisning, Læring og Studiekvalitet), med spesielt ansvar for fleksibel utdanning og basiskvalifisering i høgskolepedagogikk.

Studietilbud 2015/2016

	Antall
Bachelorstudier	23
4-årig lærerutdanning	2
Masterstudier	9
Årsstudier	15
Videreutdanninger	21
Halvårsenheter og betalingsstudier	43
Forkurs og realfagskurs for ingeniørstudenter	2

Høgskolen har en bredt sammensatt studieportefølje som spanner fra profesjonsutdanninger til kunstutdanninger både på bachelor- og masternivå. I studieåret 2015/2016 har det vært opptak til 23 bachelorstudier, 4-årig grunnskolelærerutdanning både for trinn 1-7 og trinn 5-10 og 7 masterstudier i tillegg til kortere studier innen en rekke fagområder. Flere av studiene tilbys både som heltids- og deltidsstudier og som fleksible studier.

Høgskolen har sterke nasjonale fagmiljøer innen språk og småbarnspedagogikk, og gjennom Akademi for scenekunst har vi også profilert oss som en kunst- og kulturinstitusjon som strekker seg langt ut over Norges grenser.

Som en regional høyskole er vi særlig opptatt av vårt nærområde. Østfold fylke har store utfordringer i forhold til utdanningsnivå, folkehelse, arbeidsledighet og levekår, og som kompetanseorganisasjon kan vi bidra aktivt for å sikre og styrke den sosiale og økonomiske bærekraften i fylket. For å oppnå dette er det viktig for oss å ha tett kontakt med det regionale samfunns- og arbeidslivet både når det gjelder utvikling av studieporteføljen og gjennom forskning og utvikling.

Internasjonalt samarbeid er en viktig del av høgskolens aktiviteter. Vi har attraktive partneravtaler med en rekke utdanningsinstitusjoner både i Norden, Europa og andre verdensdeler, som gir våre studenter gode muligheter for utveksling. Mottaksapparatet for innkomne utvekslingsstudenter er profesjonelt og velfungerende.

Høgskolen har de siste årene hatt stor oppmerksomhet rettet mot å øke sin FoU-virksomhet både når det gjelder omfang og kvalitet. For å oppnå dette har det blant annet vært gjennomført en omfattende kompetanseheving, noe som har medført at høgskolen med 56 % førstekompetente

ligger over gjennomsnittet for statlige høyskoler (51,2 %). Dette har lagt grunnlag for økt utdannings- og forskningskvalitet og styrket høgskolens muligheter til å posisjonere seg som en attraktiv institusjon.

Vi er opptatt av at vi skal være en synlig kompetanseinstitusjon i vår region. Formidling og samfunnskontakt er dermed en viktig side av vår virksomhet. Ansatte ved høgskolen inngår i økende grad i regionale nettverk og FoU-prosjekter, og institusjonen står for en betydelig etter- og videreutdanningsvirksomhet. I 2015 startet et eget program for fremragende forskningsformidling som skal gi et ytterligere løft på dette området.

Det norske høyskole- og universitetslandskapet er i endring, og vi vil være med på å tegne det nye kartet for høyere utdanning. For å styrke og utvikle kvaliteten er det viktig for oss å bidra aktivt til et økende samarbeid med andre universiteter og høyskoler, primært langs østsiden av Oslofjorden. Ut fra dette ser vi på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Høgskolen i Oslo og Akershus sammen med Høgskolen i Hedmark som de viktigste samarbeidspartnerne.

Samtidig vil vi utnytte vår beliggenhet på grensen mot Sverige til å utvikle faglig samarbeid med svenske institusjoner. Vi har i flere år samarbeidet med Karlstads universitet, Göteborgs universitet og Linnéuniversitetet, og i 2013 signerte vi en samarbeidsavtale med Högskolan Väst.

Høgskolens ambisjoner er illustrert gjennom følgende virksomhetsidé:

Høgskolen i Østfold skal være en nasjonalt attraktiv høyskole med regional forankring. Vi fyller vår rolle som fremtidsrettet kunnskapsaktør gjennom en arbeidslivsorientert studie- og fagportefølje med fokus på kvalitet, tverrfaglighet og fleksibilitet. Kjernen skal være anerkjente bachelor- og masterstudier primært utledet av regionens behov for kompetanse. Høgskolen skal stimulere til og utvikle seg gjennom dialog og samarbeid på tvers av grenser; geografisk, faglig, kulturelt og organisatorisk. Vi skal være en drivkraft i den regionale utviklingen og en attraktiv samarbeidspartner for arbeids- og samfunnsliv både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Hovedtall¹

Studenter

	2012	2013	2014	2015
Totalt antall søkere (bevilgningsstudier/forkurs)	17 342	16 428	15 903	18 125
Herav primærsøkere	5 294	4 800	4 354	5 541
Opptak (bevilgningsstudier/forkurs)	2 550	2 892	2 632	2 808
Antall studenter høst (bevilgningsstudier)	4 810	5 095	5 195	5 306
Herav:				
- Bachelor + 4-årig lærerutdanning	3 259	3 417	3 437	3 533
- Master	502	556	562	561
- Øvrige studier	1 049	1 122	1 196	1 212
Antall studenter i forkurs	48	66	45	40

¹ Alle tall er hentet fra DBH (Database for høyere utdanning)

	2012	2013	2014	2015
Antall studenter i betalingsstudier				
- Vår	608	838	690	921
- Høst	459	539	684	722
Fullførte studieprogram				
- Master	62	35	49	69
- Bachelor/grunnskolelærer/PPU	799	858	929	926
- Øvrige studier (bevilgningsfinansierte)	513	448	437	388
- Forkurs/realfagskurs	26	25	30	26
- Betalingsstudier	745	945	810	1127
Uttekslingsstudenter				
- innreisende	93	88	90	72
- utreisende	43	69	66	63
Utenlandske studenter	325	388	446	455

Vitenskapelig publisering²

	2012	2013	2014	2015
Antall tellende publikasjoner	127	103	140	
Antall publikasjonspoeng	111,1	83,0	106,0	

Ansatte og økonomi

	2012	2013	2014	2015
Antall ansatte totalt (årsverk)	491,0	488,0	509,7	517,3
Undervisnings- og forskningspersonale	283,5	280,4	289,5	302,4
Herav %-andel (NOKUT-portalen):				
- Professorer/dosenter	9,5	10,1	9,8	13,0
- Øvrige førstekompetente	40,5	42,5	43,6	43,0
Teknisk/administrative og støttestillinger	207,5	207,6	220,2	214,9
Økonomi				
Driftsinntekter – mill.kr	536,2	555,4	600,3	627,6
Herav				
- Bevilgningsinntekter fra KD	495,6	515,5	554,8	572,5
- Andre inntekter	40,6	39,9	45,5	55,1

² Frist for rapportering til CRISTin (Current Research Information System in Norway) er først 1. april. Det foreligger derfor ennå ikke resultater for vitenskapelig publisering for 2015.

III Årets aktiviteter og resultater

1 Utdanning

1.1 Virksomhetsmål 1.1

Virksomhetsmål 1.1

Vår studieportefølje er profesjons- og arbeidslivsorientert med primær vekt på regionens behov for kompetanse og med fokus på fagutvikling og innovasjon som er relevant for et samfunns- og arbeidsliv i stadig endring.

1.1.1 Årlig vurdering av studieportefølje

Høgskolestyret behandler årlig (november) høgskolens studieportefølje basert på en analyse av søkerutvikling, gjennomstrømming, kompetansesammensetting og andre strategiske vurderinger. Ved etablering av nye studietilbud veier relevans for samfunns- og arbeidsliv tungt.

Høgskolen har en profil klart rettet mot profesjonsutdanninger, med flest studenter innenfor helse- og sosialfag, lærer-/pedagogikk samt ingeniørfag. Studieporteføljen omfatter også regnskap, økonomi og administrasjon, kulturstudier, samfunnsvitenskapelige fag, språkfag, informasjonsteknologi og scenekunstutdanninger. Studietilbudet reguleres ut fra behov i samfunnet, både når det gjelder utlyste studietilbud, innholdsmessig relevans og utvikling i dialog med arbeidsliv, organisering av studietilbud samt studentrekruttering. Det foretas normalt ikke store endringer i det utlyste studietilbudet fra år til annet, men studieprogrammene utvikles kontinuerlig.

Utviklingen i arbeidsmarkedet i forhold til ledighet og sysselsetting er vesentlig grunnlagsinformasjon ved vurdering av studieporteføljen. NAVs analyse av utviklingen på arbeidsmarkedet i 2015 viser at utviklingen i summen av helt ledige og arbeidssøkende på tiltak i Østlandsregionen har holdt seg relativt stabil sammenlignet med resten av landet (NAVs arbeidsmarkedsprognose, Arbeid og velferd 3, 2015). Det ble derfor ikke fokusert særskilt på ledighet og sysselsetting ved utredning av studieportefølje og måltall i 2015. Hovedfokus har snarere vært hvordan studiene innholdsmessig og organisatorisk er tilpasset det arbeidslivet vi utdanner kandidater for og i samarbeid med og hvorvidt høgskolen disponerer et forsvarlig antall praksisplasser sett i forhold til mulighet for å øke opptak til studier der arbeidslivet uttrykker stort behov for kompetanse. Sistnevnte har vært særlig aktuelt siden Sykehuset Østfold som utgjør en viktig praksisarena for studenter ved HiØ, Avdeling helse- og sosialfag, i løpet av 2015 flyttet fra Fredrikstad til nytt bygg på Kalnes i Sarpsborg.

For studieåret 2015/2016 ble studieporteføljen i stor grad videreført uendret. Nedenfor framkommer de vesentligste endringene i studietilbudet på lavere grad.

- Nyetablert videreutdanning i spansk (30 studiepoeng) startet høsten 2015.
- Bachelorstudium i ingeniørfag – industriell design ble ikke utlyst for opptak studieåret 2015/2016 pga. pågående strategisk vurdering, men det er vedtatt opptak til studiet i 2016/2017.
- Deltids bachelorutdanninger innenfor sykepleie og vernepleie rekrutterer godt, men har for høyt frafall. Sykepleie som deltidstilbud er fortsatt holdt tilbake (siste opptak i 2013), mens vernepleie deltid igjen lyses ut for opptak studieåret 2016/2017, da med tillegg i opptakskrav

(relevant yrkeserfaring). Høgskolen jobber med tiltak for å bedre studiesituasjonen til deltidsstudentene.

- Videreutdanningen i velferdsteknologi (30 studiepoeng) har rekruttert svakt i forhold til forventet. Dette kan ha sammenheng med at arbeidsmarkedet ikke er modent for utdanningen, men det kan også henge sammen med at organiseringen av studiet ikke er optimal for målgruppen. Studiet tilbys ikke i den bevilgningsfinansierte porteføljen for 2016, men høgskolen jobber videre med utvikling av studiet og alternativ organisering.
- Høgskolen har hatt et treårig prøveprosjekt med Y-vei innenfor bioingeniørutdanningen. Ordningen er evaluert i 2015, og på grunn av svak studentrekruttering gjennom denne ordningen er det vedtatt at prosjektet ikke videreføres.

I 2015 ble det igangsatt et arbeid med en kritisk gjennomgang av høgskolens masterportefølje. Arbeidet med å nedfelle en helhetlig masterstrategi ble imidlertid utsatt som resultat av strukturmelding og avklaring av innhold i skjerpede masterkrav. I 2015 hadde høgskolen ni akkrediterte masterstudier. Det var opptak til syv av disse.

- Masterstudium i scenografi startet opp med første kull januar 2015. I en prosjektperiode over to år er utdanningen finansiert med strategiske midler. Høgskolen fikk tildelt fem øremerkede studieplasser til studiet i statsbudsjettet for 2016, og det er dermed planlagt oppstart av neste kull i januar 2017.
- Masterstudium i fremmedspråk i skolen er nå formelt omregulert til deltidsstudium fra 2015, og startet opp med ytterligere én studieretning i fransk, i tillegg til engelsk og tysk.
- Masterstudium i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap (0-3 år) startet opp med første kull i 2014/2015, men studiet ble trukket fra opptak studieåret 2015/2016 grunnet svake søkertall. Studiet er lyst ut for nytt opptak i 2016/2017.
- Masterstudium i anvendt informatikk er et særlig konjunkturutsatt studietilbud. Studiet er registrert som en heltidsutdanning, noe som er en fordel for internasjonaliseringen av studiet. Samtidig har næringslivet her hjemme gitt uttrykk for at det er best tjent med at utdanningen tilbys på deltid. Høgskolen har gjort grep for å løse problemstillingen i forkant av studieåret 2016/2017. Det legges opp til bedre tilrettelegging for deltid, samtidig som studiet i sin helhet tilbys på engelsk (Master in Applied Computer Science).
- Dialog med arbeidslivet i 2015 ga klare signaler om at det fortsatt er stor interesse for å sende ansatte på videreutdanning i psykisk helsearbeid. Denne er dermed utlyst for opptak i 2016, samtidig som Masterstudium i psykososialt arbeid – helse- og sosialfaglig yrkespraksis ikke lyses ut for opptak.
- Når det gjelder Masterstudium i mangfold og inkludering i pedagogisk virksomhet er det behov for en gjennomgang av studiet i sin nåværende form sett opp mot øvrige masterstudier innenfor pedagogisk virksomhet og frem mot etablering av femårig integrert grunnskolelærerutdanning.

I 2015 har høgskolen også jobbet med to akkrediteringssøknader til NOKUT med sikte på mulig igangsetting i 2017. Søknad om Masterstudium innenfor sykepleie ved kronisk sykdom ble sendt 1.9.2014. Høgskolen mottok foreløpig rapport fra NOKUT 20.2.2015, hvor hovedinnvendingen fra sakkyndig komité var manglende praksisstudier. Dermed valgte høgskolen å trekke søknaden for å få god nok tid til å gjøre kvalitetsmessige endringer i samråd med praksisfeltet. Både integrering av praksis og en bedre organisering tilpasset arbeidslivet i det omsøkte studiet er nå korrigert ut fra

dialog med både Advisory Board, fagråd og i workshop med representanter fra praksisfeltet og pasientgrupper. Høgskolen sender ny akkrediteringssøknad 1.3.2016. Videre ble et masterstudium i norsk i skolen søkt akkreditert høsten 2015. Det foreligger positivt vedtak fra NOKUT i februar 2016. Begge disse masterstudiene er lagt opp med en organisering som skal imøtekomme både heltids- og deltidsmarkedet, og begge med praksisnære elementer og samarbeidsavtaler med praksisfeltet. Sistnevnte blir spesielt viktig i forhold til skjerpede krav til undervisningskompetanse i skolen, nytt krav om mastergrad for opptak til PPU innenfor allmenne fag fra 2017 og innføring av ny femårig lærerutdanning fra 2017 med klare synergieffekter for norsk som masterfag.

1.1.2 Femårig grunnskolelærerutdanning

Høgskolen ved Avdeling for lærerutdanning (LU) har nedsatt Prosjekt Masterutdanning grunnskolelærerutdanning (MA GLU). Prosjektet rapporterer til en styringsgruppe med representanter fra høgskolens øverste ledelse. I samarbeid med Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har LU nedsatt to skrivegrupper; MA GLU 1-7 og MA GLU 5-10. Prosjektgruppen og styringsgruppen har månedlige møter. Det avholdes jevnlig åpne informasjonsmøter. Fremdriftsplanen følger rammer gitt av departementet, med søknadsfrist til NOKUT 15. september 2016.

1.1.3 Samhandling med arbeidslivet om kompetansebehov og relevans i studier

1.1.3.1 Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)

Rådet for samarbeid med arbeidslivet i Østfold er bredt sammensatt med representasjon fra offentlige myndigheter og regionalt nærings- og kulturliv. Også Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) er representert. Rådet har i 2015 hatt to møter (mars og september). I mars var strukturendringene i sektoren hovedtema sammen med en presentasjon av høgskolens tre faglige satsingsområder, se nærmere omtale i avsnitt 2.2.4. Rådet ga sterk støtte til høgskolens ønske om å fortsette som selvstendig institusjon.

I september fulgte man ytterligere opp HiØs plassering i det nye UH-landskapet i lys av regjeringens strukturemelding og planlagte fusjonsprosesser. Rektor understreket i denne sammenheng hvor viktig det var for høgskolen å levere gode resultater på KDs ni kvalitetskriterier.

I forlengelsen av dette presenterte tre av rådets medlemmer (representantene fra NMBU, NAV Østfold og Borregaard) sine synspunkter på hvordan man kan utvikle samarbeidet mellom høgskolen og sentrale aktører i regionen.

Rådet har i sin strategidiskusjon slått fast at Rådets viktigste oppgave er å bistå høgskolen i å realisere sin strategiske plan, og erfaringene så langt viser at Rådet gir nyttige innspill på et overordnet nivå.

Rådet har gitt klare tilbakemeldinger mht studieportefølje, herunder ønske om et tettere samarbeid mellom HiØ og NMBU både når det gjelder studier og forskning. Rådet er også opptatt av å bidra til å

styrke det regionale forsknings- og utviklingssamarbeidet blant annet gjennom konkrete samarbeidsprosjekter.

1.1.3.2 Dialog- og samhandlingsarenaer knyttet til fagområder/studier

I tillegg til RSA, samhandler høgskolen og arbeidslivet i flere formelle fora innenfor de ulike fagområdene. Tre avdelinger har et Advisory Board (Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for informasjonsteknologi), mens mulighet for opprettelse av et Advisory Board fortsatt er under utredning innenfor økonomi og samfunnsfag.

Ved Avdeling for lærerutdanning er det ikke etablert et Advisory Board, men det er oppnevnt to eksterne representanter i avdelingsstyret, én fra praksisskolene og én fra barnehagene. I forbindelse med utredning om femårig grunnskolelærerutdanning og nytt masterstudium i norsk i skolen ble det i 2014 nedsatt en referansegruppe hvor også grunnskole og ungdomsskole (rektorer) samt studenter er representert for å sikre relevans og optimal organisering av disse utdanningene i en tidlig fase.

Videre er både de nasjonale profesjonsrådene og regionale/lokale praksisfora, koordinatorforum, fagråd, partnerskapsskoler og -barnehager, NCE Smart Energy Markets og høgskolens representasjon i ulike næringsråd/foreninger (Halden, Fredrikstad, Indre Østfold) viktige samhandlingsarenaer for høgskolen. Fagmiljøenes nettverk, gjesteforelesere fra privat og offentlig næringsliv, samarbeid med bedrifter ifm studenters prosjektoppgaver, bacheloroppgaver og masteroppgaver utgjør viktige knutepunkt for samhandling og utvikling av studieporteføljens innholdsmessige relevans.

Fagrådene innenfor helse- og sosialfag består av representanter fra HiØ, sykehuset og kommunene. Fagrådene rapporterer til Advisory Board og har ansvar for å bidra til utvikling av studienes innhold, slik at disse er i tråd med nasjonale føringer og tjenestenes kompetansebehov. Videre skal fagrådene samarbeide om utvikling av studieplaner med særlig fokus på læringsutbyttebeskrivelser og innhold, og utvikling av metoder for veiledning og vurdering i praksisstudier.

Koordinatorforum omfatter flere utdanninger innenfor helse- og sosialfag og er særlig knyttet til praksisstudiene, og det er inngått samarbeidsavtaler med sykehuset, NAV og kommuner. Avtalene skal blant annet sikre samarbeid om å utdanne tilstrekkelig antall personell i helse- og sosial- og velferdstjenestene, samarbeid om kompetansetiltak på praksisstedene og gjensidig oppdatering på forsknings-, innovasjons- og utviklingsarbeid.

Kunstnerisk råd er et uformelt organ for Akademi for scenekunst som er knyttet til de kunstneriske lederes nettverk. Rådet er viktig for å plassere utdanningen i en kunstnerisk kontekst, og det er et forum for refleksjon knyttet til utdanning av kunstnere. Gjennom utøvende virksomhet (offentlige teateroppsetninger, ikke bare på egen scene, men også f.eks. avgangsforestillinger som arrangeres ved Nationalteatret (bachelorstudenter) eller ved en samarbeidsinstitusjon (master)), har kunstutdanningene ved HiØ kommet nærmere praksisfeltet.

1.1.3.3 Sterk påvirkning i studier ut fra både formalisert og uformalisert samhandling med arbeidslivet

I praksisstudier/profesjonsstudier er det gjennomgående høy aktivitet når det gjelder samhandling med arbeidslivet, både for studenter og ansatte. Ansatte ved utdanningene følger opp studentene når de er ute i praksis, og praksisfeltet gir oss nyttige tilbakemeldinger på om innholdet i utdanningen

er i samsvar med det som forventes av praksis. For barnehagelærer, grunnskolelærer, PPU, bioingeniørfag, barnevern, sosionom, vernepleier og sykepleier er omfanget av praksisstudiene regulert i rammeplaner. Det samme gjelder spesialistsykepleierutdanninger og videreutdanning i psykisk helsearbeid. Videre er det obligatorisk praksis i høgskolens studier innenfor Bachelorstudium i internasjonal kommunikasjon og Masterstudium i psykososialt arbeid. Ut over dette er det flere studier som har innslag av prosjekter som retter seg mot praksis og hvor studentene bruker tiden i organisasjoner/bedrifter utenfor høgskolen. Dette gjelder f.eks. Arbeids- og velferdsfag (NAV), Masterstudium i scenografi og Masterstudium i spesialpedagogikk (feltarbeid).

I studier hvor det ikke er konkret utplassering i bedrift eller praksisfelt, har studentene allikevel mulighet til å skrive oppgaver forankret i arbeidslivet, enten via egen arbeidsplass, feltarbeid eller som Master trainee (IT). Dette kan være bachelorprosjekt, masterprosjekt, bedriftsoppgave, utviklingsoppgave, forskningsoppgave eller fordypningsemne.

EXPO er et årlig arrangement som foregår i Høgskolens lokaler på Kråkerøy. Dette er en åpen presentasjon/utstilling av studentenes bachelorprosjekter. I juni 2015 ble EXPO arrangert for 23. gang ved Høgskolen i Østfold, Avdeling for Ingeniørfag. De fleste studentprosjektene er bedrifts-/næringslivsoppgaver relatert til reelle problemstillinger. Foreløpig er det bachelorstudier i ingeniørfag (bygg, elektro, industriell design, maskin) samt Bachelorstudium i bioingeniørfag og Bachelorstudium i innovasjon og prosjektledelse som inngår i EXPO. Av 42 ulike bachelorprosjekt (grupper) ved Avdeling for ingeniørfag i 2015, er omtrent like mange private og offentlige oppdragsgivere representert. Her gis noen eksempler på prosjekt og samarbeidspartnere knyttet til bachelorstudium i innovasjon og prosjektledelse:

Bachelor i innovasjon og prosjektledelse	
Verdistrømkartlegging ved Fresenius Kabi	Fresenius-Kabi AS
Smart Living Lab - Utvikling av forskningsinfrastruktur	HiØ
Lean Maintenance - TPM og OEE ved Støperi 1 hos Brynild Gruppen	Brynild Gruppen
Utarbeide et helhetlig og bærekraftig konsept for fremtidens mobilitet	HiØ Shell Eco
CEPAS og fremtiden - et utviklingsprosjekt	CEPAS, HIØ-HS
Fremtidsstudie Øra	Fredrikstad kommune
Analyse og forbedringsforslag mot en mer agil prosjektmodell	Clas Ohlson Internasjonal
Utvikling av konseptportefølje for Fredrikstad Innovasjonspark	Fredrikstad Innovasjonspark (Orkla)

I 2015 har det også vært økende fokus på innovasjonsperspektiv i studiene, noe som kommer best til uttrykk i studier innenfor informasjonsteknologi og ingeniørfag, men også helse- og sosialfagene har dette perspektivet langt fremme. Det undervises konkret i innovasjon, og velferdsteknologi er planlagt som integrert del av disse studiene. Både lærerutdanningene og ingeniørfag/informasjonteknologi samarbeider med Ungt Entreprenørskap, og studenter i grunnskolelærerutdanningen arrangerer fylkesfinalen **Smartingen** for elevgrupper fra barneskoler i hele fylket. Innovasjonsperspektivet er en integrert del av profileringen Bedriftsrådgivning og prosjektledelse i Bachelorstudium i økonomi og administrasjon, i tillegg til å utgjøre hovedprofilen i bachelorstudium i innovasjon og prosjektledelse.

1.1.3.4 Samhandlingsarenaer har ført til konkrete endringer i studiene

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv har resultert i mange endringer i høgskolens studieportefølje; ikke først og fremst i selve studietilbudet, men helt klart i forhold til organisering av tilbud og innholdsmessig relevans. Noen eksempler på endringer i 2015 som springer ut av slikt samarbeid er:

- Bachelorstudium i internasjonal kommunikasjon hvor det er nedsatt arbeidsgruppe bestående av interne og eksterne som skal evaluere studiets hovedemner/profil i forhold til attraktivitet på arbeidsmarkedet
- Bachelorstudium i sykepleie; Kliniske studier innen sykepleie er endret etter påvirkning i praksisforum, og innholdet i studieplanen er endret etter innspill fra fagråd.
- Bachelorstudium i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie samt Arbeids- og velferdsfag, er innholdsmessig påvirket, spesielt innenfor undervisning i forhold til supported employment, gjennom KLAR-prosjektet (handler om arbeidsinkludering) i samarbeid med NAV-kontorer i Østfold og Buskerud
- Ved Avdeling for ingeniørfag er utvikling av nye emner innenfor 3D-konstruksjon og 3D-printing, samt en revurdering av Design og maskinstudiene, 3D-design, påvirket gjennom diskusjoner i Advisory Board.
- Advisory Board ved Avdeling for informasjonsteknologi har ført til at datasikkerhet er innført som obligatorisk emne i to bachelorstudier og som valgemne i ytterligere to studier.
- Flere emner innen HCI/ design/ brukeropplevelse er innført i bachelorstudium i digitale medier (og som valgemner i andre studier)
- Master in Applied Computer Science har endret organisering slik at denne er bedre tilpasset mulighet for rekruttering fra næringslivet.

Av andre prosjekter i skjæringspunktet mellom høgskolen og arbeidslivet ble det i 2015 sendt to søknader til Norgesuniversitetet (NUV) om utviklingsmidler for 2016. Det ene prosjektet var innenfor tematikken programmering for lærere, et samarbeid mellom Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for informasjonsteknologi samt samarbeidskommuner. Det andre prosjektet handlet om inkluderingskompetanse der Avdeling for helse- og sosialfag samarbeidet med NAV. Målsettingen med begge prosjekter var å øke utdanningenes relevans og imøtekomme behov i arbeidslivet. Ingen av prosjektene er innvilget økonomisk støtte fra NUV.

1.1.4 Frafall i opptaksprosessen

Høgskolen i Østfold registrerte 4 891 førsteprioritetssøkere til utlyste bevilgningsfinansierte studier i 2015. Dette er en økning på 13 % fra 2014, hvor tallet var 4 332. Økningen i søkertallene kom alle fagavdelingene ved høgskolen til gode, og både til grunnutdanninger i samordna opptak og master- og videreutdanningsstudier i lokale opptak. Rundt halvparten av økningen tilskrives nye utlyste opptak til bachelorstudier i scenekunst og AAIO-videreutdanningsstudier, men halvparten av økningen har kommet på studier som også var lyst ut for opptak i 2014.

Våre undersøkelser viser at rekrutteringen av studenter fortsatt i hovedsak skjer fra Østfold og Østre Oslofjordregionen, mens søkerlekkasjen fra Østfold til andre læresteder primært skjer til studier vi

selv ikke tilbyr. Dette er et stabilt mønster, og indikerer at høgsolen har et godt tilbud for regionens utdanningssøkende.

Høgsolen har de senere år hatt oppmerksomhet rundt frafallet av søkere gjennom opptaksprosessen, dvs. fra søknadsfristen og frem til studiestart. Det er iverksatt både rene markedsføringstiltak med direkte kontakt mot førsteprioritetssøkere og etablert tilpassede websider med spesiell oppmerksomhet knyttet til studiestart. I 2015 ble søkerne informert om egne websider om studiestart før opptaket ble sendt ut, mens dette tidligere først er informert om i forbindelse med opptaket. I tillegg kommer det faglige tilbudet om studieforberedende uke, som er nærmere omtalt i avsnitt 1.2.7.2.

Tabell 1. Frafall i opptaksprosessen:

Type opptak	Frafall i søknadsprosessen		Frafall etter gitt opptak	
	2015	2013	2015	2013
Samordna opptak	25 %	29 %	27 %	29 %
Lokalt opptak	34 %	36 %	24 %	36 %

Beregnet på grunnlag av søkerdata fra studieadministrativt system FS

Vi ser at over en treårsperiode er frafallet både i den delen av opptaksprosessen som pågår før tilbud om opptak sendes ut, dvs. andelen av søkere som ikke konkurrerer i hovedopptaket, og i den delen av opptaksprosessen som pågår etter at kvalifiserte søkere har fått tilbud om opptak, blitt redusert. Dette gjelder både for grunnstudier gjennom Samordna opptak og våre lokale opptak.

Årsakene til frafall gjennom opptaket er å finne både i individuelle prioriteringer blant søkerne, slik som jobb, førstegangstjeneste, valg av andre studier, familiesituasjon, økonomiske vurderinger, samt ikke minst at en betydelig andel av søkerne har manglende kvalifikasjoner for opptak til studiene de har søkt på. Dette er faktorer høgsolen i varierende grad kan påvirke, men reduksjonen i frafallet siden 2013 tyder på at høgsolens tiltak kan ha hatt effekt blant søkere som har vært i en tvilsituasjon. Til lokale opptak betyr mangelen på nasjonal samordning av søkingen at søkere kan sitte med flere uavhengige søknader med en rekke førsteprioriterte studier ved flere institusjoner. Dette i motsetning til i Samordna opptak, hvor en søker kun står med én førsteprioritet. Ulike søknads- og opptakstidspunkter mellom institusjonene påvirker også søkerens vilje og motivasjon for å følge opp alle søknadene helt inn til opptaket og ev. studiestart.

1.1.5 Kandidatmåltall for utvalgte studier (nasjonal styringsparameter)

Det er fastsatt kandidatmåltall for flere av høgsolens utdanninger. Måltall og resultat i 2015 framkommer i tabellen nedenfor.

Tabell 2. Kandidatmåltall 2015

Studium	Måltall	Resultat
Helse- og sosialfagutdanninger		
Sykepleierutdanning	109	133
Vernepleierutdanning	61	61
AAIO-utdanning	20	-
Bioingeniørutdanning	22	15
Lærerutdanninger		
Barnehagelærerutdanning	94	129
Grunnskolelærerutdanning 1-7	47	31
Grunnskolelærerutdanning 5-10	32	27
PPU	103	108

Kilde: DBH (fullføring av gradsgivende studieprogrammer - egenfinansierte studier)

1.1.5.1 Helse- og sosialfagutdanningene

Både sykepleierutdanningen og vernepleierutdanningen når måltallene for 2015, sykepleierutdanningen med svært god margin. I begge utdanninger ble det uteksaminert så vel heltids- som deltidsstudenter.

AAIO-utdanningene er fulltidsløp over tre semestre og hadde opptak januar 2015. Det er derfor ingen uteksaminerte kandidater i 2015.

Når det gjelder bioingeniørutdanningen, skyldes det lave kandidattallet at det i 2012 kun ble tatt opp 23 studenter. I perioden etter 2012 er opptaket økt til over 30 pr kull, og sammen med en tett oppfølging av studentene er det grunn til å forvente økte kandidattall framover.

1.1.5.2 Lærerutdanningene

Tallet for barnehagelærerutdanningen (førskolelærerutdanningen) er svært godt, og skyldes dels høye opptak og god gjennomføring, men også noe etterslep blant deltidsstudentene.

Også i PPU er måltallet nådd. Her er opptakene og gjennomføringen generelt høye både i heltids- og deltidsstudiene.

Antall kandidater i grunnskolelærerutdanningen (GLU) er økt noe fra 2014, men er fortsatt lavt. Det er ulike årsaker til de lave tallene. Når det gjelder GLU 1-7, var opptaket i 2011 41 studenter, det vil si lavere enn måltallet. I tillegg har åtte studenter sluttet underveis. I perioden etterpå er opptaket økt, men måltallet vurderes fortsatt som noe høyt idet utdanningen nasjonalt sliter med rekrutteringen.

GLU 5-10 hadde i 2011 et opptak på 52, men av disse er hele 18 sluttet underveis og syv er forsinket. Opptaket i 2012 gikk noe ned, men i perioden etterpå er opptaket økt og var i 2015 79 studenter. Dette viser at rekrutteringen til 5-10 er til dels betydelig bedre enn til 1-7, noe studentene ofte begrunner med at 5-10 gir mulighet for å bli lærer både i barne- og ungdomsskole.

Det store frafallet har naturlig nok ulike årsaker, men er ikke alltid negativt. En del av frafallet er ønsket fra høgskolens side, og studenter veiledes i en del tilfeller ut av studiet.

1.1.6 Måltall vs. antall studenter

Styret fastsetter årlig et internt studentmåltall, og for studieåret 2015/2016 var måltallet 4 099 heltidsekvivalenter. Pr. 1.10.2015 er det registrert 4 574,8 aktive heltidsekvivalenter innenfor høgskolens bevilgningsfinansierte studieportefølje. Differansen i antall aktive studenter og måltall skyldes dels at enkelte studier tåler et høyere opptak og dels at det i antall registrerte studenter også inngår studenter som bruker mer tid enn normert på studiene. Opptaks målet for den bevilgningsfinansierte studieporteføljen i 2015 var på totalt 2 012 studenter. Resultatet viser en registrering på 2 424 nye studenter pr 1.10.2015, det vil si at høgskolen når målet med en margin på 412 studenter. Det er en realøkning i opptaket på nærmere 10 % sammenlignet med opptaket i 2014.

Høgskolen når både opptaks mål og oppfyller måltallet i de fleste studiene.

1.1.7 Kandidatundersøkelser

Det ble i 2015 jobbet ut et standardskjema for gjennomføring av kandidatundersøkelser. Skjemaet består i all hovedsak av spørsmål som er felles for kandidater fra alle studieprogram, og omhandler nåværende arbeidssituasjon, overgangen fra studier til jobb, og i hvilken grad utdanningen oppleves som relevant for de arbeidsoppgaver man har i nåværende jobb. Det enkelte fagmiljø vil også ha mulighet til å spesifisere hvilke elementer i utdanningen som oppleves som spesielt relevante i den aktuelle arbeidssituasjonen. Undersøkelsen har blitt gjennomført blant tidligere studenter på Bachelorstudium i arbeids- og velferdsfag, og erfaringene fra denne gjennomføringen vil bli brukt til å utarbeide en prosedyre med periodisk gjennomføring av kandidatundersøkelser på alle høgskolens bachelor- og masterprogram.

1.1.8 Eksternt finansiert etter- og videreutdanning

Høgskolen har en betydelig etter- og videreutdanningsaktivitet kanalisert gjennom HiØ Videre. Denne aktiviteten har en hovedsakelig profesjons- og arbeidslivsrettet profil, og i 2015 var omkring 60 % av omsetningen knyttet til videreutdanning av lærere, vel 15 % knyttet til helse- og sosialfag og vel 7 % knyttet til byggfag.

Kundene og studentene kommer i hovedsak fra offentlig sektor, og i 2015 var bare 12 % av omsetningen oppdragsinntekter fra private og næringslivet. Også betalingsstudiene består i hovedsak av tilbud rettet mot ansatte i offentlig sektor.

En betydelig del av aktiviteten skjer med utgangspunkt i regionens behov for kompetanse, og nærmere 40 % av omsetningen kommer fra kunder i Østfold. Høgskolen har i 2015 hatt ansvar for et betydelig antall studier i Kompetanse for kvalitet finansiert av Utdanningsdirektoratet, og også disse studiene retter seg i hovedsak mot studenter i regionen.

NOKUT gjennomførte i 2015 en kartlegging av utdannings samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner og aktører som ikke selv kan tildele studiepoeng. Ved HiØ gjaldt dette blant annet samarbeid med NEAK(Norges Eiendomsakademi)der man gjennomførte en revisjon av åtte

studier. Innsigelsene til disse studiene gjaldt manglende faglig innsats fra høgskolens side. Endelig rapport fra NOKUT etter behandling i sakkyndig komité, vil foreligge i mars i 2016. Høgskolen har imidlertid valgt å iverksette tiltak allerede i forkant av NOKUTs beslutning. Studiene som er tilbudt i samarbeid med NEAK, oppfattes, på grunnlag av muntlige tilbakemeldinger fra NOKUTs sakkyndige komité, å ha en høy faglig kvalitet og et innhold som er svært relevant for arbeidslivet, men for å sikre at regelverket er oppfylt er antall studier begrenset til studier der høgskolen har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet.

NOKUT vil også ha samtaler med høgskolen vedrørende ni andre studier som ble tilbudt i 2015. Videre oppfølging av disse skjer i 2016.

Etter- og videreutdanningsvirksomheten er for øvrig nærmere omtalt i avsnitt 3.1.2.

1.2 Virksomhetsmål 1.2

Virksomhetsmål 1.2.

Vårt studie- og læringsmiljø er kjennetegnet ved:

- god undervisning og veiledning, klare mål, hyppige tilbakemeldinger og relevante vurderingsformer
- nærhet, mangfold, inkludering og et aktivt studentmiljø og studentdemokrati

Studie- og læringsmiljø er et vidt begrep som omhandler undervisningskvalitet, kvalitet på veiledning og tilbakemeldinger, tydelighet i mål og forventninger og vurderingsformer som måler studentenes læringsutbytte på en god måte. Det omhandler imidlertid også kvaliteten på rammefaktorene for læring som er å finne i studentenes fysiske, digitale, psykososiale og organisatoriske læringsmiljø. Målet speiler dermed en erkjennelse av at det å lykkes med å legge til rette for god utdanningskvalitet definert som kvalitet i studentenes læring og oppnådde læringsutbytte, er avhengige av et kontinuerlig fokus på et bredt spekter av aktiviteter. Aktivitetene må koordineres og forstås i en sammenheng. Graden av måloppnåelse måles ved hjelp av en rekke ulike kvantitative og kvalitative parametere. I avsnittene under beskrives først relevant dokumentert informasjon om studentene og utdanningene våre, etterfulgt av en analyse av hvordan tiltak og aktiviteter som er gjennomført bygger opp under målene som er satt.

1.2.1 Gjennomføring på normert tid BA og MA(nasjonale styringsparametere)

Tabell 3. Gjennomføring på normert tid 2011-2015

Studietype	2011	2012	2013	2014	2015
Bachelor	46,0	48,5	50,2	53,9	49,8
Master	13,1	15,4	2,9	7,2	25,0

Kilde: DBH – KD-portal – nasjonale styringsparametere

Tallene for fullføring av gradsstudier på normert tid, viser et lite fall på 4 prosentpoeng fra 2014 på bachelorstudier, men en økning på 18 prosentpoeng på masterstudier.

På bachelorstudier er resultatet i 2015 omtrent som gjennomsnittet for hele 5-årsperioden. Det er imidlertid ikke tilfredsstillende at en økende trend i gjennomføringen på normert tid frem til og med 2011-kullet, nå har falt med 2012-kullet. Opptakskullene mellom 2011 og 2012 er jevne både med tanke på størrelsen og gjennomsnittlig inntakskvalitet, og årsakene kan synes primært å være at studentene i 2012-kullet i noe større grad enn det foregående kullet har avtalt individuelle utdanningsplaner med innlagt forsinkelse i fullføringen av studier. Våre interne analyser, redegjort for i neste kapittel, indikerer at fullføringen av bachelorstudier ved Høgskolen i Østfold er økende når forsinkelse er tatt med i betraktning.

På masterstudier kan økningen i gjennomføring i all hovedsak tilskrives økt studiekvalitet og økt studiepoengproduksjon på Masterstudium i anvendt informatikk. Etter at dette studiet ble reorganisert før opptaket i 2011, har pilen pekt oppover på alle de sentrale indikatorene for at studentene skal lykkes, herunder studiepoengproduksjon pr. student og strykprosent. Vi vurderer at en bedret studentrekruttering og dermed et større læringsmiljø, sammen med en bedret individuell oppfølging på grunnlag av de erfaringene høgskolen har høstet i årene etter oppstarten, har vært sentrale faktorer bak dette.

Når gjennomføringsprosenten på normert tid fortsatt er lavt, og et stykke under snittet for andre statlige høyskoler, har dette sin årsak i at Masterstudium i fremmedspråk i skolen til og med opptaket 2014 ble klassifisert og lyst ut som et heltidsstudium, mens praktisk talt alle studenter gjennomfører studiet på deltid på grunnlag av individuelle utdanningsplaner. Dette studiet er fra opptaket 2015 reklassifisert og lyst ut som et deltidsstudium, tilpasset en yrkesaktiv studentgruppe i en stor grad bestående av lærere i skolen.

1.2.2 Nøkkeltall, interne kvantitative styringsparametere og analyser

Tabell 4. Interne styringsparametere

Parameter	2013	2014	2015
Karakterfordeling			
A	11,1	11,5	11,3
B	24,8	25,5	24,2
C	33,2	32,6	33,0
D	19,7	19,5	20,2
E	11,2	10,9	11,5
Strykprosent	11,0	9,7	7,0
Studiepoeng totalt (60 stp-enheter)	3 410	3 572	3 566
Studiepoeng pr. student	43,6	44,5	44,3
Gjennomføring i henhold til avtalt studieplan	84,1	84,4	84,3

Kilde: DBH (egenfinansierte studier)

Vi ser en relativ stabilitet i resultatene for de interne styringsparameterne over en treårsperiode.

Etter en forbedring av resultatene i andel karakterer A og B fra 2013 til 2014, faller resultatene i 2015 tilbake til omtrent samme nivå som i 2013.

Karakterene fordeler seg bra i forhold til normalfordelingskurven, men er noe mer polariserte enn snittet for statlige høyskoler. Det viser seg i at andelen med karakteren A er høyere enn for statlige høyskoler i øvrig, men dette gjelder også andelen med karakteren E.

Strykprosenten fortsetter å gå nedover, og i 2015 ble resultatet en strykprosent på 7,0 %. Dette er en resultatforbedring på 2,7 prosentpoeng fra 2014 og 4 prosentpoeng siden 2013. Høgskolen i Østfold har nå lavere strykprosent enn snittet for statlige høyskoler, som er på 8,45 %.

Studiepoengproduksjonen var i 2015 på samme nivå som i 2014. Et noe lavt opptaksresultat i 2014, etter en jevn økning i årene før, kan være med på å forklare at den veksten som var i studiepoengproduksjonen fra 2013 til 2014 stoppet opp.

Innenfor styringsparameteren **Studiepoeng pr. student**, ser vi en relativt jevn utvikling fra 2013 til 2014, med et marginalt fall mellom 2014 og 2015. I relasjon til nasjonale tall, ligger høgskolen ca. 2 60-poengsenheter under snittet for statlige høyskoler i 2015 (46,4). Ser en på studiepoeng pr. student målt i heltidsekvivalenter, er resultatet 48,9 studiepoeng pr. heltidsekvivalent ved Høgskolen i Østfold, mot 52,1 i snitt blant øvrige statlige høyskoler.

Den interne styringsparameteren **Gjennomføring i henhold til avtalt studieplan** viser også en jevn utvikling fra 2013 til 2015, men også her er høgskolen under snittet for statlige høyskoler på 88,1 %.

Ser vi i tillegg på data for kandidatproduksjon i 2015 (heltids gradsutdanninger) i forhold til opptakstall for det korresponderende opptakskullet, viser våre tall at det er mange studenter som gjennomfører studiene med ett års avtalt forsinkelse innlagt.

Vi har sett på heltidsutdanningene på lavere og høyere grads utdanninger, dvs. de samme studiene og indikatorene som ligger til grunn for styringsparameteren **Gjennomføring på normert tid**, og sammenstilt dataene i følgende tabell:

Tabell 5. Kandidatproduksjon i forhold til tilhørende opptakskull

Studietype	Kandidatproduksjon/Tilhørende opptakskull	
	2014	2015
BA-studenter	64 %	65 %
MA-studenter	30 %	49 %

Kilde: Data fra opptaks- og kandidattabeller i DBH 2011-15

Vi ser også en god utvikling i fullføring av studier fra 2014 til 2015, spesielt for masterstudiene. Sett opp mot tilhørende opptakskull, fullførte halvparten av masterstudentene utdanningen sin i 2015, mens under tredjedeparten fullførte i 2014.

Tallene viser at fullføringen av påbegynte studier ved Høgskolen i Østfold er god, selv om en del av studentene fullfører med noe forsinkelse.

Frafall i studiene

Undersøkelser høgskolen har gjort av frafallsmønsteret i 2014 og i 2015, viser at frafallet er størst i 1. studieår for bachelorstudiene, men i det 2. studieåret for masterstudier. Ved å se på kullaktivitet for opptakskullene 2013 og 2014 ved siste studenttelling 1. 10.2015, får vi følgende tall for andel av studenter registrert som møtt fra de to opptakskullene som fortsatt var registrert som aktive studenter på gradsgivende studieprogrammer (aktivitetsgrad):

Tabell 6. Gjennomføring av studier i de to første studieårene i gradsstudier

Studietype	Aktiv status pr. oktober 2015	
	Opptakskull 2014 (gjennomført 1. studieår)	Opptakskull 2013 (gjennomført 2. studieår)
BA-studenter	81 %	76 %
MA-studenter	83 %	53 %

Kilde: Opptakstall fra DBH og registreringsdata for enkeltkull i rapportuttak fra FS.

Årsakene til noe ulike frafallsmønstre etter første studieår, kan tilskrives at flere av høgskolens masterstudier på deltid starter med emner som tidligere har vært gitt som egne kompetansegivende videreutdanninger. Flere studenter velger å avslutte masterstudiet etter å ha gjennomført et kompetansegivende emne som alene gir en formell uttelling for kompetanseheving hos arbeidsgiver eller i sektoren.

Høgskolen i Østfold har i 2015 hatt spesiell oppmerksomhet rundt førsteårsstudenten, og vi viser til redegjørelser for arbeidet med læringsmiljø og studiekvalitet i de følgende avsnittene. Årsaker til frafall i første året er godt kartlagt gjennom undersøkelser både nasjonalt og lokalt ved læresteder. Det pekes på at forhold både i utdanningsvalget og faglige forkunnskaper spiller inn, og ofte i en helhetlig sammenheng sammen med opplevelser med læringsmiljøet og de sosiale og økonomiske faktorer knyttet til studiesituasjonen.

På avdelingsnivå ved høgskolen er det foretatt mindre og studieveise kartlegginger av årsaker til frafallet i 2015, og to fagavdelinger har påbegynt et prosjektarbeid for en gjennomstrømningsanalyse for 2015-16.

Opptakskrav og adgangsregulering gjennom tilbudsutsending kan virke begrensende på antallet studenter som tas opp til høyere utdanning. Hensynet til å fylle opp utlyste studieplasser må veies opp mot hensynet til å ivareta god inntakskvalitet og et godt og stort nok læringsmiljø som fremmer god gjennomstrømning for de som er tatt opp. Balansen mellom disse faktorene må avveies kontinuerlig, og vi må i den sammenheng også ta hensyn at høyere utdanning skal være en læringsarena som skal gi muligheter for utvikling for kandidater med ulik bakgrunn og ulike resultater fra kvalifiserende skolegang.

Opptakskravene til lavere grads studier i Norge er meget standardiserte, og gitt gjennom nasjonal forskrift. Departementet åpner imidlertid for at læresteder kan søke om forsøksordninger med skjerpede opptakskrav. Høgskolen i Østfold har i 2015 søkt om og fått innvilget en forsøksordning med krav om praksis i tillegg til generell studiekompetanse for opptak til bachelorstudium i vernepleie på deltid. Forsøksordningen trer i kraft ved opptaket i 2016. Gjennom å tilstrebe en mer homogen studentgruppe, vurderer vi at læringsmiljøet kan bli bedre og at dette kan fremme bedre

gjennomstrømning og mindre frafall i studiet. Høgskolen har for tiden til vurdering å søke om flere slike forsøksordninger på studier med svakere gjennomstrømning.

1.2.3 Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet (nasjonal styringsparameter)

Arbeidet med å sørge for at studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet innebærer et kontinuerlig og helhetlig fokus på kvalitet i det enkelte studieprogram. Samarbeidet i fagmiljøene om å definere gode læringsutbyttebeskrivelser i emne- og studieplan for det enkelte studieprogram innebærer et overordnet fokus på studiets faglig innhold, progresjon og relevans. Dette legger videre rammene for å fastsette undervisningsaktiviteter, arbeidskrav og vurderingsformer i det enkelte emne. Studieplanene fungerer som en kontrakt mellom institusjonen og studentene og er dermed vesentlig for å avklare studiets faglige og organisatoriske rammer, og tydeliggjøre hvilke forventninger vi har til studentenes egeninnsats. Arbeidet med å sikre at studentene skal lykkes i å oppnå læringsutbytte finner sted gjennom det ordinære kvalitetsarbeidet og i de spesifikke tiltak som er iverksatt i 2015 og som beskrives i avsnittene under.

1.2.4 Studentevaluering

Studentevaluering er et viktig element i kvalitetsarbeidet i det det legger til rette for en dialog mellom studenter og ansatte om kvalitet i undervisning, læring og læringsmiljø.

Studentevalueringene gir oss også dokumenterte kvalitative data knyttet til studentenes opplevelse av og erfaring med kvaliteten på våre utdanninger. Resultatene er således en viktig kilde til informasjon som brukes i fagmiljøene til fortløpende justeringer i undervisningsopplegg, i den årlige revisjonen av studieplanene, i samtaler mellom høgskolens ledelse og ledelsen ved den enkelte avdeling og i utarbeidelse av utvalgenes handlingsplaner som rådgivende organ for ledelsen.

Ved HiØ har vi et godt etablert evalueringsregime med undersøkelser på flere nivåer. EVA1 er høgskolens læringsmiljøundersøkelse og initieres av læringsmiljøutvalget (LMU). Den avdelingsovergripende undersøkelsen (EVA2), måler studiekvalitet på programnivå og eies av Utvalg for utdanningskvalitet (UKU). Emneevaluering (EVA3) administreres av avdelingene, og gjennomføres både som midtveis og sluttevaluering. Lærernes evaluering av egen undervisning (EVA4) er det laveste nivået og gjennomføres ved hjelp av en rekke ulike mer eller mindre formelle evalueringsmetoder som del av undervisningen. Disse ulike nivåene og en oversikt over ulike evalueringsmetoder gis i høgskolens evalueringshåndbok. I avsnittene under gjøres det rede for resultater fra EVA2 og Studiebarometeret.

1.2.4.1 EVA2: studentevaluering på programnivå

EVA2 er høgskolens årlige avdelingsovergripende studentevaluering av undervisning og læringsmiljø. Målgruppen for denne undersøkelsen er studenter i høgskolens bachelor- og masterprogram. Utvalget varierer fra år til år, men alle program skal gjennomføre undersøkelsen minimum hvert tredje år. Undersøkelsen ble i 2015 gjennomført i perioden mars-mai blant førsteårsstudenter på alle bachelorprogram med et samlet utvalg på 1 078 studenter. Totalt kom det inn 506 besvarelser, noe som gav en svarprosent på 47 %. Dette var en klar forbedring fra 2014 da undersøkelsen ble

gjennomført digitalt for første gang og oppnådde en svarprosent på 36 %. I 2013 var svarprosenten på 72 %.

Resultater

En sammenstilling av resultatene for overordnet tilfredshet (*I det store og hele er jeg fornøyd med kvaliteten på denne utdanningen*) blant studentene ved HiØ i perioden 2009-2013 viser at 64 % var fornøyd med studiekvaliteten (prosentvis enighet = helt eller delvis enig). Studentene svarer på undersøkelsen ved å rangere en rekke utsagn på en skala fra 1-5 der 1 er helt uenig og 5 er helt enig. Gjennomsnittsskåren for disse årene var 3,55. I hovedtrekk kan vi dermed si at omtrent 2 av 3 HiØ-studenter var fornøyd med kvaliteten på studieprogrammet i denne perioden.

Gjennomsnittsskår for 2015 var på 3,84, noe som tilsvarer en prosentvis enighet på 72, 4. Tabellen under viser resultater for overordnet tilfredshet fordelt på avdelingene.

Tabell 7. Overordnet tilfredshet fordelt på avdelinger

Avdelinger	Svar-prosent	Helt eller delvis enig (Prosentvis enighet)	Nøytral/vet ikke	Helt eller delvis uenig
Helse- og sosialfag	52	71	22	7
Ingeniørfag	58	68	24	8
Informasjonsteknologi	57	85	11	4
Lærerutdanning	41	75	19	6
Økonomi, språk og samfunnsfag	41	69	28	3

Tilbakemeldinger og feedback

Det er to utsagn i faktoren *God undervisning som* fokuserer nettopp på tilbakemeldinger og feedback:

- Lærerne legger ned mye arbeid i å kommentere/gi tilbakemeldinger på oppgavene mine
- Lærerne gir vanligvis *nyttige* tilbakemeldinger om hvordan jeg klarer meg i studiet

Vi har fulgt snittet for disse to utsagnene siden 2005, som en indikator på lærernes kvantitative og kvalitative tilbakemeldingspraksis. Utviklingen fra 2005 til 2013 viser en klar positiv trend fra perioden 2005-2008 da vi hadde resultater på under 25 %, til 2011 som var et toppår med prosentvis enighet på drøyt 40 %. Derfra gikk det nedover, med henholdsvis 32 % enighet i 2012 og 33 % i 2013. Utvalget i 2014 bidro ytterligere til denne negative utviklingen med prosentvis enighet på 25 %. Derfor er det svært gledelig at resultatene fra undersøkelsen blant førsteårsstudenter i 2015 gir snitt for de to feedback-utsagnene på 41 %.

For å få et mer nyansert bilde av studentenes reaksjoner på lærernes tilbakemeldingspraksis, ble undersøkelsen utvidet i 2012 med faktoren *Tilbakemeldinger/Feedback* som består av 4 utsagn:

- Tilbakemeldingene jeg fikk førte til at jeg leste nøye gjennom oppgaven min en gang til
- Tilbakemeldingene jeg har fått på oppgaver/arbeidskrav ga meg klare meldinger om hva jeg måtte forberede til neste gang
- Tilbakemeldinger på innleverte oppgaver kommer ofte så sent at nytteverdien blir ganske liten
- Stort sett får vi altfor få tilbakemeldinger på oppgavene (arbeidskravene) i dette studiet

Gjennomsnittlig prosentvis enighet i 2015 er 42 % for denne faktoren. Dette samsvarer godt med resultatet som tar utgangspunkt i de to utsagnene for tilbakemeldinger som en del av indeksen God undervisning.

Tidligere resultater fra EVA2 og Studiebarometeret viser at høgskolens studenter, i likhet med resten av sektoren, er minst fornøyd med individuell oppfølging og tilbakemeldinger på skriftlige arbeider. Det er dermed interessant å merke seg at førsteårsstudentene gir HiØ god skår på dette spørsmålet. Høgskolens faglige ledelse har etter råd fra PULS og Utvalg for utdanningskvalitet (UKU) bestemt at EVA2 skal gjennomføres for andreårsstudentene i 2016 og tredjeårsstudentene i 2017 for å følge disse kullene og dermed kunne måle endringer i resultatene over tid. Det vil også være mulig å gjennomføre mer detaljerte undersøkelser av hvilke faktorer som slår ut på studentenes tilfredshet på dette området. Se også avsnitt 1.2.4.3 Tilpasning av Studiebarometeret til høgskolens evalueringsregime.

Oppfølging

Hensikten med EVA 2 er todelt; for det første bruker HiØ resultatene som en institusjonell *kvalitetsindikator* som gir et generelt bilde av den didaktiske eller undervisningsmessige kvaliteten knyttet til institusjonsnivå, avdelingsnivå og studieprogramnivå; og for det andre er hensikten med en slik oversikt å bidra til *kvalitetsutvikling*. Utvalg for utdanningskvalitet (UKU) har ansvaret for å følge opp den årlige avdelingsovergripende studentevalueringen (EVA2) i samarbeid med PULS. I 2015 har avdelingene gjennomført en rekke tiltak som direkte oppfølging av EVA2 f.eks. tiltak for å styrke studienes relevans, utvidet bruk av studentassistenter, økt tilgjengelighet blant personalet, fokus på utdanningskvalitet på personalmøter og arbeidsseminarer for de ansatte, samt forbedring av rutiner for gjennomføring av og analyser tilknyttet avdelingenes egne studentevalueringer (EVA3 og EVA4).

1.2.4.2 Studiebarometeret

Studiebarometeret ble gjennomført i perioden 13. oktober- 8. november 2015. I tabellen nedenfor gis det en oversikt over resultatene for de ulike hovedområdene som undersøkelsen måler. Studentene rangerer en rekke spørsmål eller utsagt på en skala fra 1-5 der 5 er best. Resultatene under viser snittet for HiØ sine studenter sammenlignet med snittet for UH-sektoren samlet i 2015.

Tabell 8. Resultater – Studiebarometeret – hovedområder

HOVEDOMRÅDER*	HiØ 2013	HiØ 2014	HiØ 2015	UH-sektoren 2015
Svarprosent	35 %	60 %	68 %	47 %
Undervisning og veiledning	3,2	3,3	3,6	3,6
Studie- og læringsmiljø	3,8	3,7	3,8	3,8
Medvirkning	3,1	3,2	3,2	3,3
Engasjement og sammenheng	3,9	3,9	4,1	4,2
Relevans for arbeidslivet	4,2	4,3	4,3	4,3
Eksamens- og vurderingsformer	4,2	3,9	3,9	3,9
Eget læringsutbytte	3,7	3,6	3,7	3,7
Jeg er alt-i-alt fornøyd med studieprogrammet jeg går på	4,0	3,9	4,0	4,1

HOVEDOMRÅDER*	HiØ 2013	HiØ 2014	HiØ 2015	UH-sektoren 2015
Tidsbruk på faglige aktiviteter totalt:	** (28,4)	** (34,1)	34,2	34,7
- Organiserte læringsaktiviteter:	- (13,4)	- (16,0)	- 19,3	- 16,7
- Egenstudier:	- (15,0)	- (18,1)	- 14,9	- 18,0
Tidsbruk betalt arbeid	(7,9)	(8,0)	12,1	9,5

*Det har vært noen endringer i spørsmålsformuleringer og antall spørsmål som inngår i hovedområdene som kan ha påvirkning på resultatene noe fra det ene året til det andre.

** Spørsmålet om tidsbruk ble endret fra 2013 til 2014 og tallene er dermed ikke direkte sammenlignbare. Vi har ikke institusjonsspesifikke tall for tidsbruk fra 2013 og 2014. Tallene i parentes er nasjonale gjennomsnittstall.

Resultatene fra gjennomføringen av Studiebarometeret i 2014 ble i 2015 fulgt opp ved at rapporten for institusjonen samlet og de enkelte programrapportene ble presentert for høgskolens ledelse og avdelingsledelsen. Dekanene og studielederne har videre presentert resultatene for fagmiljøene ved sin avdeling. Resultatene har blitt analysert i lærermøter og personalsamlinger, og tiltak iverksatt der det har vært behov for dette. Tiltak for å heve svarprosenten knyttet til enkelte studieprogram har også blitt diskutert i enkelte fagmiljø der dette var en utfordring.

Bevisstheten rundt viktigheten av Studiebarometeret som en kilde til informasjon om studentenes tilfredshet med kvaliteten på utdanningen har økt internt ved HiØ. Dette har medført at institusjonen presterer veldig godt med tanke på svarprosent i 2015. Samlet oppnådde høgskolen en svarinnngang på 68 %, noe som var nest best i landet blant statlige institusjoner. Dette gir oss pålitelige resultater som er nyttige i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten ved det enkelte studieprogram. Resultatene for 2015 viser altså at høgskolen ligger på det nasjonale snittet på alle hovedområder unntatt *medvirkning og engasjement og sammenheng* der vi ligger 0,1 poeng under det nasjonale snittet. Resultatene for HiØ har også vært stabile over tid.

På et overordnet nivå kan vi konkludere med at HiØs studenter er fornøyde med studieprogrammet de går på. 73 % er helt eller delvis enige i påstanden «Jeg er alt-i-alt fornøyd med studieprogrammet jeg går på. Kun 2 % er uttalt ikke enige i påstanden. Dette samsvarer også godt med resultatet fra EVA2 der den prosentvise enigheten for tilsvarende utsagt var 72,4 %. *Relevans for arbeidslivet* er den indeksen høgskolens studenter er mest fornøyde med, mens *medvirkning og undervisning og veiledning* er de områdene de er minst fornøyde med. Dette gjenspeiles i oversikten over enkeltspørsmålene våre studenter rangerer høyest og lavest i undersøkelsen:

Enkeltspørsmål som rangeres høyest av HiØs studenter i Studiebarometeret	Skår
Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på	4,5
Studieprogrammet er relevant for aktuelle yrkesområder	4,4
Studieprogrammet gir kunnskap som er viktig i arbeidslivet	4,4
Tilfredshet med bibliotek og bibliotekstjenester	4,3
Studieprogrammet gir gode jobbmuligheter	4,3

Enkeltspørsmål som rangeres lavest av HiØs studenter i Studiebarometeret	Skår
Læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,1
Tilbakemeldingene fra faglig ansatte på ikke-skriftlig arbeid	3,1
Tilbakemeldingene fra faglig ansatte på skriftlig arbeid før endelig innlevering	3,1
Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp	2,9
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	2,9

Resultatene for den enkelte avdeling og det enkelte studieprogram viser at det er store variasjoner i hvordan våre studenter rangerer de ulike hovedindeksene, også knyttet til de to områdene som gis lavest skår.

Høgskolen er allerede i gang med å følge opp studier som skåret lavt på disse parameterne i 2015. Dette gjøres ved at det enkelte fagmiljø går gjennom resultatene ned på det enkelte spørsmål og ser disse i sammenheng med annen kunnskap man har om utdanningskvaliteten knyttet til det enkelte studieprogram. I dette arbeidet sees det også til andre studier som har gode resultater, med mål om å kunne overføre og nyttiggjøre seg av deres erfaringer. Målet er å etablere en beste praksis for god utdanningskvalitet internt ved HiØ. Involvering av studentene i oppfølgingen av resultatene og utforming av tiltak er helt sentral for å kunne lykkes.

Utfordringene knyttet til medvirkning og tilbakemeldinger og faglig oppfølging er en utfordring for sektoren generelt. Det vil dermed også være viktig med samarbeid på tvers av institusjoner for å dele erfaringer og finne gode løsninger. Ved HiØ har det i 2015 blitt jobbet med å lage rutiner for systematisk oppfølging av resultatene fra Studiebarometeret, og med dette tilpasse undersøkelsen til høgskolens gjeldende evalueringsregime.

1.2.4.3 Tilpassing av studiebarometeret til høgskolens evalueringsregime

Studentevaluering er som nevnt, et viktig og nødvendig element i kvalitetsarbeidet ved høgskolen i Østfold. Studiebarometeret som ble lansert i 2013 har allerede etablert seg som en viktig kilde til kunnskap om studentenes opplevelse av kvaliteten på våre studier. Denne undersøkelsen er både avdelings- og institusjonsovergripende og gir resultater for det enkelte studieprogram med mulighet for sammenligning både internt ved den enkelte institusjon og mellom programmer ved ulike institusjoner. Indeksene som måles i denne undersøkelsen er, som det kommer fram i avsnittene over, tilnærmingsslike hovedområdene i den interne undersøkelsen EVA2.

Et sentralt poeng med studentevaluering som med all annen dokumentert informasjon vi innhenter om studiene våre, er at de må gjøres til gjenstand for analyser som brukes til utforming av konkrete forbedringstiltak. Det er dermed ikke mengden dokumentasjon, men også i hvilken grad vi evner å bruke dokumentasjonen til forbedringsarbeid som er det vesentlige. Høgskolens faglige ledelse har på bakgrunn av dette i 2015 diskutert antallet og typer studentevalueringer ved HiØ, og i hvilken grad vi klarer å nyttiggjøre oss de dataene som undersøkelsene gir. Det ble framhevet at vi må unngå evalueringstretthet hos studentene, som oppstår når evalueringene ikke blir fulgt opp med tiltak for å heve kvaliteten. For å sikre at vi har ressurser til å følge opp undersøkelsene bør antallet undersøkelser reduseres noe. Dette har resultert i følgende justeringer i evalueringsregimet:

Studiebarometeret: inkluderes i høgskolens kvalitetssystem, gjennomføres årlig, rutiner for intern oppfølging fastsettes

- EVA2: fases ut etter gjennomføring på andreaårsstudenter i 2016 og tredjeårsstudenter i 2017.
- EVA3: gjennomføres hver gang et emne gjennomføres. Det lages et forslag til et standardskjema som fagmiljøene kan velge å bruke, og det innføres noen overordnede rapporteringskrav.
- EVA4: formativ evaluering: framheves i evalueringshåndboka som den mest sentrale evalueringen med fokus på kvalitet i læring og undervisning i klasserommet. Nye digitale metoder for gjennomføring legges inn i evalueringshåndboka.

1.2.5 Resultater fra Sei ifrå

Sei ifrå er høgskolens felles nettbaserte tilbakemeldings- og avvikssystem som gir studenter, ansatte og enheter mulighet til å melde fra om kritikkverdige forhold. Sei ifrå har også i 2015 vært en viktig kilde til informasjon om læringsmiljøet og studiekvaliteten og ført til iverksetting av tiltak som har bidratt til videreutvikling av kvalitetssystemet ved høgskolen. I 2015 kom det inn 72 meldinger via dette systemet. 52 av disse var tilbakemeldinger rettet mot læringsmiljøet, hvorav 18 omhandlet det fysiske læringsmiljøet og 31 omhandlet det digitale læringsmiljøet. Kategorien digitalt læringsmiljø innbefatter blant annet komplikasjoner knyttet til IKT-utstyr, mangelfull informasjon og kommunikasjon via ulike digitale kommunikasjonskanaler og høgskolens læringsplattform, og problemer med trådløst nettverk. I kategorien fysisk læringsmiljø finner man saker som temperatur i klasserom, luftkvalitet og lydnivå i kantine. 20 av meldingene er kategorisert under utdanningskvalitet og er meldinger der studenter gir tilbakemeldinger på saker som ønske om gjennomføring av eksamen på PC og dårlig undervisning.

Det var kun 6 meldinger (8,3 %) som ble meldt inn anonymt i 2015. 3 av sakene ble meldt inn av ansatte, 2 ble meldt på vegne av en gruppe eller klasse og de resterende 67 ble meldt inn av studenter. Ved noen avdelinger er det en tendens at mange studenter melder individuelt om det samme problemet eller en situasjon som har oppstått, og at disse meldingene kommer inn i et relativt begrenset tidsrom. Antallet meldinger på noen kategorier representerer dermed ikke unike saker. Det kan også se ut til at studenter ved noen avdelinger bruker systemet mer aktivt enn andre. Det har i 2015 blitt gjennomført et arbeid med å lage en samlet nettside for alle tilbakemeldinger, avvik og varslingssaker, og lanseringen av disse nye sidene vil forhåpentligvis være med på å heve bevisstheten om systemet blant enda flere studenter. Læringsmiljøutvalget blir orientert om alle saker som omhandler læringsmiljøet. Systemet er dermed en viktig kilde til informasjon om studentenes helhetlige læringsmiljø og en viktig kanal for studentene til å melde fra om kritikkverdige forhold som høgskolen bør ta tak i. Med økende krav til og behov for ulike typer tilbakemeldingskanaler har det allikevel blitt gjennomført en revisjon av systemet i 2015.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har i 2015 revidert dokumentet *Retningslinjer for utarbeidelse av lokale varslingsrutiner i staten*. Det har også kommet krav om tilbakemeldingskanaler for informasjonssikkerhet. Høgskolen ønsket med bakgrunn i dette å samle informasjon om og kanaler for ulike typer tilbakemeldinger på én ressurside. Målet med arbeidet var:

1. Å få på plass gode rutiner for håndtering av varslingssaker i tråd med retningslinjene fra KMD.
2. Å samle all relevant informasjon og ulike kanaler for varsling, avvik og tilbakemeldinger på ett sted.
3. Å sørge for effektiv og god håndtering ved å differensiere mellom ulike typer tilbakemeldinger og fordele ansvaret for mottak og distribuering av sakene på ulike saksbehandlere slik at de raskest mulig når den som eier saken og har ansvaret for oppfølging.
4. Sørge for best mulig ivaretagelse av den som varsler eller melder fra, og de/den det eventuelt varsles eller gis tilbakemelding om.

Tilbakemeldingene fra en intern høringsrunde knyttet til revisjonen av systemet har blitt fulgt opp og det nye systemet vil lanseres i løpet av februar 2016.

1.2.6 Tiltak og aktiviteter - Læringsmiljø og universell utforming

Som et ledd i en overordnet gjennomgang av utvalgsstrukturen ble forslag til ny utvalgsstruktur lagt fram for høgskolestyret i høsten 2014. I etterkant av denne behandlingen ble nye mandater for utvalgene vedtatt av rektor 9.3.2015. LMU fikk i denne prosessen et mer formelt ansvar knyttet til ivaretagelsen av likestillings- og diskrimineringsvernet for studentene. Dette gjenspeiles i at følgende avsnitt er lagt til i LMU sitt mandat:

- Læringsmiljøutvalget har ansvar for å bidra til at høgskolen ivaretar og videreutvikler studentenes helhetlige læringsmiljø forstått som de fysiske, digitale, psykososiale og organisatoriske rammene for læring.
- Det overordnede perspektivet for arbeidet med alle deler av læringsmiljøet er *universell utforming*.
- Læringsmiljøutvalget har som mål å bidra til å ivareta og styrke et mangfoldig, inkluderende og universelt tilgjengelig læringsmiljø for alle høyskolens studenter.

1.2.6.1 Det fysiske og digitale læringsmiljøet

Når det gjelder det fysiske læringsmiljøet jobbes det kontinuerlig sammen med Statsbygg og Fredrikstad Eiendomsinvest AS med å sørge for at våre lokaler overholder de standarder som til enhver tid er satt for tilgjengelighet og universell utforming. Universell utforming handler om at så vel de fysiske som digitale rommene skal fungere som faglige og sosiale møteplasser som skal være tilgjengelige og inkluderende for alle, og dermed bidra til å legge til rette for læring. Tiltak som det har blitt jobbet spesielt med i 2015 er:

- Ombygging av kaffebaren i regi av Studentsamskipnaden med støtte fra høgskolen.
- Prosjektarbeid for etablering av et læringssenter ved studiested Fredrikstad er sluttført. Prosjektet er vedtatt og midler til gjennomføring er bevilget. Her vil flere sentrale støttefunksjoner for studentene samlokaliseres (bibliotek, IT-vakt, lokal studiestedsadministrasjon), og nye typer grupperom for ulike typer faglig samarbeid opprettes.

- Ressursgruppen DigiPed i regi av PULS har utarbeidet anbefalinger til ny utforming av Fronter-rom for alle emnerom.
- Markeds- og kommunikasjonsenheten har jobbet med å tilpasse nettsidene våre til nye kravspesifikasjoner til universell utforming av IKT fra Direktoratet for forvaltning og IKT.
- Det har blitt etablert nye Studiestartsider. Se også avsnitt 1.2.7.1 om fadderseminar og studiestart.

1.2.6.2 Det organisatoriske læringsmiljøet

Det organisatoriske læringsmiljøet handler om de grep institusjonen tar for å sikre og utvikle rammene for god studiekvalitet, oppfølging av studentene, og å legge til rette for medvirkning og tilbakemeldinger. Høgskolen anser det som viktig at man har kanaler som er åpne og tilgjengelige, og arenaer for godt samarbeid og god kommunikasjon med studentene. Resultatene for Studiebarometeret 2015 viser at høgskolen, i tråd med resten av sektoren, har en vei å gå med tanke på å sikre at kritikk og synspunkter fra studentene blir tatt på alvor, og at muligheten for og forventninger knyttet til påvirkning av opplegg og innholdet i studiet er avklart og tydelig kommunisert. Tiltak som har vært viktig for videreutviklingen av det organisatoriske læringsmiljøet i 2015 og som forhåpentligvis vil bidra til at studentene opplever økt medvirkning ved HiØ er:

Endringer i utvalgsstrukturen

NOKUT pekte i sin vurdering av HiØs kvalitetssystem i 2012 på at vi har en utvalgsstruktur som fører til bred deltagelse, blant annet ved at studentene er representert i alle interne utvalg. De mente samtidig at alle utvalg ikke fungerte helt optimalt og ba dermed høgskolen om å presisere mandatene og sørge for at studentrepresentantene får bedre opplæring i utvalgsarbeidet. Det ble på bakgrunn av dette gjennomført en revisjon av utvalgsstrukturen og de nye mandatene for de sentrale utvalgene ble vedtatt av rektor 9.3.2015. Alle avdelinger har nå etablert lokale utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) der studentene er representert, og der det er sikret gjennomgående representasjon ved at leder for LUKU sitter i Utvalg for utdanningskvalitet og samtidig er en del av avdelingsledelsen.

Høgskolen arrangerte i september 2015 et seminar for studentrepresentanter i de sentrale utvalgene der de fikk en innføring i hvilken rolle utvalgene har i kvalitetssystemet, hvilken rolle studentene har i utvalgene og en innføring i det enkelte utvalgs mandat, ansvarsområder og arbeidsformer. Det var noe mangelfullt oppmøte blant studentrepresentantene og det jobbes videre med studentleder og organisasjonskonsulent for å sikre at studentene får den opplæring de trenger.

Gjennomgang av studentevalueringer

Gjennomgangen av studentevalueringer som er beskrevet i avsnitt 1.2.4.3, hadde som hensikt å klargjøre hvilke studentevalueringer vi trenger. Dette er et arbeid som vil bidra til å forhindre evalueringstretthet blant studentene og dermed sikre at studentevalueringer oppleves som en fruktbar tilbakemeldingskanal. Avdelinger og fagmiljøer som har god praksis på gjennomføring av løpende dialog med studenttillitsvalgte og som gjennomfører studentevaluering på laveste nivå (EVA4), er de avdelingene som skårer best på hovedområdet *medvirkning* i Studiebarometeret. Dette viser at jevnlig dialog og involvering av studentene i evalueringsarbeidet er sentralt for at studentene skal oppleve at deres synspunkter blir tatt på alvor.

1.2.6.3 Det psykososiale og pedagogiske læringsmiljøet

Læringsmiljøkonsulenten samarbeider tett med Studentparlamentet ved HiØ, studentersamfunnene på de to studiestedene og Studentsamskipnaden i Østfold på ulike arenaer, og har vært initiativtaker til eller bidragsyter inn i følgende aktiviteter som er med på å skape et inkluderende og mangfoldig psykososialt læringsmiljø for studentene:

- Språkkafe i samarbeid med organisasjonskonsulent og internasjonale studenter
- Lunchkonserter for studenter og ansatte
- Studentlivdager for markedsføring av regionens kultur og samfunnsliv
- Drift av bandrom for studenter
- Møteplasser tilknyttet lavterskelaktiviteter, så som bordtennis, biljard og fuzzball
- Fadderseminar / fadderopplæring
- Involvering av studentsamfunnene i Rusforebyggende nettverk
- Publisering av aktiviteter tilknyttet lokalt kulturliv via *Hva skjer HiØ* på Facebook
- Utredning av bruk av studentassistenter

Avdelingene rapporterer også om en rekke tiltak som gjennomføres for å bidra til et mangfoldig, inkluderende og aktivt studentmiljø. Avdeling for informasjonsteknologi har etablert en Makerspace som er et samlingspunkt for avdelingens studenter i forbindelse med prosjekter i ulike emner, men også en sosialfaglig møteplass. Linjeforeningen Enigma arrangerer en rekke sosiale og faglige møter. Det er etablert veiledningsgrupper på masternivå for studenter ved Avdeling og helse- og sosialfag, mens studentene på sykepleie og ABSV-studiene har tilbud om individuell og gruppevis tilbakemelding og veiledning, også ved bruk av digitale verktøy som screen casts, noe som har fått positive tilbakemeldinger. Alle avdelingene har jevnlig møter med tillitsvalgte og bruker studenter aktivt inn i studentevaluering. På Grunnskolelærerutdanningene har man et eget opplegg for andreårsstudenter organisert som et prosjektarbeid i oppstartsuken. Profesjonsdagene for lærerstudentene har samarbeid, mangfold og kreativitet i fokus. Opplegget er i 2015 justert i dialog med studentene etter at studentevaluering har påvist misnøye med innhold og obligatorisk oppmøte. Avdeling for ingeniørfag har gjort endringer i fellesemnet Ingeniørrollen i første studieår for å sikre mer studentaktivitet gjennom gruppearbeid.

Disse tiltakene viser at det sosiale og pedagogiske læringsmiljøet går hånd i hånd og utfyller hverandre. På institusjonsnivå har Utvalg for utdanningskvalitet og Læringsmiljøutvalget i 2015 samarbeidet tett om en rekke aktiviteter som har vært rettet inn mot det sosiale og faglige miljøet mellom studenter og mellom studenter og ansatte. Samarbeidet har vært basert på en felles erkjennelse av at studentenes psykososiale læringsmiljø, og evnen til å mestre studiene og prestere faglig henger tett sammen. Tiltakene har rettet seg inn mot program- og undervisningskvalitet, med fokus på hva høgskolen kan gjøre for å legge bedre til rette for at studentene skal lykkes, og hva studentene selv kan bidra med for å forbedre sitt eget potensiale for læring og være en ressurs for andre. Disse tiltakene er beskrevet i avsnittet under.

1.2.7 Tiltak og aktiviteter - Program- og undervisningskvalitet

1.2.7.1 Studiestart og fadderordningen

Et av tiltakene i høgskolens aktivitetsplan for 2015 var at det skulle utarbeides en prosedyre for arbeids- og ansvarsfordeling knyttet til studiestart, inkludert fadderordningen, og foretas en justering av opplegg med sikte på gjennomføring fra studieåret 2015/2016. Bakgrunnen for dette tiltaket er en økende erkjennelse ved HiØ, så vel som i sektoren generelt, om at oppstartsprosessen med mottak av nye studenter, aktiviteter i første semester og overgang til andre semester er vesentlig i arbeidet med å forhindre frafall, sikre gjennomføring og legge til rette for prestasjoner i henhold til studentenes og fagmiljøenes forventninger.

Fadderordningen spiller en sentral rolle i inngangen til studielivet. Høgskolen har imidlertid lagt vekt på at ansvaret for studentenes første møte med det psykososiale læringsmiljøet ikke skal overlates til fadderaktivitetene alene. Fadderukene har dermed i 2015 blitt supplert med andre mer studierettede aktiviteter i regi av institusjonen. I tillegg har høgskolen i samarbeid med Studentsamskipnaden overtatt ansvaret for innholdet i fadderseminaret. Dette er en viktig arena der faddere introduseres for ansvaret rollen som fadder innebærer og inspireres til å ta imot alle nye studenter på en inkluderende måte.

I mars 2015 ble det opprettet en egen studiestartgruppe bestående av representanter fra overordnet fadderutvalg, studiestedsadministrasjon fra begge studiesteder, markeds- og kommunikasjonsenheten, IT-drift, biblioteket, PULS og Studentsamskipnaden. Læringsmiljøkonsulenten ledet arbeidet og har fungert som studiestartkoordinator. Arbeidsgruppen har rapportert til en styringsgruppe bestående av rektor, høgskoledirektør og studentleder. Studiestartgruppen arrangerte høsten 2015 følgende aktiviteter:

- Studiestartseminar for nye studenter ved hvert studiested der Olav Schewe, forfatteren av boka *Superstudent* presenterte grunnleggende elementer i god studieteknikk.
- Opprettet en studiestartside på nettsidene til høgskolen der all informasjon om aktiviteter i forbindelse med studiestart ble samlet.
- Miniseminarer for vitenskapelig ansatte ved de ulike fagavdelingene der man delte erfaringer med mottak av studenter og studieforberedende aktiviteter i oppstartukene.

1.2.7.2 Studieforberedende uke

I juni 2015 ble Studieforberedende uke arrangert for tredje gang. Målet var som tidligere å gi søkere til bachelorstudiene en mulighet til å få bedre oversikt over hva det innebærer å være student, hvilke arbeidsformer som brukes og hvordan studiene er organisert. I tillegg gir dette kurset trening i samhandling og i akademisk skriving. Ved søknadsfristens utløp hadde 105 meldt seg på og alle fikk tilbud om plass. Ved oppstart møtte det 50 deltakere, 39 kvinner og 11 menn. For deltakerne har dette tiltaket vist seg å være en særdeles viktig arena som gir dem innsikt og verktøy for å tilegne seg det faglige innholdet i studiene, men også knyttet til hvordan de best kan administrere sin egen studiehverdag. Høsten 2015 ble det gitt tilbud om et oppfølgingsseminar for studenter som ikke fikk tilbud om studieplass for å bistå dem i hva de kan gjøre for å nå opp i eventuelle senere opptak.

1.2.7.3 Seminarer og fagdager

Utvalg for utdanningskvalitet (UKU) og Læringsmiljøutvalget arrangerte to halvdagsseminarer i februar 2015 for alle studenter og ansatte. Seminarene tematiserte hvordan institusjonene kan legge til rette for at studentene skal lykkes, og hva studentene selv kan gjøre for å bedre sine prestasjoner. Læringsmiljøkonsulenten deltok på konferansen European First Year Experience som ble arrangert i Bergen i 15.-17. juni 2015 og representerer HiØ i det nasjonale kompetansenettverket for studenters suksess i høyere utdanning som ble opprettet i etterkant av konferansen.

1.2.7.4 Studentassistenter

Høsten 2014 ba Høgskolestyret høgskoledirektøren om å undersøke omfanget av, erfaringer med og hensiktsmessigheten ved bruk av studentassistenter på de ulike avdelingene som et ledd i å sikre bedre gjennomstrømming. I den forbindelse gjennomførte læringsmiljøkonsulenten en kartlegging der studieledere ved alle avdelinger, med unntak av Akademi for scenekunst, bidro med informasjon om bruken av og erfaringer med studentassistenter i sine utdanninger.

På tidspunktet da undersøkelsen ble gjennomført praktiserte Avdeling for informasjonsteknologi, Avdeling for ingeniørfag, samt fagmiljøet knyttet til økonomi, revisjon og ledelse ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag ordningen. Erfaringene var positive, og studielederne pekte på gevinster som økt trivsel, lavere strykprosent og bedre resultater for svake studenter. Studentassistentene benyttes noe ulikt ved de ulike avdelingene, men i hovedtrekk bistår studentassistene andre studenter med veiledning i grupper gjennom øvingsoppgaver. Det er primært første- og andreårsstudenter som mottar tilbudet, og assistentene rekrutteres blant erfarne studenter basert på tidligere oppnådde resultater i det aktuelle emnet.

Stillingene som studentassistenter er lønnet og fordrer et nært samarbeid med den enkelte faglærer, både i forhold til innhold og struktur. Ved de avdelinger hvor ordningen ikke eksisterer, melder flere fagmiljøer at de ser behov for studentassistenter. Deres forventninger er i tråd med erfaringene beskrevet over, men det pekes også på verdien av en mer generell mentorfunksjon hvor studenter kan være støttespillere for andre i et aktivt læringsmiljø.

Ved Praktisk pedagogisk utdanning (PPU) har man i 2015 introdusert en skrivekameratordning for studenter med norsk som andrespråk eller som har lese- og skrivevansker. Her kobles studenter med gode norskspråklige ferdigheter til studenter som har en annen språklig bakgrunn eller utfordringer knyttet til akademisk og profesjonsrettet skriving. Gjennom denne ordningen styrkes studentenes skrivekompetanse og profesjonsrettet kunnskap, samtidig som de utvikler samarbeids- og veiledningskompetanse. Således bidrar ordningen til å sikre gjennomstrømning, men også mangfold og inkludering. Avdeling for informasjonsteknologi har utvidet sin bruk av studentassistenter slik at alle førsteårsstudentene har tilbud om dette i alle timer der det ikke er undervisning på timeplanen.

1.2.7.5 Styrke tilbudet til studentene når det gjelder skrivehjelp/akademisk skriving

I studieåret 2014/2015 har høgskolen utarbeidet et forslag til hvordan man kan heve studentenes kompetanse knyttet til akademisk skriving og med det også bidra til forebygging av fusk og plagiering. I juni 2015 ble det som et resultat av dette lansert en ressurside på nett for forebygging av fusk og plagiering og en policy for plagiatskontroll. Det ble i tillegg minnet om at kurs i akademisk skriving skal være obligatorisk for 1.års studenter på alle høgskolens gradsstudier, og skal gjennomføres i

samarbeid med biblioteket. Kurset skal følges opp i andre og tredje studieår på gradsstudiene med tiltak som er integrert i undervisningen, og i henhold til progresjonen i studiet. Også her oppfordres det til tett samarbeid med biblioteket. Referanseteknikk og kildehenvisning skal være et sentralt element i veiledningsprosessen og ett av vurderingselementene for alle skriftlige arbeider.

Samarbeidet med biblioteket om litteratursøk, referanseteknikk og kildekritikk er ett element i opplæring i en akademisk skrivetradisjon. Akademisk skriving handler selvsagt også om evnen til kritisk refleksjon, og å kunne analysere og diskutere ved hjelp av vitenskapelige begreper, noe som er et sentralt element i de UF-ansattes grunnleggende kompetanse og dermed har sin naturlige plass i enhver undervisnings- og veiledningssituasjon, som et element i studentenes akademiske dannelsesprosess. Avdelingene startet arbeidet med å implementere høgskolens policy for plagiatskontroll høsten 2015 for studieprogram der plagiatskontroll ikke allerede var systematisert. Informasjon om konsekvenser ved plagiat og fusk, tiltak for å forebygge plagiat og fusk, og bruk av plagiatskontroll ble implementert i studieplanene som del av den årlige prosessen for revisjon av studieplaner høsten 2015. Avdelingene vil bli bedt om å gi en oversikt over hvilke emner som har vært gjenstand for plagiatskontroll i forbindelse med årsrapporten til Klagenemnda som styrebehandles i januar/februar hvert år.

Samarbeidet mellom avdelingene og biblioteket om utforming av kurs for akademiske skriving og andre tilbud startet høsten 2015. Kursene og oppfølgende tilbud skal være på plass senest studieåret 2016/2017. Det forekommer også aktiviteter for å heve den akademiske skrivekompetanse til enkelte studentgrupper ved noen avdelinger, som skrivekameratordningen ved PPU-utdanningen beskrevet i avsnitt 1.2.7.4 Studentassistenter over.

1.2.7.6 Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS)

Høgskolens satsing på fleksible studier (se Virksomhetsmål 1.3) har medført at PULS har fått nye oppgaver som innarbeides i et strateginotat som vil legges fram for høgskolens ledelse våren 2016. PULS ønsker i det videre arbeidet å fokusere på fire kjerneområder;

- Kompetanseutvikling
- Studiekvalitet
- Høgskolepedagogisk forskning og utvikling
- Samarbeid og nettverksarbeid

I forbindelse med nye oppgaver er PULS i løpet av 2015 styrket med 1,2 årsverk. Ved utgangen av 2015 hadde PULS til sammen 3,6 årsverk. Arbeidet med å bidra til utvikling av høgskolepedagogisk kompetanse blant høgskolens vitenskapelige ansatte vil fortsatt være en viktig oppgave for PULS. Dette gjøres blant annet gjennom å tilby basisstudiet i høgskolepedagogikk som tar sikte på å videreutvikle kompetanse knyttet til lærerfunksjoner på alle typer læringsarenaer.

I tillegg til tradisjonelle former som forelesning og veiledning i et fysisk rom, er fokuset i dette studiet i økende grad rettet mot pedagogisk bruk av digitale verktøy og medier. For kullet 2014/2015 innebar dette at studentene lærte å bruke Fronter på en mer avansert måte, bruk av skjermopptak i kommunikasjon med egne studenter, samt hvordan et digitalt klasserom kunne fungere som læringsarena. Studieopplegget var en blanding av fysiske samlinger og møter i Adobe Connect. Mellom samlinger og nettmøter ble forelesninger og meldinger lagt ut i Fronter i form av skjermvideoer. Siktemålet med denne strukturen var å lage en sammenhengende og studentaktiv

læringsarena. Kullet hadde 20 studenter i studieåret 2014/2015, hvorav 10 interne og 10 eksterne. Høsten 2015 er det registrert 16 studenter.

1.3 Virksomhetsmål 1.3

Virksomhetsmål 1.3

Vi ligger langt fremme i utviklingen av fleksible utdanningsmodeller med digitale løsninger som tilbys både i fleksible studietilbud og studiestedsbaserte programmer.

1.3.1 Institusjonell satsing på fleksibel utdanning(nasjonale styringsparametere)

Høgskolen initierte i 2014 et prosjekt for å samle kompetanse og innsats i utformingen av fleksible utdanningsløp, og prosjektet ble videreført i 2015. Målsettingen med prosjektet er å sørge for økt fleksibilitet i alle studietilbud slik at studentene har større mulighet til å dra nytte av undervisningen, uavhengig av tid og sted. En viktig premisse har vært at fleksible lærings- og vurderingsformer skal være faglig begrunnet og ha hovedfokus på å styrke kvaliteten og studentens læringsutbytte gjennom bruk av ny teknologi. Nedenfor beskrives de tiltak og aktiviteter som er gjennomført under denne satsingen i 2015.

1.3.1.1 Pilotprosjekt undervisningsopptak

Våren 2015 ble det lyst ut kr 550 000 i prosjektmidler med fokus på undervisningsopptak. Til sammen 11 prosjekter ble tildelt prosjektmidler. Hensikten er at man gjennom disse prosjektene vil øke kvaliteten og fleksibiliteten i studietilbudet og gi ansatte erfaring med nye måter å legge til rette for studenters læring på. Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS) har et koordinerende ansvar for prosjektene som er organisert i en ressursgruppe hvor deltakerne deler erfaringer seg imellom og diskuterer aktuelle løsninger. Det ble avholdt to samlinger i ressursgruppen høsten 2015. Prosjektet vil bli avsluttet med en fagdag for alle ansatte 21. april 2016.

1.3.1.2 Pilotprosjekt digital eksamen

I vårsemesteret 2015 implementerte høgskolen et pilotprosjekt med gjennomføring av digital eksamen for til sammen 131 kandidater på fem emner ved tre av høgskolens avdelinger samt PULS. Planleggingen, koordineringen og den praktiske implementeringen av digital eksamen i pilotfasen har i all hovedsak vært et administrativt initiert og drevet prosjekt. Fagansvarlige har vært involvert i de relevante stadiene av arbeidsflyten som forberedelse av digitalt oppgavesett, sensurering og karaktersetting i systemverktøyet.

Høgskolen har inngått kontrakt med Inspira AS og benyttet systemverktøyet Inspira Assessment i gjennomføringen av prosjektene. Kandidatene har benyttet egne datamaskiner (BYOD – Bring Your Own Device). Prosjektet ble videreført i høstsemesteret 2015 da det ble gjennomført digitale eksamener i 8 emner ved 3 avdelinger, med et samlet oppmøte på 452 kandidater. Pilotprosjektet

har i all hovedsak blitt gjennomført på vurderingsformen skriftlig skoleeksamen. Foreløpige resultater fra evaluering av første fase i pilotprosjektet viser at de involverte er positive til digitalisering av eksamen og BYOD-konseptet. Digitalisering av eksamen har slik høgskolen vurderer det, en rekke fordeler:

- Eksamen gjennomført ved bruk av digitale medier er mer lik arbeidsmetodikken studentene benytter i sin arbeidshverdag og undervisningssituasjon.
- Digital eksamen som et tilbud til alle studentene (universell utforming) vil redusere behovet for individuelle tilretteleggingstiltak.
- Sensorer vil motta besvarelsene langt raskere enn med dagens postrutiner og får dermed mer effektiv tid til sensur. Besvarelser skrevet på pc er lettere å lese enn studentenes håndskrift.
- Digital arbeidsflyt vil føre til færre manuelle prosesser i administrasjonen og dermed redusere mulige feilkilder.
- Kostnader ved distribusjon/postutsendelse av besvarelser vil bli betydelig redusert.

På den andre siden viser pilotprosjektet at digital arbeidsflyt medfører noen nye strukturelle utfordringer som må gis høy prioritet for å sikre kvalitet og kontinuitet i gjennomføringen. Dette samsvarer også med erfaringer gjort i sektoren generelt:

- Digital arbeidsflyt fordrer nye samhandlingsmønstre på tvers av studiestedene og organisatoriske enheter.
- Digital arbeidsflyt utløser et omfattende behov for helhetlig koordinering av eksamensarbeidet.

Viktige premisser for å lykkes med implementering og gjennomføring av digital eksamen i stor skala vil dermed innebære at:

- Satsningen på digital eksamen må forankres i hele organisasjonen.
- Det må tilføres tilstrekkelig med ressurser. Arbeidet med digital eksamen er en nyskapende, tids- og ressurskrevende prosess i en overgangsfase.
- Det må skapes langt større bevissthet og interesse rundt mulighetene ved digitalisering av eksamen blant undervisnings- og forskningsansatte, studentorganisasjonene, høgskolens utvalg og øvrige enheter.
- Digital eksamen må bli et integrert ledd i høgskolens informasjons- og kommunikasjonsstrategi.

1.3.2 Fleksibilitet i det ordinære studietilbudet

Det legges til rette for fleksibilitet i høgskolens utdanninger på en rekke ulike måter, blant annet gjennom individuelle utdanningsløp med progresjon tilpasset den enkeltes behov så langt det er mulig. Det legges videre til rette for geografisk inndelte grupper der studentmassen er spredd; det brukes til en viss grad nettbaserte virkemidler som opptak og streaming av undervisning, samt at undervisningsmaterialet gjøres tilgjengelig på høgskolens læringsplattform (LMS), Fronter.

Høgskolen i Østfold har et av landets største tilbud av fremmespråkstudier, og er den eneste høgskolen i Norge som i tillegg til engelsk tilbyr tysk, fransk og spansk, som årsstudium, påbygging og som del av en lærerutdanning. Språkmiljøet var tidlig ute med å tilby nettbasert utdanning og har lang erfaring med å tilrettelegge for fleksibilitet i studietilbudet. Språkstudiene har de siste årene hatt stor vekst i tilstrømning av studenter.

Tabell 9. Antall studenter i fleksible språkstudier

Studium	2012	2013	2014	2015
MA Fremmedspråk i skolen	69	69	87	88
Engelsk for lærere	14	20	21	14
Fransk årsstudium	55	64	52	64
Fransk påbygging	18	7	20	11
Spansk årsstudium	38	60	85	88
Spansk påbygging	-	-	-	24
Tysk årsstudium	36	54	69	85
Tysk påbygging	8	6	12	16
SUM	238	280	346	390

Kilde: DBH

Det har i 2015 blitt jobbet systematisk med å heve de ansattes kompetanse, og legge til rette for erfaringsdeling og et fagmiljø med økt bevissthet rundt viktigheten av fleksibilitet i studiene. PULS er en sentral enhet som har fått ansvar for å koordinere dette arbeidet:

1.3.2.1 Studiet i digitale verktøy og medier i fleksibel og nettbasert utdanning

PULS har de siste to årene tilbudt studiet Digitale verktøy og medier i fleksibel og nettbasert utdanning. Studiet utgjør 15 studiepoeng og består av tre emner. To emner gjennomføres i vårsemester og et emnet gjennomføres i høstsemesteret. Studiet er primært beregnet for ansatte ved høgskolen, men eksterne deltakere har også deltatt. I 2015 har det vært 19 deltakere på emnet *Læringsplattformer, skjermopptak og nettbaserte møter*, 4 deltakere på emnet *Skjermopptak, nettbaserte møterom og Web 2.0-løsninger* og 10 deltakere på emnet *Design av fleksible studier og emner*.

1.3.2.2 Ressursgruppen Digiped

I 2015 opprettet PULS en ressursgruppe, *Digiped*, for alle som har gjennomført deler av, eller hele studiet Digitale verktøy og medier i fleksibel og nettbasert utdanning. Denne gruppa består av ca. 50 deltakere. Hensikten med å etablere en slik gruppe har vært å legge til rette for:

- Faglig felleskap
- Samarbeid på tvers av studieretninger og avdelinger
- Deling av ressurser og ideer
- Gjennomføring av konkrete tiltak og aktiviteter i forbindelse med satsing på fleksible studier
- Ressursgruppe for PULS som koordinerende organ for satsingen på fleksibel utdanning

I løpet av 2015 har DigiPed vært delaktig i to oppgaver;

- Utforming av ny design på Fronterrom for alle emner
- Digitale løsninger for evalueringer som skal integreres i høgskolens Evalueringshåndbok

1.3.3 Livslang læring og fleksible studier

Gjennom enheten HiØ VIDERE, tilbyr høgskolens fagavdelinger en dynamisk og markeds- og behovsrettet virksomhet som tilbyr videreutdanninger innenfor to hovedkategorier:

- *Katalogstudier*, som er betalingsstudier basert på høgskolens faglige kompetanse og som markedsføres ut fra en forventet etterspørsel. Disse studiene tilbys åpent til kvalifiserte enkeltsøkere, og er etablert med tanke på en stabil utlysningssyklus.
- *Oppdragsstudier*, som er lukkede studier som tilbys ovenfor ansatte hos oppdragsgivere i privat og offentlig sektor. I 2015 har høgskolen etablert og videreført en rekke nye oppdragsstudier innenfor Utdanningsdirektoratets strategi for videreutdanning av lærere i Norge, Kompetanse for kvalitet. Høgskolen har også en portefølje med samarbeidsstudier, som er eksterntfinansierte studietilbud som tilbys som oppdrag i samarbeid med og gjennom aktører som ikke selv har akkreditering til å tilby studiepoenggivende studier. Høgskolen i Østfold har her det faglige ansvaret for kvaliteten i studiene, studieplanene, for opptaket i henhold til gjeldende bestemmelser, og for eksamen, men gjennomføringen av studiet skjer i regi av samarbeidspartneren. Høgskolen i Østfold hadde i 2015 samarbeid med Folkeuniversitetet, Norges Eiendomsakademi, Attføringsbedriftene i Norge, Betongelementforeningen og Akademiet for personlig trening. Som følge av et pågående nasjonalt tilsyn fra NOKUT om denne typen samarbeidsstudier, har høgskolen ved inngangen til 2016 avsluttet flere avtaler og påbegynt en revidering av de resterende med sikte på fullt ut å oppfylle de kravene som gjeldende studietilsynsforskrift stiller, også for ikke-gradsgivende studier.

I 2015 var det registrert studenter på 39 studier gjennom HiØ VIDERE på våren, og 36 studier på høsten. Antallet studenter har vært økende, ikke minst som følge av et økende omfang av tildelte bidragsstudier gjennom regjeringens tiltak Kompetanse for kvalitet:

Tabell 10. Antall studenter i eksternt finansiert videreutdanning

HiØ VIDERE/År	2013		2014		2015	
Semester	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst
Registrerte studenter	813	537	684	690	920	721

Kilde: DBH

Også høgskolens ordinære bevilgningsfinansierte studieportefølje er i en stor grad tilpasset behovet for fleksibilitet i studiesituasjonen og etterspørselen etter livslang læring. Ved studenttellingen høsten 2015, var i alt 645 studenter ved høgskolen registrert på studier som tilbys fleksibelt gjennom nettbasert og/eller desentralisert undervisning. 423 av disse var tilknyttet bevilgningsfinansierte studier.

Selv om høgskolen har bygget ned noe av videreutdanningstilbudet innenfor bevilgningsfinansierte studier de senere årene, til fordel for økt satsing på masterstudier, er etterspørselen etter kortere videreutdanninger for ansatte i helse-/sosialsektor og for lærerutdannede, som et alternativ til masterstudier, fortsatt stor. Disse studiene er i all hovedsak organisert som deltidsstudier, tilpasset søkerens arbeidssituasjon.

Også på høgskolens masterstudier, som i en stor grad retter seg mot profesjonsutdannede og yrkesaktive studenter, er trenden at det er deltidsutdanninger som etterspørres. Høgskolen har i stor grad tilpasset organiseringen av studiene til denne etterspørselen, sist gjennom at masterstudiet i fremmedspråk i skolen foran det nye opptaket i 2015 ble omorganisert fra et heltidsstudium til et deltidsstudium. Opptaksresultatet for studiet var det beste på flere år, med en vekst på ca. 15 % i opptakstallet

Tabell 11. Antall studenter i høyere grads utdanning, fordelt på organisering

Studieorganisering	2013 høst	2014 høst	2015 høst
MA-heltid	121 (22 %)	137 (24 %)	88 (16 %)
MA-deltid	445 (78 %)	425 (76 %)	473 (84 %)
Totalt	556	562	561

Kilde: Studentregistreringsdata i DBH og høgskolens studieplaner

1.4 Virksomhetsmål 1.4

Virksomhetsmål 1.4

Våre studier gir studentene internasjonal kompetanse og forbereder studentene på yrkesutøvelse i et stadig mer internasjonalt arbeidsmarked.

Nøkkeltall og kvantitative styringsparametere

Parameter	2013	2014	2015
Antall utvekslingsstudenter			
- Totalt	157	156	135
- Inn	88	90	72
- Ut	69	66	63
Herav Erasmus +		41	58
Ansattmobilitet			
- Totalt	87	73	77
- Inn	36	16	36
- Ut	51	57	41
Herav Erasmus +		31	27
Antall internasjonale studenter	388	446	455

Kilder: DBH samt intern registrering av ansattmobilitet

1.4.1 Status

Høgskolen i Østfold har fagmiljøer hvor ansatte aktivt deltar i internasjonale samarbeidsprosjekter og hvor det er lagt godt til rette for studentutveksling. Flere fagmiljøer viser interesse for de nye tiltakene i Erasmus+. Vi er med i partnerskapsprogram som SIU administrerer, diverse nettverk og finansieringsordninger som gir stipendmuligheter for studenter og ansatte. Tall og rapporter viser

imidlertid at vi har et stykke vei å gå når det gjelder antall utvekslingsstudenter, der vi blant annet trenger å utvikle flere engelskspråklige emner. I tillegg er det fortsatt studier hvor det ikke er lagt godt nok til rette for utveksling.

Høgskolens internasjonale mål og tiltak er nedfelt i høgskolens strategiplan. Tidligere var det et eget utvalg som koordinerte arbeidet. Utvalget er nedlagt og arbeidet blir nå ivarettatt av henholdsvis utdanningskvalitetsutvalget og høgskolens FoU-utvalg. Hensikten med en slik endring er å knytte internasjonalisering tettere til kjernevirksomhetene, og forankre arbeidet bedre i organisasjonen.

Høgskolen har et internasjonalt kontor med 2,5 ansatte. I tillegg har vi internasjonale koordinatorene på avdelingsnivå. Disse har en del av stillingen avsatt til internasjonalisering, men omfanget varierer.

Alle studenter som mottar HIØ-stipend, blir bedt om å skrive en rapport fra oppholdet sitt. Mange av disse rapportene blir publisert på våre nettsider. De fleste er svært fornøyd med sin utveksling både faglig og personlig. En del må yte ekstra på forhånd for å kunne utveksle – noe som motiverer til økt innsats, og mange kommer tilbake som mer modne studenter.

Tilbakemeldinger som vi får fra innreisende studenter, og rapporter som vi får tilgang til gjennom den nye Erasmus+ Mobility Tool Portal, viser at innreisende studenter stort sett er svært fornøyd med det tilbudet og den oppfølgingen de får ved HIØ. Så mange som 97,5 % var «very satisfied or rather satisfied with their mobility experience in general”.

Rapporter som vi får gjennom det samme systemet (Erasmus+ Mobility Tool Portal) fra våre egne ansatte som har vært på Erasmus+ ansattutveksling viser at disse i utstrakt grad er fornøyd med oppholdet, særlig når det gjelder de mulighetene slike utvekslinger gir for utvikling av språk og kulturkompetanse, for styrking av egen undervisningskompetanse og for vedlikehold og utvikling av nettverk.

1.4.2 Studentmobilitet

Høgskolen har færre innreisende studenter i 2015 enn i de tre foregående årene. Fortsatt er det Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag som mottar flesteparten av de innreisende studentene. Disse kommer i all hovedsak fra våre europeiske partnerinstitusjoner. For omtale av utvekslinger innenfor Erasmus+ programmet, se eget avsnitt.

Når det gjelder utreisende så er det også her Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag som toppe statistikken, men vi ser også tendenser til en økning i antall utreisende ved noen av de andre avdelingene, særlig innenfor helse- og sosialfag. De mest populære reisemålene for våre egne studenter var i 2015 USA med Namibia på andreplass og Australia og Storbritannia på delt tredjeplass. Det er fortsatt flere kvinner enn menn som utveksler.

Hvor godt det er tilrettelagt for innreisende og utreisende studenter, og hvor sterkt internasjonalt fokus fagmiljøene har, varierer mellom avdelinger og mellom studieprogrammer. Enkelte avdelinger er mer regionalt og nasjonalt orientert i sin innretning enn andre. I en del av profesjonsutdanningene er det krevende å finne passende tilbud ute, og noen av avdelingene har ikke tatt skrittet fullt ut med å tilby engelskspråklige emner.

Høgskolen har også i 2015 videreført ordningen med å gi alle som utveksler 3 måneder eller mer til en partnerinstitusjon et HiØ-stipend på kr 7.500. Dette er ett av flere motivasjonstiltak for å få en større andel av studentene til å utveksle.

I tillegg til de tellende utvekslingene i DBH har studenter ved høgskolen hatt en rekke utvekslinger av kortere varighet – alt fra en ukes studieturer til opphold av 1-2 måneders varighet. For tolvte året på rad gjennomførte for eksempel 10 studenter fra lærerutdanningen og 2 fra barnehagelærerutdanningen et 5 ukers praksisopphold i Malawi. Innenfor samarbeidsnettverket European Nursing Module har 24 studenter hatt kortere praksisopphold i Romania, Spania, Belgia, Sveits og Serbia. Flere språkstudenter har hatt kortere språkopphold i Frankrike og England.

1.4.3 Utenlandske studenter

Antall studenter som er registret med utenlandsk statsborgerskap, har holdt seg omtrent konstant fra 2014 til 2015. Denne gruppen omfatter både utvekslingsstudenter og studenter som tar hele grader ved HiØ, både på norsk – og engelsk.

1.4.4 Fremmedspråklige emner og grader

Høgskolens tilbud til innreisende studenter har de siste årene vært relativt konstant. Høgskolen har i aktivitetsplanen for 2016 satt som mål at alle avdelinger i løpet av en to-års periode skal ha minst et 30 studiepoengs tilbud til innreisende studenter på engelsk. Dette som et tiltak for å øke antall innreisende studenter.

Foruten engelskspråklige emner og et årsstudium i engelsk tilbyr høgskolen grader innenfor skuespill, scenografi og anvendt informatikk på engelsk. Vi tilbyr også en tredjeårs spesialisering i internasjonal økonomi på engelsk som gir mulighet for å søke om en bachelorgrad i økonomi og administrasjon med spesialisering i internasjonal økonomi for studenter som har utdanning fra hjemmeinstitusjonen tilsvarende de to første årene i denne graden. Dette er et tilbud som er forbeholdt studenter fra våre partnerinstitusjoner.

I tillegg har vi språkstudier innenfor spansk, fransk og tysk. Disse er nettbaserte, men er også åpne for innreisende studenter som kan ta disse ved siden av andre fag.

Høgskolen har fortsatt bare én fellesgrad, Master i fremmedspråk i skolen, som tilbys i samarbeid med Linnéuniversitetet og Göteborgs Universitet.

1.4.5 Internasjonalisering hjemme

Scenekunstmiljøet vårt benytter seg i stor grad av eksterne gjesteforelesere som rekrutteres fra det internasjonale kunstnerfeltet. Andre avdelinger tar også imot gjesteforelesere, men ikke i samme omfang eller på samme systematiske måte.

Internasjonale perspektiver, litteratur og forskning trekkes i de fleste studiene inn i undervisningen der det er relevant. Emner på engelsk undervises både for norske og utenlandske studenter.

Innreisende studenter vurderes som en ressurs og bidrar i mange tilfeller til å styrke studiemiljøet. IT-miljøet ved høghskolen har blant annet erfaring med utenlandske masterstudenter som deltar i akademisk publisering, og som utmerker seg i samarbeidsprosjekter med lokalt næringsliv.

Andre eksempler på internasjonalisering hjemme er helsefagutdanningene som har hatt flyktningssituasjonen som tema i 2015. Sykepleierstudenter har vært ansvarlig for å aktivisere flyktninger ved asylmottak i fylket, og studenter ved arbeids- og velferdsfag har høsten 2015 skrevet kronikker i aviser om flyktningssituasjonen.

Innenfor flere utdanninger har det vært arrangerte studieturer til utlandet, og studenter fra våre partnerinstitusjoner har også vært på kortere opphold ved HiØ. Det kan nevnes at våre scenekunststudenter vant første prisen for sin avgangsforestilling «Stop being poor» på festivalen «Körber Studio Junge Regie» i Hamburg, Tyskland, og at flere scenekunststudenter har bidratt ved flere utstillinger og produksjoner i utlandet.

1.4.6 Deltakelse i Erasmus+(nasjonal styringsparameter)

Mye av vår internasjonale virksomhet er basert på deltagelse i Erasmus+ programmet.

Hovedvekten av de innreisende studentene kommer innenfor dette programmet. Til sammenligning er det svært få av våre egne studenter som utveksler innenfor Erasmus+ programmet (4 utreisende mot 54 innreisende). Forskjeller i semesterinndeling og manglende engelskspråklige tilbud på bachelornivå hos flere av våre partnerinstitusjoner har ført til at våre egne studenter velger studiesteder i USA, Australia eller England framfor for eksempel Frankrike og Tyskland som vi mottar mange studenter fra. En av utfordringer framover er å snu denne trenden, og gjennom blant annet bedre tilrettelegging for utveksling i studieplaner bidra til at flere kan utveksle innenfor Erasmus+ programmet.

Også i 2015 har ansatte benyttet seg godt av mulighetene for ansattmobilitet innenfor Erasmus+ programmet, selv om det var færre som fikk stipend i 2015 enn i 2014 (27 i 2015 mot 31 i 2014).

Innenfor Erasmus+ Global fikk høghskolen i 2015 midler til mobilitetsaktiviteter med partnerinstitusjoner i Georgia og Kina. Høghskolen søkte om midler til tre Erasmus+ strategiske partnerskap, men ingen av søknadene ble innvilget. Avdeling for informasjonsteknologi, er imidlertid med som partner i to Erasmus+ strategiske partnerskap:

- Future Education and Training in Computing: How to support learning at any time anywhere (FETCH)
- Cloud and Internet Services with Open Source Software for SMEs (CISOSS)

Samme avdeling har også i 2015 inngått som partner i et Erasmus+ kapasitetsbyggingsprosjekt:

- Information Technology Governance for Tunisian Universities

1.4.7 Ansattmobilitet

I tillegg til utvekslinger innenfor utdanningsprogrammene er det en rekke ansatte som har hatt gjesteopphold ute, og høgskolen har mottatt gjesteforelesere og -forskere på opphold av kortere og lengre varighet. I 2015 har vi registrert 41 faglige opphold i utlandet og 36 på gjesteopphold ved HiØ. Da er opphold av 1-2 dager og deltakelse på konferanser holdt utenfor.

Flere av de nye doktorgradsstudentene har i 2015 blitt rekruttert fra utlandet.

1.4.8 Internasjonale prosjekter

Foruten Erasmus+ deltar vi i mobilitets- og utdanningssamarbeid innenfor EØS-midlene (EEA grants/Norway grants) hvor vi i tillegg til et forskningsprosjekt med en partnerinstitusjon i Polen har mobilitetssamarbeid med flere andre institusjoner i Øst-Europa. Vi deltar i Nordplus og kvoteprogrammet som nå fases ut. Blant BRIKS-landene er det fortsatt Brasil, Kina og Sør-Afrika vi samarbeider med. Høsten 2015 deltok HiØ i en offisiell delegasjon til Brasil hvor det blant annet ble inngått en samarbeidsavtale med et av de universitetene som delegasjonen besøkte.

Gjennom SIU fikk høgskolen, ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag, i 2015 støtte til to prosjekter fra henholdsvis Samarbeidsprogrammet med Russland og fra Nordisk-russisk samarbeidsprogram for utdanning og forskning. Begge prosjektene forutsetter deltakelse fra både ansatte og studenter. I tillegg har scenekunstmiljøet ved høgskolen i 2015 fått støtte fra Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika, også dette til studentaktiviteter.

En av de prioriterte samarbeidsinstitusjonene for høgskolen er Högskolan Väst, I løpet av 2015 ble det gjennom dette samarbeidet søkt om støtte til to Interregprosjekter. En søknad fikk støtte, mens den andre søknaden er under omarbeiding. Sammen med Högskolan Väst arbeides det også med et forprosjekt med mål om å søke Interreg-midler i 2016/17.

For annet internasjonalt samarbeid, se avsnitt 2.2.3.

2 FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid

2.1 Virksomhetsmål 2.1

Virksomhetsmål 2.1

Vi har et dynamisk FoU/KU-miljø preget av stor aktivitet og høy vitenskapelig og kunstnerisk kvalitet som bidrar til forskningsbasert undervisning og utvikling av samfunnet

Nøkkeltall og kvantitative styringsparametere

Parameter	2013	2014	2015
Antall publiseringspoeng	83,0	106,0	
Forholdet mellom nivå 1 og 2 % antall publikasjoner	89/11	90/10	
Antall publiseringspoeng pr UF-stilling	0,3	0,4	

Kilde: DBH

Når det gjelder vitenskapelig publisering, er frist for rapportering til CRISTin først 1. april, og det pågår fortsatt et arbeid med kvalitetssikring av dataene. Foreløpige oversikter viser imidlertid at det er en reduksjon i totalt antall registrerte poster. På den annen side ligger det an til en betydelig økning i antall poster på nivå 2.

Doktorgradsdisputaser og kompetanseutvikling er omtalt i avsnitt 4.2.4.

2.1.1 Generelt om aktiviteten i 2015

Arbeidet med FoU-organiseringen ved HiØ ble slutført tidlig i 2015. Høgskolen har fått på plass en gjennomgående struktur med FoU-utvalg, FoU-ledere, retningslinjer for tildeling av midler etc.

Østfold Forskningsadministrative Senter (ØFAS) som ble startet 1. august 2014 har i vært i full drift i 2015. Gjennom ØFAS har ressurspersoner i alle avdelinger og involverte parter etablert et godt samarbeid. Strategiske samarbeidsmøter med ledelsen på avdelingene og involverte parter er gjennomført for å finne hvordan ØFAS kan bidra mest effektivt til å fremme FoU-innsatsen ved HiØ. ØFAS, som et samarbeidsprosjekt mellom HiØ, NCE Smart Energy Markets og Østfoldforskning AS, har bidratt til et utvidet og dypere samarbeid mellom de tre partnerne.

I løpet av 2015 ble det påbegynt et arbeid for å bygge en forskningskultur ved institusjonen på basis av den strukturen som nå er på plass. Et viktig element i denne kulturbyggingen har vært å følge opp de signaler som har kommet fra KD om å fokusere mer på kvalitet og mindre på kvantitet i forskningen. Som et ledd i dette arbeidet ble innretningen på stimuleringsmidler forandret, med økt belønning for publisering på nivå 2 samtidig som det ble etablert en pris for fremragende forskning.

Et annet element i kulturbyggingen var å samle alle stipendiatene ved høgskolen i et stipendiatforum der eksterne forelesere inviteres til å forelese om aktuelle emner og stipendiatene kan presentere sine arbeider. Høgskolen har for få stipendiater til at et slikt tiltak kan etableres på avdelingsnivå. Arbeidet fortsetter i 2016.

To av de tre institusjonelle satsingsområdene som styret pekte ut i desember 2014, ble startet opp 1. januar 2015, og det tredje kom i gang 1. august 2015. Aktiviteten innen de institusjonelle satsingsområdene har blant annet ført til at det er blitt levert inn flere søknader til NFR. Forskergruppene som ble etablert i løpet av 2014, har vist seg å ha høy aktivitet, og det har vært arrangert konferanser, forelesningsserier og seminarer. ØFAS har igjennom året gitt støtte både til søknadsskriving og til drift av prosjekter. Tidlig i 2015 ble det også etablert en ordning for å støtte ansatte som ønsker å reise til en utenlandsk institusjon for et lenger tidsrom med det formål å bygge et internasjonalt nettverk.

Høgskolen i Østfold påbegynte i 2015 et arbeid for å kartlegge mulige gevinster ved å forplikte seg gjennom å signere «Charter & Code» og utarbeide eventuell handlingsplan for implementering i tråd med dette.

2.1.2 Resultatoppnåelse på forskning ut fra egenart (nasjonal styringsparameter)

Høgskolens egenart er knyttet til de store profesjonsutdanningene i helse og sosialfag, lærerutdanning, og ingeniør- og teknologiutdanningene. De tre institusjonelle satsingsområdene som startet opp i 2015 er alle knyttet til disse utdanningene. *Arbeidslivs-, profesjons- og tjenesteforskning* er knyttet til helse og sosialfag og til miljøet i organisasjon og ledelse. *Teknologi – energi – samfunn* er knyttet til utdanningene i ingeniørfag og informasjonsteknologi. *En skole for kunnskapssamfunnet: kunnskapsutvikling for 5-årig lærerutdanning* er knyttet til lærerutdanningen og til miljøet i fremmedspråkundervisning. Satsingsområdene bygger alle på samarbeid mellom minst to avdelinger.

Høgskolen har i 2015 lagt stor vekt på arbeidet med å øke omfanget av ekstern forskningsfinansiering, og dette har gitt resultater i form av økte inntekter. Samtidig legges det et grunnlag for en mer varig finansiell basis gjennom økt søknadsaktivitet.

Fra 1. januar 2015 startet HiØ opp prosjektet *Micro-Encapsulated Phase Change Materials in Concrete* som faller inn under satsingsområdet *Teknologi – energi – samfunn*. Prosjektet går over tre år og har en ramme på kr 28 mill. hvorav kr 17,7 mill. er bevilget fra NFR.

I løpet av 2015 ble det også søkt om et større beløp (i overkant av kr 27 mill.) fra NFR til prosjektet *Multilingual Use and Reading Development* som faller inn under satsingsområdet *Kunnskapsutvikling for 5-årig lærerutdanning*. Fra satsingsområdet *Arbeidslivs-, profesjons- og tjenesteforskning* ble det sendt en NFR-søknad i samarbeid med Høgskolen i Ålesund om støtte (kr 7 mill.) til prosjektet *Improving Tricky Transitions in Health and Social Care Coordination*.

Det som gir HiØ en enestående profil er Akademi for Scenekunst som er ansvarlig for den minste profesjonsutdanningen ved HiØ. Akademiet har en høy internasjonal profil og søkte i 2015 om en tildeling på kr 3,5 mill. fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid til prosjektet *Blind Spot - Staring Down the Void*, en søknad som ble innvilget fullt ut.

For øvrig har det blitt tildelt midler til prosjekter innen de tre store profesjonsutdanningene fra forskjellige kilder: Østfold fylkeskommune, Halden og Fredrikstad kommuner, Helse Sørøst, NAV, Kulturdepartementet og Utdanningsdirektoratet. I løpet av 2015 er HiØ også tildelt midler gjennom

Interreg-, EØS programmet og Erasmus-programmet. HiØ fikk også nylig tildelt kr 1,5 mill. fra «Olav Thon Stiftelse» til studentaktiv forskning på lysfenomenet i Hessdalen.

Tabell 12. Ekstern forskningsfinansiering fra NFR og RFF – 1000 kr

	2012	2013	2014	2015
NFR	544	449	440	4 308
RFF	548	504	125	507
Sum	1 092	953	565	4 815

Kilde: Regnskap

2.1.3 Forskningsinnsats i MNT- og profesjonsfag (nasjonal styringsparameter)

Gitt at forskningsinnsatsen som er prioritert og finansiert ved HiØ, nesten utelukkende ligger innenfor profesjonsfagene (deriblant ingeniør og informasjonsteknologi), er det i dette underavsnittet naturlig å vise til den innsatsen som er beskrevet ovenfor under 2.1.1.

2.1.4 Deltakelse i Horisont 2020 (nasjonal styringsparameter)

HiØ deltok i 2015 i en søknad til Humanities in the European Research Area (HERA) om støtte til prosjektet *Uses of the Past* (HiØs andel kr 9,5 mill.) sammen med Universitetet i Innsbruck, Universitetet i Koblenz og Universitetet i Limerick. Søknaden ble avslått.

I 2015 ble det også påbegynt et arbeid med en søknad til programmet “Reflective Societies: Cultural Heritage and European Identities”. Søknaden har fokus på undervisningsmetodikk i språk (metakognisjon) for å kunne utvikle forskningsbaserte kursmoduler i transkulturell og interkulturell kommunikasjon. Arbeidet fortsetter i 2016 med det formål å levere inn søknaden i april 2017.

2.2 Virksomhetsmål 2.2

Virksomhetsmål 2.2

Vår FoU/KU inspirerer og bidrar til samarbeid over disiplin- og avdelingsgrenser samt omfattende samhandling med regionale og andre relevante aktører.

2.2.1 Avdelingsovergripende FoU-grupper og samarbeid over avdelingsgrenser

Alle avdelinger har nå forskergrupper, og de aller fleste ansatte er med i en eller flere av disse. Forskergruppene kan være smale eller de kan være tverrfaglige, de fleste er avdelingsovergripende, og noen har også medlemmer fra andre institusjoner. Eksempler på tverrfaglige og avdelingsovergripende forskergrupper er «Matematikdidaktikk og programmering», «Arbeid og

organisasjon», «Litteratur og narrativitet», «Biomedisinsk teknologi» og «Psykososialt arbeid». Denne siste forskergruppen har et særlig fokus på relasjonen mellom individ og samfunn, og på ivaretagelse av individet i relasjon til sosiale, kulturelle og institusjonelle rammer. Innenfor dette området samarbeider to av avdelingene med en søknad til COST-programmet (European Co-operation in the field of Scientific and Technical Research).

Samarbeid på tvers av avdelings- og faggrense er økende. Noen eksempler: Diagnostisering av arvelig hemokromatose krever deltakelse både fra helseforskere og teknologer. Det samme gjelder studier av virkningen av styrke- og utholdenhetstrening på hjertepasienter. Avdeling for informasjonsteknologi og Avdeling for ingeniørstudier samarbeider om studentaktiv forskning på lysfenomenet i Hessdalen. Også scenekunstmiljøet er i økende grad involvert i prosjekter med andre avdelinger i høghskolen, og er særlig aktivt i det nasjonale KU-miljøet blant annet gjennom sine tre kunststipendiater i regi av Program for Kunstnerisk Utviklingsarbeid og utvikling av en ny mastergradsutdanning i performative praksiser.

2.2.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Høghskolen i Østfold samarbeider med Østfold fylkeskommune på en rekke felter. I løpet av 2015 har høghskolen blant annet vært engasjert i en følgeevaluering i tilknytning til et prosjekt om helsekonsekvensvurderinger, finansiert av Helsedirektoratet, samt et prosjekt der formålet var å foreta en samfunnsøkonomisk lønnsomhetsvurdering av sosiale investeringer og grytidlig innsats-teoretiske betraktninger (finansiert av Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune). To av høghskolens ansatte foretok også en analyse av boligmarkedet i Nedre Glomma Regionen (finansiert av Fredrikstad Handelsstands Forening).

Når det gjelder kommersialisering kan det nevnes at høghskolen i mars 2015 inngikk en avtale med *Sand Trevare* i Fredrikstad om utvikling og produksjon av en *dukketralle* for oppbevaring og enkel håndtering av prøvedukker. Dukketrallen er utviklet på en basis av en idé fra ansatte ved høghskolen. *Sand Trevare* har overtatt alle rettigheter knyttet til produktet, med en kompensasjon til høghskolen på 6 % av den årlige brutto omsetningen. Trallene ble satt i produksjon i første halvår 2015, og i løpet av annet halvår er det registret et salg på 14 traller til andre høghskoler i Norge. Det arbeides videre med designregistrering både i Norge og EU.

Drivhuset Østfold AS er et samarbeid mellom Høghskolen i Østfold, Fredrikstad kommune og Halden kommune, og skal være en møteplass der studenter kan videreutvikle prosjekter og ideer samt gi forskere mulighet til å kommersialisere sine forskningsresultater. Virksomheten har en helhetlig tilnærming til innovasjon med fokus både på produktinnovasjon og tjenesteinnovasjon. I 2015 er det gjennomført to større innovasjonsarrangementer på høghskolen, ca.70 veiledninger og flere kurs.

Gjennom 2015 har Drivhuset Østfold samarbeidet med høghskolen for å implementere den svenske Drivhuset-modellen. Det ble samtidig gjennomført en evaluering av virksomheten, og selskapets styre og eiere besluttet på bakgrunn av denne at selskapet skulle drives i ytterligere tre år.

Østfold Fylkeskommune og Innovasjon Norge finansierte i 2015 et prosjekt hvor innovasjonsaktørene i Østfold, Smart Innovation Østfold, Etablererservice, Østfold Næringshage og Drivhuset Østfold, skulle styrke sin samhandling og skape flere tilbud til nystartede virksomheter. Prosjektet har

allerede ført til flere felles innovasjonsarenaer, større nettverk, tettere samarbeid og mer fokus på å skape en verdikjede fra ide til vekstselskap.

2.2.3 Internasjonalt samarbeid

Det er et utstrakt samarbeid med utenlandske institusjoner. Avdeling for informasjonsteknologi har samarbeid innenfor «smarte læringsomgivelser» med flere forskningsmiljøer i Spania, innenfor «IT beslutningsstøtte» har det vært samarbeid med Tunisia, og det har vært samarbeid med IT-universitetet i København.

Avdeling for ingeniørfag har forskningssamarbeid med Aarhus Universitet i Danmark, University of Coimbra i Portugal, Beijing Jiaotong University i Kina, Aristotle University of Thessaloniki i Hellas, CNRS i Frankrike, og Technical University of Cartagena i Spania. Avdelingen har i 2015 fortsatt økningen i ansattes deltakelse og presentasjon av forskningsresultater på internasjonale konferanser.

Avdeling for lærerutdanning fortsetter samarbeidet med svenske, norske og danske skoleklasser, hvor lærere, profesjonsforskere, skoleledere, pedagoger og IKT- veiledere i fellesskap gjennomfører felles grenseoverskridende undervisning i fagene: morsmål (svensk, norsk, dansk), teknologi/ naturfag, historie/samfunnsfag og matematikk.

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har de siste årene utviklet et samarbeid med institusjoner i Russland innenfor innovasjon og ledelse, og med institusjoner i Romania innenfor interkulturell kommunikasjon. Svenske bedrifter og Högskolan Väst er fortsatt viktige partnere når det nå skal skrives ny Interreg-søknad for å videreutvikle bedriftssamarbeid over grensen.

Avdeling for helse- og sosialfag samarbeider innenfor klinisk epidemiologi med Kings College London, Cork University Irland, Karolinska i Stockholm, Århus Universitet og Cornell University New York. Innenfor sosialfag og velferdsteknologi er Högskolan Väst en viktig samarbeidspartner. Sosiale relasjoner er tema for samarbeidet med universiteter i England, Tyskland, Israel, Australia og USA.

For å gi et bedre grunnlag for nye NFR- og Horisont 2020-søknader ble det i 2015 avsatt midler til at noen forskere kunne bruke ett semester til utenlandsopphold ved en utenlandsk forskningsinstitusjon. Interessen for dette utenlandsstipendet viste seg foreløpig å være liten, og det ble utdelt bare ett stipend i 2015. Det er nå gjort en forandring i søknadsrutinene og betingelsene med sikte på en bedre tilpasning av denne støttemuligheten til ansattes ønsker og behov.

På avdelingsnivå har det også i 2015 skjedd en tilrettelegging for å øke det internasjonale samarbeidet gjennom å tildele forskningsmidler til reise og opphold i forbindelse med konferanser og andre utenlandsopphold blant annet gjennom dekning av reise og opphold for forskere som har fått antatt publikasjoner på internasjonale konferanser.

Høgskolen i Østfold deltok i Kunnskapsdepartementets delegasjonsbesøk til Brasil i november 2015. Styret ser at høgskolen gjennom Panoramastrategien kan videreutvikle sitt samarbeid innen forskning og studentutveksling med institusjoner i Brasil.

2.2.4 Institusjonelle, faglige satsingsområder

Et av de sterkeste virkemidlene for å oppnå samarbeid over fag- og disiplingrenser er institusjonens faglige satsingsområder. Et slikt samarbeid var nedfelt i de betingelsene som ble stilt til satsingsområdene da de ble vedtatt. I løpet av det første året har det vist seg at dette var et effektivt virkemiddel både for å fremme samarbeid over faggrenser og for å øke søknadsaktiviteten (se avsnitt 2.1.1). Økt søknadsaktivitet har også gitt økning i internasjonalt samarbeid, da internasjonalisering er et kriterium for tildeling av midler. I tillegg til at satsingsområdene har vært sentrale i å øke søknadsaktiviteten, har de også initiert og gjennomført seminarer og etablert fora for diskusjon mellom deltakerne i satsingsområdet.

Dekanene ved de samarbeidene avdelingene er resultatansvarlig for satsingsområdene. I tillegg har hvert satsingsområde en koordinator som leder og samordner forskningen på området. Dekanene og satsingsområdelederne rapporterer med jevne mellomrom til en styringsgruppe nedsatt av institusjonsledelsen. Dette gir styret anledning til å følge med i den aktiviteten som nå er i gang. En midtveisevaluering av satsingsområdene vil bli foretatt ved utgangen av 2016.

Satsingsområdene er gitt betydelige strategiske midler for å kunne gjennomføre sin aktivitet mest mulig effektivt og uten for stor belastning for fagmiljøene. Satsingsområdene disponerer for øvrig også åtte stipendiatstillinger.

2.3 Virksomhetsmål 2.3

Virksomhetsmål 2.3

Vår FoU/KU benyttes i undervisningen, og studentene trekkes aktivt inn i FoU/KU-prosjekter.

2.3.1 Samspill mellom forskning og utdanning (nasjonal styringsparameter)

Høgskolen har de senere årene hatt fokus på forskningsbasert undervisning og foretok i 2015 en kartlegging av hvordan studentene trekkes inn i FoU/KU-prosjekter, og hvordan FoU/KU benyttes inn i undervisningen. Nevnte kartlegging viser at ansattes forskning-/kunstneriske utviklingsarbeid benyttes i undervisningen både på bachelor- og masternivå, men på noe ulik måte. Det er i 2015 avholdt flere fagdager og interne fagmøter med tema knyttet til forskningsbasert undervisning.

Nevnte kartlegging viser at fagansattes publikasjoner benyttes i pensumlitteraturen om enn av noe ulikt omfang, og at studentene i varierende grad knytter sine bachelor-/masteroppgaver opp til ansattes FoU-prosjekter avhengig av fagområde.

Avdeling for helse- og sosialfag har de senere årene hatt fokus på kompetanseheving blant sine fagansatte, noe som nå gir gode resultater ved at flere bachelorstudenter enn tidligere skriver sine bacheloroppgaver knyttet til de ansattes forskning. Avdelingen har også opprettet egne

forskergrupper rettet inn mot hver av de to masterutdanningene de har pr. i dag. Med få unntak benyttes toppkompetanse (professor/dosent) i undervisningen for samtlige bachelorutdanninger.

Bacheloroppgavene innen bl.a. informasjonsteknologi er i hovedsak definert eksternt ved en bedrift, institusjon eller organisasjon, men metodene som benyttes for gjennomføring av oppgavene er i stor grad forankret i fagansattes FoU-områder. Ved avdelingen benyttes professor-/dosentkompetanse i undervisningen i samtlige bachelorstudier. Alle masteroppgaver innen samme fagområde var i 2015 knyttet til ansattes FoU-områder.

Bacheloroppgaver innen ingeniørfag knyttes ofte mot eksterne samarbeidspartnere, men det er i 2015 flere oppgaver som også er knyttet mot fagansattes forskningsaktivitet. Ingeniørutdanningen bestreber seg på å øke bruk av toppkompetanse inn i undervisningen, og ser også behovet for økt fokus på forskning inn i undervisningen. Der fagansatte har få publikasjoner som kan benyttes inn i pensumlitteraturen, benyttes mye internasjonal litteratur.

Det jobbes aktivt med forsknings- og utviklingsrettet arbeid med fokus på relevante områder innen høgskolens ulike lærerutdanninger. Forskningsbaserte læringsprosesser skal fremme studentenes kritiske refleksjon, selvstendighet og analytiske ferdigheter. Studentene blir utfordret i oppgaveskriving og forskningsmetoder tidlig i studiene for å kunne nyttiggjøre seg forskning i utøvelsen av læreryrket. Ansattes egen forskning blir trukket inn i undervisningen.

Masterutdanningene ved Avdeling for lærerutdanning har god kopling mellom ansattes FoU-aktiviteter og de faglige kjerneområdene i studiene. Alle som underviser på masterstudiene driver selv aktivt med forskning, og kan vise til NVI-publikasjoner som er av relevans for studiene de siste årene. Flere av de ansattes publikasjoner finnes i masterstudienes pensumlister. Høsten 2015 ble det ansatt to nye førsteamanuensiser knyttet til masterstudiet i spesialpedagogikk. Begge utfører FoU-arbeid som går inn i studiets kjerneområder, og studiets litteraturlister vil derfor revideres foran kommende studieår slik at pensumlitteraturen blir oppdatert med deres forskning/publikasjoner.

Den største utfordringen med å få koblet studenter på ansattes forskningsprosjekter er tidsaspektet. Utfordringene ligger i å få fagansattes forskning til å klaffe med studentens arbeid i løpet av et begrenset tidsrom. Høgskolen tar tak i dette og vil se på hvordan dette kan og bør løses for å gi studentene den erfaringen det er å delta i forskningsprosjekter. Vi ser ikke denne utfordringen knyttet til involvering for masterstudentene våre da masteroppgaven strekker seg over flere semestre eller blir påstartet tidlig i studiet.

Ansatte som underviser innen økonomi, språk og samfunnsfag er aktive forskere innenfor sine felt, noe som gjenspeiles bl.a. i pensumlistene. Dette gjelder for både bachelor- og masterstudiene. Bachelor- og masteroppgavene er også i all hovedsak knyttet til ansattes forskningsområder. En av spesialiseringene i tredje studieår av bachelor i økonomi og administrasjon (International Business) er tilrettelagt for innkomne studenter. Bacheloroppgaven for disse studentene er tematisk knyttet til veilederens egen forskning. Flere med toppkompetanse underviser i nevnte bachelorstudier. Nevnte avdeling er involvert i ett av høgskolens nye satsingsområder; Arbeidslivs-, profesjons- og tjenesteforskning. Dette vil gagne både undervisning og veiledning for studenter knyttet til masterstudiet i organisasjon og ledelse.

I tillegg til ordinære profesjonsutdanninger tilbyr høghskolen også kunstutdanninger. Studentene på bachelor- og masterstudiene innen scenekunst trekkes inn i kunstneriske prosjekter/utviklingsarbeid. Dette ved at studentene deltar i workshops/produksjoner der kunstnere utvikler nye arbeidsmetoder, kunstnerisk materiell og uttrykksformer i form av forestillinger og/eller utstillinger. Studentene involveres på ulike måter i prosesser og sluttproduksjoner av teateroppsetninger og utstillinger, både i inn- og utland.

Det settes krav til aktiv kunstnerisk praksis for ansatte ved Akademi for scenekunst da dette er essensielt for å opprettholde og utvikle enhetens nasjonale og internasjonale faglige nettverk. Noe som igjen gir studentene mulighet til å trekkes aktivt inn i pågående prosjekter, og de ansatte kan benytte egen praksis i sin undervisning.

Høghskolens utdanningskvalitetspris for 2015 gikk til prosjektet Studentlab med fokus på studentaktiv forskning for studenter på Bachelorstudium i vernepleie. Studentene som deltar i Studentlab, skriver bacheloroppgaven sin som artikkel med tanke på mulig vitenskapelig publisering og med tilhørende krav til kritisk tenkning. Prosjektet eller labvirksomheten organiseres for studenter i 6. semester, og studentene møtes i studentlaben hver uke i ett semester. Her holder de presentasjoner for hverandre og får tett oppfølging gjennom veiledning og feedback. Dette undervisningsopplegget er unikt i Norge og har medført at det i perioden 2009-2015 har blitt produsert 57 konferansebidrag, postere og vitenskapelige artikler der studenter, lærere og praksislærere har vært medforfattere.

3. Formidling og samfunnskontakt

3.1 Virksomhetsmål 3.1

Virksomhetsmål 3.1

Vi er regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap.

Høgskolen skal være et naturlig sted for regionen å henvende seg for kompetanse. Derfor jobbes det kontinuerlig med tilgjengelighet og bevisstgjøring overfor regionen, overfor virksomheter som er på jakt etter kompetanse.

3.1.1 Høyere utdanning

For ungdom i Østfold som ønsker høyere utdanning, har HiØ lenge vært et naturlig førstevalg.

I 2015 var det 2156 primærseekere i Samordna opptak som søkte HiØ med bostedsadresse i Østfold. Det er hele 72 prosent av alle førsteprioritetssøkerne til HiØ. De siste årene har andelen fra Østfold holdt seg i overkant av 70 prosent.

Det er høy stabilitet fra år til år på de mest søkte studievalgene blant seekere med bosted i Østfold, og søkerlekkasjen skjer i hovedsak til studier vi ikke tilbyr her i fylket.

Det er de nettbaserte språkstudiene som har flest seekere fra andre fylker enn Østfold.

3.1.2 Etter- og videreutdanning

Tabell 13. Antall studenter i etter- og videreutdanning

	2013	2014	2015
Omfang av betalt etter- og videreutdanning			
- Videreutdanning (sum vår/høst)	1 377	1 374	1 643
- Etterutdanning	1 712	933	726

Kilde: DBH samt intern registrering av etterutdanning

Høgskolen er en betydelig aktør innen etter- og videreutdanning. Både antall studenter og omsetningen viser en relativt stor økning fra 2014. Antall studenter i videreutdanninger er økt fra 1 374 i 2014 til 1 643 i 2015, hvilket utgjør nærmere 20 %. Det er økning i antall studenter både i vår- og høstsemesteret. I vårsemesteret 2015 tilbød høgskolen 39 studier, og i høstsemesteret var det registrert studenter i 36 studier. Omsetningen viser en økning på nærmere 24 %.

Tabell 14. Omsetning etter- og videreutdanning

	2011	2012	2013	2014	2015
Omsetning (1000 kr)	20 636	22 321	23 964	24 785	30 698

Kilde: Regnskap

Av inntektene utgjør oppdrag 8,7 mill.kr. Det er en økning i totale oppdragsinntekter på 11 %. En betydelig del av oppdragsinntektene gjelder studier der høgsolen samarbeider med andre – hovedsakelig NEAK og Akademi for personlig trening.

Betalingsstudier utgjør ca. 7 mill.kr og ligger på omtrent samme nivå som i 2014.

Den største økningen i inntektene finner vi i bidragsinntektene som øker fra 9,4 mill.kr i 2014 til 13,8 mill.kr i 2015. Denne betydelige økningen skyldes i hovedsak at høgsolen står som ansvarlig for et økt antall studier innenfor Kompetanse for kvalitet, finansiert av Utdanningsdirektoratet. Totale inntekter for denne type prosjekter er økt fra 4,1 mill.kr i 2014 til 9,3 mill.kr i 2015. Det er registrert 33 prosjekter for Utdanningsdirektoratet i 2015 mot 12 i 2014.

Høgsolen har som mål å være regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap, og i denne sammenheng viser tallene hvor viktig etter- og videreutdanning er. HiØ Videre er godt innarbeidet i regionen, og i 2015 kom ca. 10 mill. kr fra oppdrag eller betalingsstudier i Østfold. Kundene kommer i det alt vesentlige fra offentlig sektor som kommuner, Fylkesmannen og Sykehuset Østfold. Totalt utgjør de regionale inntektene nærmere 40 % av BOA-inntektene innenfor etter- og videreutdanning. Studiene under Kompetanse for kvalitet er også i stor grad rettet mot regionen. HiØ inngår i lærerutdanningsregionen Oslofjordalliansen (HiØ, NMBU og HSN), og studiene utvikles i et samarbeid mellom disse institusjonene. Målgruppen er hovedsakelig lærere i institusjonenes nedslagsfelt, og siktemålet er primært å dekke regionens kompetansebehov.

Særlig som følge av oppdragene gjennom Kompetanse for kvalitet er omsetningen hentet fra kilder i regionen redusert. Dette skyldes dels at kommunene vrir sin aktivitet i retning av denne type kompetanseutvikling og dels som følge av kapasitetsbegrensninger i HiØ. Kompetanse for kvalitet innebærer en betydelig og svært ressurskrevende satsing. Samtidig med at høgsolen nå har utviklingen av femårig lærerutdanning som en hovedprioritet, medfører dette svekkede muligheter til å utvide tilbudet ytterligere. Det er også krevende å sørge for at satsingen på videreutdanning ikke går utover kvaliteten i grunntidningene gjennom å tappe disse for de beste undervisningsressursene.

3.1.3 Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom EU/NFR (nasjonal styringsparameter)

Tabell 15. Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom EU og NFR

	2011	2012	2013	2014	2015
Andel	2,74	2,42	3,58	4,29	4,82

Kilde: DBH – KD-portal – nasjonale styringsparametere

Sum bidrags- og oppdragsinntekter utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR/RFF øker fra 25,7 mill.kr i 2014 til 30,7 mill.kr i 2015, en økning på nærmere 20 %. Dette gir også en økning i andelen inntekter hentet fra bidrags- og oppdragsaktivitet utenom EU/NFR/RFF.

Det er særlig aktivitet knyttet til etter- og videreutdanning som bidrar til økningen. Dette er nærmere omtalt i avsnitt 3.1.2.

Bidraginntekter utenom etter- og videreutdanning og NFR/RFF/EU er redusert fra 7,5 mill.kr til 7,2 mill.kr. Av dette kommer omkring 2,0 mill.kr fra regionen.

Også oppdragsinntekter utenom etter- og videreutdanning er redusert i forhold til 2014. En årsak til dette er at fokus i stor grad har vært rettet mot å skaffe ekstern finansiering fra NFR/RFF der vi i 2015 har hatt en betydelig økning, se avsnitt 2.1.2.

Tallene viser at høgskolen bare i liten grad henter inntekter fra regionen når det gjelder aktivitet utenom etter- og videreutdanning.

3.1.4 Formidling

Nøkkeltall og kvantitative styringsparametere

	2013	2014	2015
Resultat publisering/formidling			
- Antall	1 050	1 136	
- Intern poengberegning	4 488	5 002	
Antall medieoppslag	1 096	914	1 223

Kilde: CRISTin med intern beregning av poeng samt Retriever mht medieoppslag

På grunn av fristen for rapportering til CRISTin (1. april) foreligger det ikke resultater knyttet til formidlingsaktiviteter, men foreløpige tall viser at høgskolen har opprettholdt den høye aktiviteten, og fordelingen mellom ulike kategorier er relativt stabil.

På arenaer som Litteraturhuset i Fredrikstad, Inspiria Science senter, folkebibliotekene, offentlige og private bedrifter og media, synliggjør vi hva høgskolen har å tilby.

Høgskolen i Østfold har et eget utvalg for formidling og samfunnskontakt (FoS-utvalget).

Gjennom utvalget jobbes det aktivt med å legge til rette for økt formidling av forskningsresultater og mer koordinert samhandling med regionen.

Høgskolen startet i 2015 opp Program for fremragende forskningsformidling. Målet er at flere forskere skal formidle mer av egen forskning og sette større preg på samfunnsdebatten.

Gjennom programmet tilbyr HiØ 13 forskere et treningsopplegg med anerkjente kursholdere. Vi ser allerede nå at dette har en positiv effekt på formidlingskulturen, både for deltakerne i programmet, men også for andre forskere på HiØ.

Gjennom en samarbeidsavtale med Litteraturhuset i Fredrikstad har HiØ en fast programpost kalt Abels hage. I løpet av våren og høsten 2015 hadde høgskolen åtte kvelder med formidling av ulike forskningstemaer på denne programposten. Arrangementene var gratis og tiltrakk et bredt publikum med opp mot 120 personer på det meste. Dette viser at det er behov og interesse for den forskningen som presenteres.

HiØ har lignende avtaler om formidling ved fylkets folkebiblioteker. Dette er gode arenaer for å gjøre HiØ synlig og for å spre kunnskap ut til folk flest.

HiØ benytter hvert år Forskningsdagene som en mulighet til å formidle fag og forskning. Hensikten med Forskningsdagene er å vekke nysgjerrighet, interesse og forståelse for forskning, formidle hva forskningen betyr for oss i våre daglige liv, vekke interesse i mediene for forskning og forskningsresultater og bidra til rekruttering av unge til forskning.

Høgskolen arrangerte blant annet frokostmøte om trening og kosttilskudd, en rekke seminarer og foredrag, forskercamp for elever i videregående skoler i Hessdalen i samarbeid med Inspiria Science senter, foredrag om mat og helse og debatt om mat på sykehjem på Litteraturhuset. Det ble også arrangert et åpent heldagsseminar med hovedtema Hans Nielsen Hauge med ulike vinklinger.

En undersøkelse gjort av en forsker ved HiØ om kvaliteten på mat på sykehjem, var omtalt i flere nasjonale medier i månedene før og etter Forskningsdagene.

Forskningsdagene ved høgskolen har alltid resultert i god dekning i mediene. Blant annet kunne man, som et resultat av bevisst satsing, lese mange kronikker fra HiØ-forskere i lokalavisene i denne perioden.

I forkant av Forskningsdagene arrangerte vi kronikkskrivekurs for å bedre kvaliteten på kronikkene og øke sannsynligheten for at de kom på trykk.

HiØ deler hvert år ut en formidlingspris. Prisen skal stimulere forskere og kunstnere til å formidle sin viten utover eget fagmiljø. Prisen 2015 gikk til førstelektor Jan Ingar Båtvik ved Avdeling for lærerutdanning. Båtvik har gjennom flere tiår formidlet bred kunnskap om Østfolds planter og dyreliv til egne studenter, lærere og allmenheten. Han er en hyppig gjest i NRK (radio og fjernsyn) i Østfold men også i rikssendinger samt andre medier.

3.2 Virksomhetsmål 3.2

Virksomhetsmål 3.2

Vi er en nytenkende, modig og samarbeidsvillig aktør som spiller en tydelig rolle i samfunnsutviklingen.

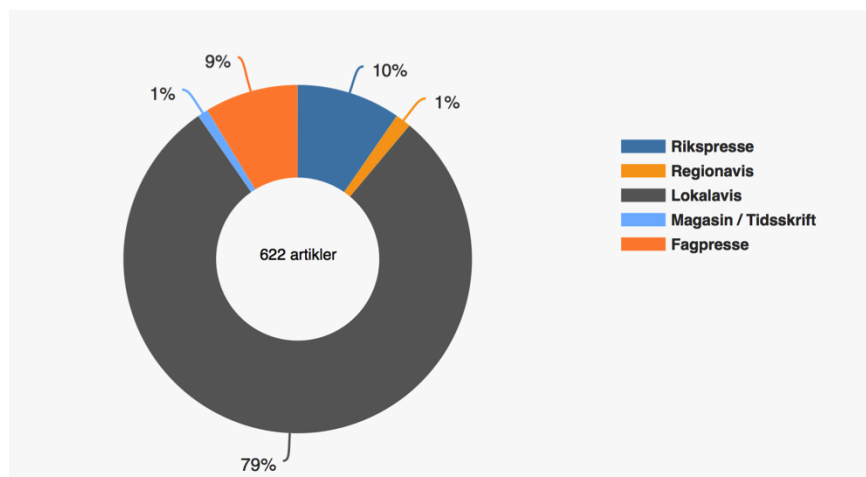
HiØ jobber med å øke synligheten i lokale, regionale og nasjonale medier.

Gjennom kronikkskrivekurs og kurs i forskningsformidling gjennom sosiale medier gjennomført i 2015, legger høgskolen til rette for å dyktiggjøre forskere i populærvitenskapelig formidling. Dette har resultert i at flere forskere bygger en faglig identitet på nett og i større grad deltar i samfunnsdebatten.

HiØ benytter medieovervåkingsbyrået Retriever for å føre statistikk over tilstedeværelse av høgskolen i både trykte og elektroniske medier samt etermedier (radio og fjernsyn). For studieåret 2015 viser statistikken at høgskolen hadde 1 223 oppslag i media, mot 914 i 2014. Dette inkluderer artikler i webutgaver, trykte medier og etermedier. Fagblader er også inkludert i denne statistikken.

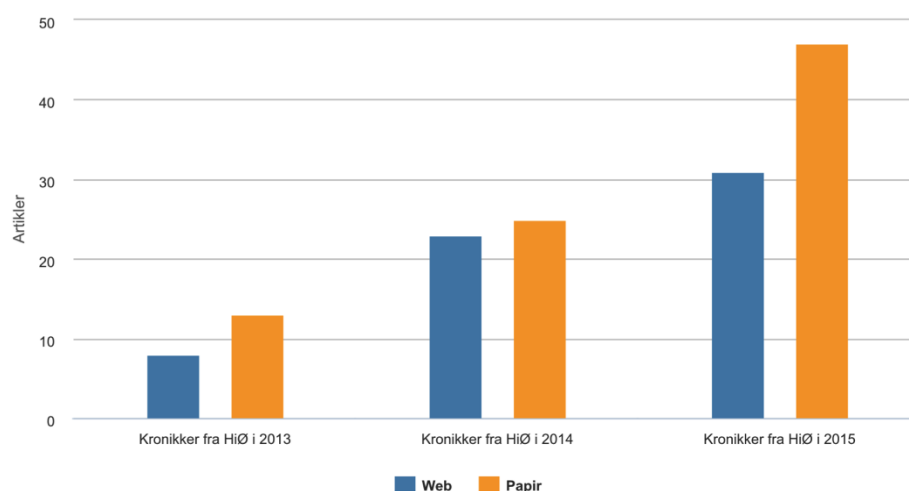
Diagrammet under (kun papirartikler), viser at HiØ i 2015 hadde størst mediedekning i lokalavisene. Ti prosent av høgskolens mediedekning er i rikspresen som er en oppgang på to prosentpoeng fra 2014.

Mediedekning per kildekategori (papir), Høgskolen i Østfold 2015:



Høgskolen i Østfold har jobbet systematisk med å øke formidling av forskning i kronikkformatet. Som tabellene under viser, har dette gitt god økning i antall kronikker i avisene de siste tre årene med en økning fra 21 til 78 kronikker i trykte og webbaserede medier fra 2013 til 2015.

Utvikling på antall kronikker fra Høgskolen i Østfold 2013-2015 fordelt på web og papir:



Søk	Web	Papir	Totalt
Kronikker fra HiØ i 2013	8	13	21
Kronikker fra HiØ i 2014	23	25	48
Kronikker fra HiØ i 2015	31	47	78

Ved enkelte fagavdelinger har også studenter som arbeidskrav å delta i samfunnsdebatten gjennom å skrive en kronikk eller et leserinnlegg. Dette bidrar til å synliggjøre høgskolen og vår fagkompetanse på en positiv måte.

I tillegg får studentprosjekter endel oppmerksomhet, spesielt i lokalmedia. Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for Informasjonsteknologi har årlig en egen EXPO, der studentprosjekter i samarbeid med næringslivet presenteres. Studentene lager pressemeldinger og får oppmerksomhet omkring sine prosjekter.

De fleste av våre studier legger opp til at studentene skal gjennomføre prosjekter sammen med relevante aktører i arbeidslivet i regionen. I flere tilfeller bidrar disse prosjektene til samfunnsutvikling. Et eksempel er en gruppe studenter ved Avdeling for ingeniørfag som utviklet en fremtidsstudie for Øra-området i Fredrikstad på oppdrag fra By- og næringsavdelingen i Fredrikstad kommune. Studentene konkluderte med at Øra-området bør få en helhetlig arealplan og fortetting for å frigjøre mer plass for produksjonsbedrifter med mange arbeidsplasser. Arbeidet fikk stor oppmerksomhet i media og bidro til å sette næringsutvikling på dagsordenen.

3.2.1 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (nasjonal styringsparameter)

Høgskolen har et utstrakt samarbeid med det regionale samfunns- og arbeidsliv, både knyttet til utdanning og FoU. Dette er med på å styrke studietilbud og høgskolens forskningsaktiviteter.

Avsnitt 1.1.3 gir en redegjørelse for samarbeid et med arbeidslivet rundt utvikling av studieporteføljen. Her omtales også Råd for samarbeid med arbeidslivet (avsnitt 1.1.3.1). Se også avsnitt 2.2.2.

Her er noen eksempler på samarbeidsprosjekter høgskolen har med og utenfor regionen:

- Avdeling for informasjonsteknologi og Avdeling for lærerutdanning samarbeider med to skoler i Halden om undervisning i matematikk og programmering. Målet er å prøve ut ny teknologi i skolen.
- Avdeling for informasjonsteknologi har gjennomført flere arrangementer som blant annet kodeklubb, gratis sommerskole og skolebesøk rettet mot barne- og ungdomsskoler og videregående skole. Flere av arrangementene har blitt avholdt i avdelingens Makerspace og har vært godt besøkt. Arrangementene har gitt god synlighet i regionen gjennom mediedekning både i lokale og regionale medier.
- Makerspace har også vært arena for Østfold Innovation Jam i samarbeid med Drivhuset Østfold, Service Jam Oslo, Halden kommune, Fredrikstad kommune, DnB og Innovasjon Norge.
- Følgeevaluering av prosjekt om helsekonsekvensvurderinger, avsluttet juni 2015: Et samarbeid med Østfold Fylkeskommune og Helsedirektoratet.
- *Arbeid først*. Samarbeidsprosjektet begynte høsten 2015 og er et samarbeid mellom Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag ved HiØ, NAV Østfold og Østfold fylkeskommune.
- Kroppsøvingssesjonen ved Avdeling for lærerutdanning har undertegnet intensjonsavtale med Norges Idrettshøgskole om å utprøve og evaluere modeller for fysisk aktivitet for elever i ungdomsskolen.
- Akademi for scenekunst samarbeider med Norges musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo om utvikling av felles master i Performative Praksiser.

- Tilsvarende har Akademiet en samarbeidsavtale med Norsk Teknisk Museum, Trøndelag Teater og Iglhaut+vonGrothe, Berlin om gjennomføring av masteroppgaver
- Alle fagavdelingene ved HiØ har enten Advisory Boards eller lignende fora med deltakere fra relevante samarbeidspartnere i regionen. Disse fora gir god kobling til praksisfeltet, verdifull kunnskap om behovet for studietilbud og arbeidskraft samt initierer relevante forskningsprosjekter. Se virksomhetsmål 2.2.

Høgskolen legger vekt på å øke antall utadrettede arrangementer. Dette bidrar til faglig utvikling, engasjement og samarbeid internt og mellom høgskolen og eksterne aktører i og utenfor regionen. Samtidig gir det økt synlighet og er med på å styrke høgskolens omdømme som en tydelig samfunnsaktør og kunnskapsleverandør.

Her er noen eksempler på slike aktiviteter ved HiØ i 2015:

- HiØ var for fjerde gang vertskap for en egen utdanningsmesse i fylket. Messen trakk omlag 4000 elever fra videregående skoler og andre interesserte til høgskolens lokaler. Messen genererte i tillegg flere medieoppslag i lokalmedia.
- For å bidra til økt interesse for IT-fag, arrangerte Avdeling for informasjonsteknologi gratis sommerskole for barn og unge i regionen i løpet av juni, juli og august.
- Fremtidskonferansen ble arrangert ved HiØ 6. mai. Konferansen arrangeres årlig og er Norges møteplass for energi- og IT-bransjen. Forskere fra HiØ holdt foredrag på konferansen, og HiØs ingeniørstudenter vant pris for beste bachelorprosjekt.
- Akademi for scenekunst har hatt flere forestillinger i egne lokaler i 2015. Forestillingene er åpne for publikum. Forestillingen til avgangsstudentene ble også vist i Oslo på Black Box Teater (tre forestillinger).
- 20.-21. oktober var HiØ VIDERE vertskap for årets Nasjonalt forum for etter- og videreutdannings.
- 15.-16. juni ble det årlige EXPO arrangert. EXPO er en åpen presentasjon/utstilling av hovedprosjektene til bachelorstudenter ved Avdeling for ingeniørfag. Både nåværende og potensielle samarbeidspartnere samt media deltok på arrangementet.
- 18.-19. september arrangerte HiØ internasjonal språkkonferanse med egen forskerskole. En av nåtidens mest anerkjente og nyskapende flerspråklighetsforskere Silvina Montrul fra University of Illinois, åpnet konferansen som samlet språkforskere fra flere land.

Høgskolen i Østfold har flere ansatte som er forfattere eller medforfattere av lærebøker. Dette synliggjør vår kompetanse innen de aktuelle profesjonsfeltene.

Registrering i CRISTin viser at ansatte ved HiØ har vært hoved- eller med forfatter i totalt 30 bøker i 2015.

Her er noen eksempler:

- Lærebok: "Intensivsykepleie". Redaktør Tove Gulbrandsen, Avdeling for helse- og sosialfag.
- Vitenskapelig antologi: "Responsive Listening: Theater Training for Contemporary Spaces". Redaktør Karmenlara Seidman Ely og Camilla Eeg-Tverbakk ved Akademi for scenekunst.

- Lærebok: "Matematikk for ingeniørfag - oppgaver og fasit". Medforfatter Tore August Kro ved Avdeling for ingeniørfag.
- Fagbok: "Datasikkerhet - Ikke bli svindlerens neste offer". Forfattere Tom Heine Nätt og Christian F. Heide, Avdeling for informasjonsteknologi.

4 Organisasjon og ressurser

4.1 Virksomhetsmål 4.1

Virksomhetsmål 4.1

Vi samarbeider med utvalgte institusjoner i Norge og Sverige for å sikre faglige og administrative gevinster.

Høgskolen konkluderte i 2014 i sitt innspill til arbeidet med framtidig UH-struktur at målet var å fortsette som selvstendig institusjon, men søke samarbeid med relevante institusjoner. Fokus i 2015 har vært regjeringens strukturmelding og de konsekvenser endringene i UH-landskapet kan få for høgskolen. Styret ved høgskolen vurderer en nærmere tilknytning til institusjoner på østsiden av Oslofjorden som mest relevant både faglig og med hensyn til infrastruktur, og det har vært samtaler på ledernivå med Høgskolen i Oslo og Akershus. Høgskolen har også kontakt med NMBU som for øvrig har en egen representant i Råd for samarbeid med arbeidslivet, se avsnitt 1.1.3.1. Begge institusjoner ser et samarbeidspotensiale, men har gitt uttrykk for at det er for tidlig å snakke om formelt institusjonelt samarbeid.

I høgskolens Aktivitetsplan for 2015 er Høgskolen i Hedmark (HiHm) trukket fram som en potensiell sentral samarbeidspartner. Det har i 2015 vært kontakt mellom de to institusjonene både på faglig og administrativt nivå. Dette har blant annet resultert i et trekant-samarbeid mellom HiØ, HiHm og Lovisenberg Diakonale høgskole knyttet til forskning innen sykepleiefaget. Det er videre inngått en intensjonsavtale mellom høgskolens Avdeling for ingeniørfag og HiHm om et samarbeid om bioingeniørutdanning.

Ledelsen ved HiØ har dessuten hatt dialog om samarbeid med ledelsen ved en rekke andre norske høgskoler og universiteter i 2015.

Akademi for scenekunst etablerte i 2015 sin masterutdanning i scenografi som i stor grad bygger på et faglig samarbeid med to sentrale samarbeidspartnere: Trøndelag Teater og Norsk Teknisk Museum. Akademiet har i tillegg videreført samarbeidet med Norges Musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo om utvikling av en samarbeidsmaster i performative praksiser.

Innen satsingsområdet Energi, teknologi og samfunn er det samarbeid med NMBU, UiO og UiB. NMBU er for øvrig representert i Råd for Samarbeid med Arbeidslivet for Østfold, se avsnitt 1.1.3.1.

Det er også utstrakt sensursamarbeid med norske UH-institusjoner som oppleves som svært verdifullt for å justere faglig innretning og nivå.

I tillegg er samarbeidet med institusjoner i nærområdet i Sverige videreført. Her er det hovedsakelig samarbeidet med Högskolan Väst i Trollhättan som ser ut til å gi størst faglig utbytte. Institusjonene har betydelig fokus på å skaffe midler gjennom EUs Interreg-program til regionale prosjekter, og flere av høgskolens fagavdelinger er sammen med regionenes to vitensentra Inspiria i Norge og Innovatum i Sverige samt Fyrbodals kommunalförbund og Østfold fylkeskommune involvert i prosjektet «Scandinavian Science Cluster – grenseløs kompetanse og kommunikasjon» som skal bidra til å øke interessen for teknologi og realfag blant ungdom på begge sider av grensen og styrke utviklingen av

disse fagene. Prosjektet har en tidshorisont fram til september 2018, og budsjettet er på 3,6 mill. Euro. Det er også innledet samarbeid om ytterligere Interreg-prosjekter blant annet innen næringsutvikling.

Flere avdelinger har etablert kontakt mellom aktuelle fagmiljøer både i form av seminarer og workshops og gjensidig bruk av timelærere og gjesteforelesere. Avdeling for informasjonsteknologi samarbeidet innen IRIS (Information Systems Research in Scandinavia).

Samarbeidet med Högskolan Väst er særlig interessant ut fra et interregionalt perspektiv, og vurderes å ha et betydelig utviklingspotensial både innen utdanning og forskning.

Samarbeidet med Linné-universitetet og Göteborgs Universitet om masterutdanning i fremmedspråk i skolen er videreført i 2015.

4.2 Virksomhetsmål 4.2

Virksomhetsmål 4.2

Vi er en innovativ og lærende organisasjon der utvikling av de menneskelige ressursene har prioritet, ansvar og myndighet er avklart og effektive prosesser er i fokus.

Nøkkeltall og kvantitative styringsparametere

Parameter	2013	2014	2015
Antall publiseringspoeng	83,0	106,0	
Andel førstestillinger	52,6 %	53,4 %	56,0 %
Forholdet 1.lektorer/1.amanuenser (årsverk)	52,2/58,2	58,7/59,8	59,5/61,5
Andel kvinner i 1.stillinger			
- Førstestillinger*	44,1 %	44,9 %	45,4 %
- Professor	37,8 %	40,2 %	38,1 %
- Dosent	25,0 %	32,3 %	24,6 %
Andel midlertidige stillinger			
- Støttstillinger	4,1 %	5,2 %	3,1 %
- Saksbehandler og utrederstillinger	16,7 %	18,3 %	15,0 %
- Undervisnings- og forskningsstillinger	8,3 %	10,4 %	11,3 %
Antall disputaser	4	5	4
Studenter pr UF-ansatt	18,8	17,8	17,8
Publiseringspoeng pr UF-ansatt	0,3	0,4	

* Basert på uttrekk fra DBH, Tilsatte (Professor, dosent, professor II, førstelektor, førsteamanuensis)

4.2.1 Solide fagmiljøer (nasjonal styringsparameter)

4.2.1.1 Kompetansesammensetning

I 2015 foretok HiØ en kompetansekartlegging av de faglige miljøene, i den hensikt å kartlegge bachelor- og masterstudienes faglige sammensetning og robusthet. Det ble også sett på i hvilken grad studentene møter toppkompetanse i løpet av bachelorstudiene.

Kartleggingen viste at fagmiljøene innen ingeniørfag, IT, økonomi- og sosialfag har felles utfordringer med å skaffe tilstrekkelig kompetanse på førstestillingsnivå. Disse fagmiljøene kan imidlertid vise til høy realkompetanse med mye kunnskap fra praksisfeltet. Innenfor disse fagområdene benyttes det i mindre grad toppkompetanse inn i bachelorstudiene sammenlignet med øvrige bachelorstudier.

De samme fagmiljøene benytter i større grad eksterne krefter i undervisningen, det være seg for å dekke mer spesialiserte områder eller for å dekke ubesatte stillinger. Bruk av eksterne krefter kan være positivt, da høgskolen kan tilby mer spesialiserte emner og gi fagmiljøet og studentene en tettere kobling mot samfunns- og næringsliv.

Akademi for scenekunst benytter i større grad ressurser på åremålsavtaler og deltidsstillinger inn i sine studier. Da mange av disse er utøvende kunstnere til daglig, vil deres hovedstilling allikevel være koblet til HiØ. Som et resultat av kompetansekartleggingen foretar Akademiet nå en ressursanalyse basert på siste 4 års drift. Analysen vil vise om det vil være behov for å justere kompetanse- og rekrutteringsstrategien for å møte NOKUT sine krav om stabile og robuste fagmiljø.

NOKUT har i en pressemelding – av 11.6.2015 – påpekt at bachelorutdanningene barnevern, sosionom og vernepleie nasjonalt har hatt felles utfordringer. Det synes å være en tendens til at forskermiljøene i disse utdanningene er relativt svake og fragmenterte. Vår kompetansekartlegging bekreftet til dels denne påstanden, da også våre bachelorstudier innen fagområdet har en relativt liten andel førstekompetente/toppkompetente knyttet til seg. Avdelingen jobber aktivt med å rekruttere flere til førstestillinger og har nå styrket fagmiljøet med flere førstekompetente innen relevante fagområder.

4.2.1.2 Alderssammensetning

Høgskolen har, som øvrige i sektoren, en høy gjennomsnittsalder på ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. Per i dag har 28 % av høgskolens ansatte i disse stillingene mulighet til å gå av med pensjon (AFP) dersom de ønsker det. Noen av dem velger å gå over i delvis AFP, men tendensen viser at man ønsker å stå lenger i jobb, også etter fylte 70 år. Hele 8 % av stillingsgruppen undervisnings- og forskerstillinger har i dag nådd pensjonsalder på 67 år.

Avdeling for lærerutdanning, Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag og Avdeling for ingeniørfag har den høyeste andelen eldre arbeidstakere. 30 % av deres arbeidstakere er 62 år eller eldre. Ved Avdeling for lærerutdanning er 10 % av arbeidsstokken over 67 år.

Høy alderssammensetning og stor avgang fører til at avdelingene må tenke mer langsiktig i sin rekrutteringsstrategi og benytte det handlingsrommet avgangen medfører.

4.2.1.3 Rekrutteringsgrunnlag

Kompetansekartleggingen avdekket flere sårbare områder når det gjaldt fagmiljøenes sammensetning og robusthet. De sårbare fagmiljøene gjenspeiler også hvilke fagområder det er utfordrende å rekruttere kompetanse til, og da særlig kompetanse på førstestillingsnivå. Dette gjelder spesielt de nevnte fagområdene ingeniør, IT, økonomi- og sosialfag, men også fagkompetanse knyttet til realfagsdidaktikk ved lærerutdanningen. Generelt sett er det utfordrende å rekruttere toppkompetanse til de fleste faglige miljøene.

Vi må i større grad bli mer bevisst på hvor og hvordan vi rekrutterer nye medarbeidere. I de tilfeller vi har rettet våre utlysninger til et internasjonalt marked, opplever vi større interesse for våre stillinger enn der vi kun retter oss til et norsk publikum. Det er kun et fåtall stillinger som ble lyst ut på engelsk i 2015, men her har vi til gjengjeld fått mange gode søknader.

Innen enkelte fagområder ser vi at det kan være vanskelig å konkurrere på lønn sammenlignet med tilsvarende fagområder i privat sektor. Dette gjelder særlig fagområder knyttet til IT-, ingeniør- og økonomifag. Lønn kan også være en faktor ved rekruttering til lærerutdanningen. Her konkurrerer vi med kommunal- og fylkeskommunal sektor om de beste lærerressursene, og vi ser at i flere tilfeller har vi ikke anledning til å møte deres lønnskrav fullt ut.

4.2.2 Andel kvinner i dosent – og professorstillinger (nasjonal styringsparameter)

HiØ har det siste året fått flere medarbeidere med toppkompetanse (dosent/professor). Økningen skyldes først og fremst flere opprykksøknader, men også rekruttering av nye medarbeidere i professor eller dosentstillinger. Menn står for den største økningen av toppkompetanse, noe som har medført at kvinneandelen er redusert med ca. 3 prosentpoeng fra 2014. Andel kvinner i toppstillinger ligger nå på 33 %.

I 2014 hadde HiØ en målsetting om 45 % kvinner i undervisnings- og forskerstillinger på førstestillingsnivå. Denne målsettingen er nådd med en kvinneandel på 45,4 %.

4.2.3 Andel midlertidige stillinger (nasjonal styringsparameter)

Høsten 2015 ble høgskolen bedt om å delta i en arbeidsgruppe i regi av KD. Arbeidsgruppen bestående av universitetene i Oslo og Bergen og høgskolene i Østfold og Hedmark fikk i oppdrag å kartlegge bruken av midlertidige stillinger innenfor stillingsgruppene undervisnings- og forskerstillinger og administrative stillinger på saksbehandlernivå.

Kartleggingen viste at den største andelen av midlertidighet (ca. 70 %) innenfor disse stillingsgruppene kan knyttes til vikariater eller tidsbestemte oppdrag. For undervisnings- og forskerstillinger inngås avtaler for tidsbestemte oppdrag ofte for ett år av gangen. I hovedsak skyldes dette behov for å ansette noen raskt for å fylle undervisningsfaglige oppgaver på kort sikt. Oppdragsfinansiert virksomhet, avgang og personer i frikjøp er noen av årsakene til at dette hjemmelsgrunnlaget benyttes.

De siste årene har også kompetanseheving av egne ansatte vært et prioritert område for HiØ. Dette har igjen utløst behov for ytterligere bruk av midlertidig ansettelse, vikarer og tidsbegrenset oppdrag.

De siste fem årene har andel midlertidige vært stabil (ca. 18 %), men ved Akademi for scenekunst og Fremmedspråksenteret har andel midlertidige økt de siste årene. Årsaken til dette kan skyldes avdelingenes egenart:

- Da Akademiet tilbyr kunstutdanning innen scenografi og skuespill, er de avhengig av å knytte til seg utøvende kunstnere på høyt kunstnerisk nivå, samtidig som behovet for faglig fornyelse og dynamikk i studiene er stor. Dette bidrar til at flere av de ansatte knyttes til avdelingen gjennom åremålsavtaler (uhl § 6-4.1)
- Stillingene ved Fremmedspråksenteret finansieres gjennom oppdragsmidler fra Utdanningsdirektoratet, og senterets virksomhet styres i stor grad av midler bevilget gjennom prosjekter.

Høgskolens reelle midlertidighet er noe mindre enn det som oppgis i DBH. Dette skyldes måten vi registrerer våre ansatte i åremålsstillinger som lederstillinger og stipendiatstillinger. Av 16 ledere i åremålsstillinger, har 12 av disse en fast stilling i bunn.

Tabell 16. Midlertidige stillinger 2011 – 2015

Avdeling	2011		2012		2013		2014		2015	
	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.
Administrasjonen (tekn./adm.)	161,1	27,2	164,3	24,9	170	21,1	182	26,3	177,6	22,3
Akademi for scenekunst	7,3	4,3	8,5	5,5	10,3	7,3	11,9	8,2	15,9	11,9
Helse- og sosialfag	83,5	11,5	89,4	15,9	86,4	13,3	90,1	9,9	89,6	15,4
Informasjonsteknologi	24,3	5,2	26,3	6,2	26,2	6,2	26,3	7,1	24,0	5,0
Ingeniørfag	45,8	6,1	45,3	4,9	42,8	4,5	44,6	5,1	49,2	9,4
Lærerutdanning	90,5	21,2	90,9	15,4	88,4	11,2	86,1	18,2	93,3	14,5
Økonomi, språk og samfunnsfag	47,6	7,5	54,1	7,5	53	9,5	57,5	12,3	58,8	10,0
Fremmedspråksenter	9	2,5	12,4	7,4	11,3	6,3	11,2	7,2	9,1	4,5
Sum	469	85,5	491	87,6	488	79,4	509,7	94,3	517,3	92,9

Kilde: DBH

4.2.4 Kompetanseutvikling

Ved utløpet av 2015 var totalt 87 av høgskolens undervisnings- og forskerpersonale registrert i ulike kompetanseløp, av disse var 21 medarbeidere i kvalifiseringsløp til professor/dosent.

22 av våre medarbeidere har i løpet av året fått opprykk til en høyere stilling, dette er en økning på om lag 40 % fra fjoråret. Størst er økningen i antall opprykk til toppstilling, der Avdeling for lærerutdanning står for 6 av 8 opprykk til stilling som professor eller dosent.

Det er grunn til å anta at antall medarbeidere i kompetanseløp vil bli noe redusert i 2016. Dette skyldes endringer i forskrift om ansettelse og opprykk, der overgangsordninger mellom de to

karriereveiene nå er opphevet. Flere av våre ansatte i kompetanseløp vil bli berørt av denne innskrenkingen.

For tiden har høgskolen 35 medarbeidere i doktorgradsløp, 18 av disse er knyttet til høgskolens 16 tildelte hjemler for rekrutteringsstipendiater. Flere undersøkelser viser at gjennomstrømningen i doktorgradsstudier ikke er tilfredsstillende, også for HiØ. Av 16 rekrutteringsstipendiater er 14 av disse nå på overtid. I løpet av 2015 er det lyst ut 12 ledige hjemler, hvorav 8 nå er besatt. Vi regner med at de fleste av disse vil være i gang med sitt doktorgradsløp i løpet våren 2016.

Av fire doktorgradsdisputaser i 2015, er to avlagt ved norske institusjoner. De to siste har disputert ved universitetene i Gøteborg og i Karlstad.

Tabell 17. Kompetanseløp og opprykk 2015

Type kompetanseløp:	I kompetanseløp			Opprykk		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Doktorgradsprogram:	15	20	35	3	1	4
· Rekrutteringsstipendiater	8	10	18	2	0	2
· Andre doktorgradsløp	7	10	17	1	1	2
Andre kvalifiseringsløp:	25	27	52	4	14	18
· Professor	7	10	17	1	1	2
· Dosent	5	4	9	1	5	6
· Førstelektor	13	13	26	2	7	9
· Førsteamanuensis	-	-	-	0	1	1
Totalt	40	47	87	7	15	22

Kilde: Egenrapportering

4.2.5 Inkluderende arbeidsliv

Høgskolen Østfold har som IA-bedrift en nasjonal målsetting om at sykefraværet ikke skal overstige 5,6 %. Høgskolen i Østfold ligger godt innenfor denne målsettingen med et sykefravær på 4,6 %. Sammenlignet med fjoråret, har sykefraværet økt med 0,78 prosentpoeng, men vi ligger allikevel godt under gjennomsnittlig når det gjelder sykefravær for sammenlignbar sektor.

Tabell 18. Sykefravær 2008 -2015

Sykefraværspersent	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Egenmeldt og legemeldt fravær	3,50 %	4,60 %	3,90 %	4,60 %	4,70 %	3,90 %	3,80 %	4,58 %

Kilde: Lønns- og personalsystemet SAP

Kvinner har et sykefravær på 5,2 %, og menn 3,3 %. Kvinner står for totalt 2/3 av fraværslagene. I forhold til sammensetning av kvinner og menn i virksomheten, har kvinner om lag 10 % flere fraværslager enn menn.

Sykefraværet blant gruppen renholdere er fremdeles høy. Det totale sykefraværet for denne gruppen ligger på 10 %.

Tabell 19. Fordeling sykefravær og fravær grunnet omsorg for barn, 2015

Stillingskategori	Foreldrepermisjon (ant. dager)		Fravær sykt barn (ant. dager)		Sykefravær-legemeldt (fraværprosent)		Sykefravær-legemeldt (fraværprosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2146	110	109	48	0,74	0,42	4,49	2,85
Adm. stillinger	1046	75	90	42	1,17	1,19	4,89	2,79
UFF-stillinger	1099	34	12	13	0,24	0,14	4,25	2,81
Drifts- og vedlikehold	0	0	7	6	1,65	0,77	4,35	3,12

Kilde: Lønns- og personalsystemet SAP

0,15 % av det totale fraværet skyldes barn eller barnepassers sykdom, og 1,70 % av fraværet er relatert til foreldre- og omsorgspermisjoner. Ved HiØ, som i samfunnet generelt, tar kvinner den største byrden når det gjelder fravær grunnet omsorg for barn. Kvinner står for 95 % av fraværet knyttet til foreldrepermisjoner og 69 % av syke barn-dager. Kvinneandelen ved HiØ er på 54 %.

Innenfor administrative stillinger ser vi at menn tar en større del av byrden når det gjelder fravær grunnet syke barn. Administrasjonen består av 73 % kvinner, og disse står for 68 % av fraværsdagerne.

Innenfor undervisning- og forskerstillinger er antall fraværsdager knyttet til syke barn jevnt fordelt. Det er grunn til å anta at fraværsdager for syke barn er noe underrapportert for denne gruppen.

4.2.6 ARK – arbeidsmiljø- og klimaundersøkelse

Høsten 2014 ble det gjennomført en større arbeidsmiljø- og klimaundersøkelse (ARK) ved høgskolen. Vi er nå inne i en fase der ledelsen skal implementere tiltak og sørge for oppfølging. Det viser seg å være noe variabelt hvordan avdelingene og enhetene har fulgt opp undersøkelsen i ettertid.

Noen avdelinger rapporterer at de har gjennomført ytterligere dialogmøter med fagmiljøene, og har hatt arbeidsmiljø og kultur som tema på personalsamlinger og i medarbeidersamtaler. Andre rapporterer om konkrete tiltak som tilrettelegging av arbeidsplasser og forbedring av fysiske miljø rundt sosiale møteplasser. Flere avdelinger har ikke rapportert inn hvordan de har fulgt opp undersøkelsen i etterkant.

ARK har vært et tema under de årlige styringsdialogene med avdelingene.

4.2.7 Andre relevante tiltak gjennomført i 2015

Høgskolens nåværende personalpolitikk ble vedtatt i høgskolestyret 28.2.2005. Høgskolen har siden den gang vært igjennom organisasjonsmessige endringer, og ny strategisk plan for 2015-2018 er vedtatt. Det var derfor naturlig å revidere høgskolens personalpolitikk, sett opp mot organisasjonens endrede rammebetingelser og målsetninger, jf. Aktivitetsplan 2015.

Forslag til ny personalpolitikk ble i september 2015 sendt på høring. Forslag til ny personalpolitikk skal styrebehandles i mars 2016.

I 2014 ble det nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe som fikk i mandat å utarbeide forslag til felles institusjonelle retningslinjer for ressursbruk og arbeidsplaner ved HiØ. Gruppen kom ikke i mål i 2014, og har fortsatt sitt arbeid i 2015. Det viser seg utfordrende å komme til enighet om felles prinsipper og standarder for ressurstildeling innen undervisning, men arbeidsgruppen har nå klart å komme til enighet om ressurstildeling for enkelte andre arbeidsoppgaver.

Arbeidsgruppens anbefalinger og forslag til felles institusjonelle retningslinjer vil legges frem for styret i løpet av 2016.

I høgskolens strategiske plan er det nedfelt et delmål om å sikre et tydelig linjelederansvar og avgrensede mandater til styrer, råd og utvalg. Som en konsekvens av dette delmålet ble det i 2015 vedtatt å utarbeide et oppdatert delegasjonsreglement med den hensikt å forenkle og klargjøre ansvar og myndighet i det daglige arbeidet ved høgskolen. Arbeidet tok utgangspunkt i føringer i UH-loven. I tillegg ga en forholdsvis bred gjennomgang av andre delegasjonsreglement i sektoren nyttige innspill. I prosessen ble også tidligere vedtak gjort av høgskolestyret gjennomgått, for å sikre at reglementet favner tidligere delegeringer styret har gjort.

I september 2015 ble det nye delegasjonsreglementet vedtatt av høgskolestyret. Reglementet tydeliggjør hvilke myndighetsområder som høgskolestyret selv beholder, og hvilke myndighetsområder som delegeres til henholdsvis rektor, høgskoledirektør og faglige ledere, samt styrer, råd og utvalg.

4.3 Virksomhetsmål 4.3

Virksomhetsmål 4.3

Vi har en strategisk og effektiv økonomistyring som bygger på en langsiktig vurdering av vår virksomhet og finansieringen av denne.

Nøkkeltall og kvantitative styringsparametere

Parameter	2013	2014	2015
Utvikling i kapitalnivå fri kapital (mill.kr)	37,6	51,0	64,3
Studiepoeng pr student	43,6	44,5	44,3
Omfang av finansiering utover bevilgning	7,1 %	7,5 %	8,7 %

4.3.1 Langsiktig økonomisk planlegging (nasjonal styringsparameter)

I 2014 vedtok høgskolen sitt første langtidsbudsjett. Dette favnet perioden 2015-2018. I 2015 var intensjonen å rullere langtidsbudsjettet for perioden 2016-2019. Høgskolen jobber samtidig med å tilpasse seg overgangen til femårig lærerutdanningen. I arbeidet med langtidsbudsjettet er det vurdert som viktig å favne den forventende økonomiske effekten av denne reformen. Rulleringen av langtidsbudsjettet ble derfor ikke foretatt mot slutten av 2015 som planlagt, men heller utsatt til

2016. Denne utsettelsen gir rom for å ta frem noe mer robuste scenarier for økonomien rundt høgskolens prosjekt om femårig lærerutdanning. Samtidig illustrerer dette på en veldig god måte betydningen av at høgskolen i 2014 etablerte en prosess med langtidsbudsjettering. Rammeverket for å analysere de økonomiske konsekvenser av store reformer er blitt betydelig forbedret.

I den langsiktige styringen av høgskolens økonomi, legger høgskolen vekt på å følge utviklingen i kapital. Spesifikt fokuserer høgskolen på kapital som ved årsskiftet ennå ikke er allokert til definerte aktiviteter. Nivået på dette kapitalelementet (fri kapital) angir i betydelig grad høgskolens evne til å finansiere fremtidige faglige satsinger og utvikling av en tidsmessig infrastruktur. Samtidig må noe av denne kapitalen også anses for bufferkapital for å håndtere uforutsette svingninger i inntektsnivået. Det finnes ingen fasit for hva som er riktig nivå på fri kapital. Det viktige er å ha et godt bilde av forventet utvikling av kapitalen, slik at høgskolens satsinger gjennomføres innenfor en sunn økonomisk ramme. Høgskolen har definert fri kapital som summen av virksomhetskapital og den andel av BFV-midler som ikke er allokert til spesifikke aktiviteter ved årsskiftet. Beløpet er en anslått størrelse som ikke kan hentes direkte ut av regnskapet.

I 2015 økte høgskolens frie kapital med kr 13,3 mill. Utviklingen vises i tabellen under:

Tabell 20. Utvikling i kapital

(Tall i mill. kr)	2015	2014	2013
Fri virksomhetskapital	15,7	13,4	10,9
Frie BFV-midler (inkludert i BFV-avsetning)	48,6	37,6	26,7
Fri kapital	64,3	51,0	37,6
% av årlig bevilgning for inntektsåret	11,4 %	9,1 %	7,0 %

Økningen i fri kapital fant hovedsakelig sted på to områder:

- Innenfor fagavdelingene økte primært Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag sin frie kapital. Disse fagavdelingene er de sentrale i høgskolens prosjekt for å etablere en femårig lærerutdanning. Økningen i fri kapital bidrar til at høgskolen er økonomisk godt posisjonert i forhold til utvikling og iverksetting av femårige masterprogrammer innenfor lærerutdanningen.
- Høgskolen hadde i 2015 et forholdsvis stort mindreforbruk innenfor det administrative området. Dette medførte oppbygging av fri kapital. Det alt vesentlige av denne kapitalen trekkes inn fra de administrative enhetene og blir en del av styrets institusjonelle satsingsmidler. Det er en målsetting å treffe bedre med allokeringen til administrative enheter, slik at midler ikke midlertidig blir bundet opp på administrativ side, når de heller burde vært stillet til rådighet for kjernevirksomheten.

4.3.2 Status bygg og utstyr inklusive påbygg

I 2013 gjennomførte høghskolen en overordnet tilstandsanalyse for bygg, IT-infrastruktur og audiovisuelt utstyr i undervisningsrommene. Basert på denne analysen har høghskolen gjennomført betydelige vedlikeholds- og oppgraderingsprosjekter i 2014 og 2015. I 2015 har det spesielt på IT-området vært gjennomført betydelig arbeid. Ambisjonen er at de fleste av de tiltak som ble definert som nødvendige i 2013, skal være gjennomført i løpet av 2016. Det er således i regnskapet for 2015 øremerket kr 9,1 mill. til prosjekter innenfor bygg og IT-infrastruktur. I tillegg kommer prosjekter som skal gjennomføres med tildelingen for 2016.

I tidligere årsrapporter har høghskolen beskrevet behovet for økte arealer ved studiestedet i Halden. Etter en grundig prosess med flere alternativer, ble et alternativ med påbygg på dagens bygg på Remmen foretrukket av høghskolestyret i styremøtet i juni. Prosjektet er forelagt Kunnskapsdepartementet og gjennomføring som kulantprosjekt er godkjent. Høghskolen har etablert et godt samarbeid med Statsbygg, og forventet oppstart på byggeprosjektet er sommeren 2016. Dersom alt går etter planen, står påbygget ferdig til studiestart 2017-2018. Påbygget skal romme i størrelsesorden 50 nye kontorarbeidsplasser, og det er således ikke kritisk for undervisningsvirksomheten om påbyggets ferdigstillelse blir noe senere.

5. Midler tildelt over kap. 0281 og supplerende tildelingsbrev kap. 0260

Høghskolen har ikke mottatt midler over kap. 0281 eller supplerende tildeling over kap. 0260 direkte fra departementet.

Fra Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid har høghskolen mottatt midler til to stipendiater:

Øystein Elle	startet 1.10.2013	kr 847 000
Ingvild Holm	startet 1.10.2015	kr 224 250

IV Styring og kontroll i virksomheten

1. Overordnet vurdering- egenerklæring om styring og kontroll

Høgskolens styringsmodell er basert på målstyring, med basis i sektormål fastsatt av overordnet departement. Høgskolens planarbeid er gjennom dette godt forankret i føringer fra departementet. Risikovurderinger er en integrert del av høgskolens planprosess. I forbindelse med høgskolens årlige planarbeid gjennomføres det således risikovurderinger både på institusjonelt nivå og i de enkelte fagavdelinger.

Høgskolens interne budsjettmodell er i stor grad insentivbasert. Denne, sammen med en detaljert budsjettprosess på enhetsnivå, sikrer en mest mulig effektiv fordeling og bruk av høgskolens ressurser.

Høgskolen har nødvendige ressurser og en velfungerende organisering på økonomiområdet. Dette, sammen med etablerte rutiner og retningslinjer, sikrer pålitelig regnskapsinformasjon. Høgskolen har nødvendig utredningskapasitet og kompetanse som sikrer ledelsen og styret tilfredsstillende beslutningsunderlag.

Høgskolen har en egen policy for informasjonssikkerhet og vedtok i desember 2014 Styringssystem for informasjonssikkerhet. I 2015 er det satt fokus på håndtering av sensitive personopplysninger. Dette er et område som er godt regulert i lov og forskrift, men hvor det er hensiktsmessig at institusjonen legger bedre til rette for en enda mer entydig praksis.

Selv om høgskolen per i dag ikke har et helhetlig dokument som beskriver høgskolens styring og kontroll som en samlet strategi, har den sterk og god fokus på de viktige elementene som inngår i et system for styring og kontroll. Internkontrollen er innebygd i virksomhetens interne styring og vurderes som tilfredsstillende. Kontrollmiljøet vurderes som godt. Høgskolen bekrefter således at den tilfredsstiller de krav som fremkommer i Bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 2.4 og de krav som stilles i Reglement for økonomistyring i staten § 4 og § 14.

Riksrevisjonens revisjonsberetning for regnskapsåret 2014 var som for tidligere år uten merknader. NOKUT har i forbindelse med sin gjennomgang av samarbeidsstudier i sektoren påpekt forhold ved enkelte av høgskolens studier som er i strid med forskrift. Høgskolen er i dialog med NOKUT om dette, samtidig som det gjøres endringer i høgskolens organisering av denne type studier. Forøvrig foreligger det ingen anmerkninger fra tilsynsorgan høgskolen forholder seg til. Høgskolens system for kvalitetssikring av utdanningen ble reakkreditert av NOKUT i 2012.

Det har i 2015 ikke forekommet noen spesielle hendelser som har krevd iverksettelse av særskilte tiltak eller endringer i rutiner og prosedyrer på området styring og kontroll.

Det er høgskolens vurdering at den har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gjennomføre den administrative forvaltningen med tilstrekkelig kvalitet. Samtidig har høgskolen besluttet å styrke seg administrativt innenfor FoU-området og området sikkerhet og beredskap. Dette gjøres for å sikre at dagens kapasitet ikke blir til hinder for nødvendig utvikling på disse viktige områdene.

2. Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Rapporteringen følger i vedlegg 2.

3. Læringer

Høgskolen i Østfold har i dag fem læringer tilknyttet virksomheten. IT-drift og Avdeling for informasjonsteknologi har fire læringer i IKT-servicefag. Ved studiested Halden har høgskolen avtale om en lærling i kontor- og administrasjonsfag. Det er for tiden ingen læringer i kontor- og administrasjonsfag tilknyttet studiested Fredrikstad.

Vi har tidligere meldt interesse for å ta inn læringer i renholdfaget, men da våre renholdere selv mangler fagbrev har det vist seg utfordrende å tilby slike lærlingplasser.

4. Samfunnssikkerhet og beredskap

Institusjonen gjennomførte sin siste overordnede ROS-analyse i 2014, og denne har ligget til grunn for høgskolens beredskapsarbeid i 2015. Tilknyttet ROS-analysen er det utviklet handlingsplaner for enkelte krise-scenarier. Det er høgskolens vurdering at risiko- og sårbarhetsbildet er rimelig stabilt.

Institusjonen har to studiesteder og hadde tidligere både sentralt kriseteam og lokale kriseteam. I 2015 er denne strukturen revidert, og de lokale kriseteam er terminert. Studiestedene ligger nært hverandre, og gjennom øvelser er det avdekket at en struktur med lokale kriseteam og sentralt kriseteam kan skape uklarheter i organisasjonen. Dersom en krise oppstår, er det ikke naturlig å håndtere denne lokalt på studiestedsnivå.

I 2015 deltok høgskolen i en kriseøvelse i regi av Kunnskapsdepartementet. Krisen knyttet seg til et ekstremvær-scenario. Det sentrale kriseteamet ble godt drillet, berørte ansatte fikk praktisert nødvendige tiltak, og det ble også opprettet nyttige kontakter i vertskommunenes kriseorganisasjoner. I denne øvelsen ble krisestøtteverktøyet kunnskaps-CIM benyttet for første gang i noe utstrekning. Øvelsen ble evaluert av de involverte før den ble avsluttet. Rollefordeling og samarbeid fungerte meget bra, mens organiseringen rundt og bruken av kunnskaps-CIM krever ytterligere fokus for å bli bra nok. Slik sett er det et klart forbedringspotensial når det gjelder å dokumentere i løpet av krisehåndteringen hva som har skjedd, hvilke beslutninger som er tatt, og hvilke handlinger som er blitt gjennomført.

Høgskolen gjennomførte også en intern øvelsesdag hvor etableringen av fast infrastruktur i forbindelse med kriser ble gjennomgått og en oppfriskning av roller og ansvar var fokus.

Kriseteamet trådte også sammen i forbindelse med en reell hendelse i årets fadderuke. Hendelsen ble håndtert på en god måte i samarbeid med studentledelsen og Studentsamskipnaden. I forbindelse med denne hendelsen ble det gjennomført et eget evalueringsmøte hvor alle involverte parter deltok.

Høgskolen iverksatte mot slutten av 2015 endrede rutiner for tilgang til høgskolens bygg. Adgang gjennom et antall sideinnganger, som tidligere var åpne på dagtid, er nå regulert med kortlås. Høgskolen har også gjennomført en arbeidssesjon med Securitas om bruk av overvåkingskamera.

Høgskolen utvidet mot slutten av året tilstedeværelsen til vaktelskap, og besluttet samtidig å installere et system for varsling av vaktelskap ved situasjoner som kan kreve bistand fra denne type personell.

Høgskolen gikk i 2015 også til anskaffelse av et system for stille varsling. Det gjenstår å etablere rutiner rundt dette og foreta opplæring av nøkkelpersonell.

Høgskolestyret vedtok i 2014 høgskolens styringssystem for informasjonssikkerhet. 2015 har således vært det første driftsåret med dette systemet. Ledelsens gjennomgang blir i denne forbindelse gjennomført i første tertial 2016. Fokus for arbeidet i 2015 har vært håndtering av sensitive persondata. Tiltak basert på dette arbeidet vil bli definert i 2016.

Høgskolen deltok også i år på NORSIS sitt opplæringsprogram om informasjonssikkerhet.

Det er høgskolens erfaring at det er utfordrende å ha et daglig fokus på sikkerhets- og beredskapsarbeidet uten at noen har dette som sitt hovedansvar. Høgskolen lyste derfor ut stilling som rådgiver for sikkerhet og beredskap. Vedkommende som ansettes, vil få et overordnet ansvar for høgskolens sikkerhets- og beredskapsarbeid, samt ivareta mange av de løpende oppgaver på dette området.

5. Tidstyver

I 2015 har høgskolen prioritert å arbeide med følgende tidstyver:

- Eksamensgjennomføring
- Bibliotek tjenesten
- Rekrutteringsprosess

Digital eksamen

Høgskolen har i sin strategiske plan fleksibel utdanning som ett av satsingsområdene. Ett element i dette er digitale og mer effektive vurderingsformer, noe studentene i lengre tid har etterspurt. I 2015 ble det derfor startet et pilotprosjekt med siktemål å teste ut ulike forhold rundt digital eksamensgjennomføring. I 2015 ble det gjennomført digital eksamen i 12 emner ved fire av høgskolens avdelinger, totalt 583 kandidater. Tilbakemeldingen fra studentene og fagansatte er svært positive, og det er stor vilje i avdelingene til å delta i prosjektet.

Prosjektet utvides i 2016 og vil da gjelde alle avdelinger med unntak av Akademi for scenekunst.

I pilotfasen er gevinstene naturlig nok begrensede, men på sikt vil forventede gevinster ved digitalisering av eksamen være:

- Eksamen gjennomført ved bruk av digitale medier er mer lik arbeidsmetodikken studentene benytter i sin arbeidshverdag og undervisningssituasjon.
- Digital eksamen som et tilbud til alle studentene (universell utforming) vil redusere behovet for individuelle tilretteleggingstiltak.
- Sensorer vil motta besvarelsene langt raskere enn med dagens postrutiner og får dermed mer effektiv tid til sensur. Besvarelser skrevet på pc er lettere å lese enn studentenes håndskrift.
- Digital arbeidsflyt vil føre til færre manuelle prosesser i administrasjonen og dermed redusere mulige feilkilder.
- Kostnader ved distribusjon/postutsendelse av besvarelser vil bli betydelig redusert.

Bibliotek tjenesten

Høgskolen innførte i 2015 ny radiobrikketeknologi i biblioteket for å forenkle utlån og innlevering av bøker. Brukerne opplever det nye systemet som enkelt å bruke, og det gir bedre og raskere service. På denne måten frigjøres tid til annen type service som veiledning.

Rekrutteringsprosess

Våren 2015 byttet HiØ rekrutteringssystem og gikk over til sektorens valgte løsning - Jobbnorge.no. På sikt håper vi at denne sektorløsningen kan medføre effektiviseringsgevinster med et bedre tilpasset system for universitet- og høgskolesektorens særlige behov, som sakkyndige vurderinger, rapporteringskrav mv., og at systemet gir større mulighet for integrasjon med andre system. Overgang til jobbnorge.no har så langt medført noe effektivisering av ansettelsesprosessen, som et eksempel har den lettet dokumenthåndteringen både for søker, sakkyndig utvalg og HR-enheten. Der vi tidligere håndterte store mengder søknadsdokumenter på papir, er denne informasjonen nå tilgjengelig elektronisk.

Høsten 2015 har vi i større grad gått over til å grovsortere kandidatene før aktuelle kandidater sendes videre til sakkyndig vurdering. Vi har stort håp om at dette kan bidra til å effektivisere søknadsprosessen ytterligere.

V Vurdering av framtidsutsikter

1. Planer

1.1 Strategisk plan med virksomhetsmål og styringsparametere

Høgskolestyret vedtok i juni 2014 ny strategisk plan for perioden 2015 – 2018. Planen ble rullert uten endringer i virksomhetsmål og strategier i september 2015 og gjelder nå perioden 2016 – 2019.

Med bakgrunn i de endelige nasjonale styringsparametere presentert i Statsbudsjettet for 2016 ble det i Aktivitetsplanen for 2016 vedtatt nye interne styringsparametere knyttet til hvert av høgskolens virksomhetsmål. Det er også satt resultatmål for enkelte av parameterne, se vedlegg 1.

1.2 Styrets prioriteringer i 2016

Strategiplanen løfter spesielt fram fire områder som skal ha prioritet i de kommende fire årene og som skal reflekteres både i langtidsbudsjett og de årlige aktivitetsplanene:

- Høgskolen vil arbeide videre med utvikling av studiekvaliteten blant annet for å øke studentgjennomstrømningen.
- Høgskolen har vedtatt tre faglige satsingsområder som i langtidsperioden følges opp med betydelige strategiske midler. Det er også knyttet 8 stipendiatstillinger til disse områdene.
- Høgskolen viderefører satsingen for å øke volumet av eksterne forskningsinntekter. Dette omfatter tiltak både knyttet til organiseringen av forskningsaktiviteten i fagavdelingene og tiltak som styrker det forskningsadministrative støtteapparatet. Satsingen har også som siktemål å øke den vitenskapelige publiseringen.
- Høgskolen legger i økende grad vekt på fleksible utdanningsformer. Disse satsingene krever betydelig ressurser, både i form av investeringer i teknologi og i forbindelse med kompetanse- og organisasjonsutvikling. Det er gjennomført omfattende investeringer og flere pilotprosjekter i 2015, og disse videreføres samtidig som det åpnes for nye prosjekter. Det er også lagt opp til en videreføring av investeringsprogrammet.

Ytterligere ett område har svært høy prioritet: utvikling av femårig lærerutdanning slik at høgskolen kan tilfredsstille NOKUTs krav ved innføringen studieåret 2017/2018.

Arbeidet med utvikling av bygg og IKT-infrastruktur videreføres. Mye av dette arbeidet representerer utskifting og vedlikehold, men det er også behov for noe utvidelse av kapasitet (se omtale i del III avsnitt 4.3.2 Status bygg og utstyr inklusive påbygg).

I 2016 er følgende særlig gitt prioritet:

- Faglige satsingsområder – se nærmere omtale i del III, avsnitt 2.1.1. Den årlige bevilgningen på kr 1 500 000 i styringsmidler til hvert av de tre områdene videreføres. I tillegg kommer midler til stipendiatstillingene.
- Fleksibel utdanning – det er utarbeidet en tiltaksplan som startet i 2015 og som følges opp videre i 2016, se nærmere omtale i del III, avsnitt 1.3. Det er avsatt kr 4 400 000 til dette.
- IKT-infrastruktur, se nærmere omtale i del III, avsnitt 4.3.2 – det er avsatt kr 2 500 000 til oppfølging av investeringsplanen. Også satsingen på oppgradering av bygg videreføres.

- Femårig lærerutdanning – det er avsatt kr 1 500 000 i utviklingsmidler. I tillegg kommer avdelingens egne strategiske midler. Samtidig er ett av de faglige satsingsområdene knyttet til utviklingen av den femårige lærerutdanningen.
- Utvikling av samarbeidsrelasjoner – det er avsatt kr 500 000 til ulike stimuleringstiltak.
- Høgskolen viderefører også satsing på kompetanseutvikling med prioritet toppkompetanse.

Prosjekt ØFAS (Østfold forskningsadministrative senter) avsluttes i juli 2016. Videre drift skal vurderes sammen med samarbeidspartnerne. Fra 2016 etableres en ny enhet for FoU-administrasjon. Dette innebærer en betydelig styrking av det administrative støtteapparatet for forskerne.

De vedtatte tiltakene for 2016 framkommer i vedlegg 1 under hvert virksomhetsmål.

1.3 Overordnet risikovurdering

Høgskolen har identifisert åtte risikoområder der det gjennomføres tiltak og/eller legges opp til særskilt oppfølging/monitorering:

Innføring og tilrettelegging for femårig lærerutdanning

Det er av avgjørende betydning for høgskolen at femårig lærerutdanning er på plass fra 2017. Det er særlig to risikofaktorer knyttet til dette:

- Høgskolen makter ikke å etablere en relevant og komplett utdanning i tråd med KDs og NOKUTs krav.
- Nyordningen fører til en nedgang i søkningen og dermed opptak til studiene

For å møte den første risikofaktoren er det etablert et omfattende prosjekt som skal sikre at alle krav er tilfredsstilt innen de frister som er fastsatt. Prosjektet har dedikerte personalressurser, og det er i tillegg for 2015 og 2016 stilt totalt kr 3,8 mill. til rådighet i strategiske midler. Prosjektets styringsgruppe består av rektorat og administrativ ledelse.

Den andre risikofaktoren er nasjonal, og her blir det viktig med en målrettet og intensiv markedsførings- og informasjonsinnsats. De fleste av våre studenter er hjemmehørende i Østfold, og det vil derfor være særlig viktig å ha en tett dialog med fylkeskommunen. Det vil også fra studieåret 2016/2017 bli tilbudt forkurs i matematikk i tråd med det nasjonale opplegget.

Gjennomstrømning

Våre analyser viser at mange studenter gjennomfører med forsinkelse og at det i enkelte studier er til dels stort frafall. Gjennomstrømning er derfor et område som følges nøye og der det blant annet er identifisert følgende vesentlige risikofaktorer:

- Høgskolen makter ikke å levere tilstrekkelig antall kandidater til arbeidslivet.
- Svak gjennomstrømning kan gi redusert økonomisk handlingsrom.

Gjennom å tilpasse studieporteføljen særlig på masternivå mot deltidsstudier, og gjennom en utstrakt bruk av samlingsbasert og/eller nettbasert undervisning, tilstreber høgskolen å legge til rette for at studentene kan kombinere jobb- og familiesituasjon til studier. Høgskolen legger også godt til

rette for individuelt avtalte utdanningsplaner, og med mellomstore og oversiktlige studentgrupper vurderer vi også at oppfølging og rådgiving i studiene blir godt ivaretatt.

I 2016 settes det særlig fokus på førsteårsstudenten, økt og mer systematisk bruk av studentassistenter og etablering av læringssentra ved de to studiestedene der studentene kan få bistand fra ulike støttetjenester.

Etter- og videreutdanning

Høgskolen er en betydelig aktør innen etter- og videreutdanning særlig for lærere. Her er det særlig to framtrepende risikofaktorer:

- Manglende evne/ressurser til å tilfredsstille gjeldende regelverk
- Redusert mulighet til å kunne levere de tilbud kundene etterspør.

Kompetanseløftet er svært krevende og stiller høgskolen overfor store utfordringer. Med fokus på femårig lærerutdanning og behovet for kompetanse i disse utdanningene, vil det lett kunne oppstå en kamp om ressursene mellom ordinære studier og videreutdanningsstudiene. Høgskolen har en egen enhet som koordinerer og står for den administrative gjennomføringen av etter- og videreutdanning, og i 2016 tas det sikte på å gjennomgå denne enhetens profil og strategier.

Strukturendringer i sektoren

Med de nye fusjonene vil høgskolen være blant de mindre statlige utdanningsinstitusjonene i Norge og fortsatt være høgskole. Hvordan dette vil gi seg utslag når det gjelder søknadstall og faglig anseelse er det knyttet noe usikkerhet til. Denne usikkerheten må høgskolen håndtere ved å vise en tydelig profil og jobbe fokusert med å nå målene som Kunnskapsdepartementet og styret har satt. Et viktig tiltak i denne sammenheng er deltakelsen i pilotprosjektet om utviklingsavtaler der vi i samarbeid med departementet vil bidra til å sette gode mål slik at høgskolen fortsatt kan være en relevant og attraktiv utdannings- og forskningsinstitusjon.

Rekruttering av undervisnings- og forskningspersonale på professor-/dosentnivå

Som følge av strukturendringene i sektoren vil kampen om høyt kvalifisert undervisnings- og forskningspersonale bli skjerpet særlig i fagområder der det er knapphet på kompetanse. Vesentlige risikofaktorer i dette bildet er:

- Høgskolen taper i kampen om de gode faglige ressursene, særlig toppkompetanse.
- Manglende kompetanse gir redusert kvalitet i utdanning og FoU.
- Høgskolen fyller ikke kravene i akkrediteringsforskriften.

Det legges fortsatt vekt på intern kompetanseutvikling, og utviklingen har vært positiv særlig når det gjelder toppkompetanse. De faglige satsingsområdene skal bidra til kvalitetsforbedring innen FoU som igjen kan bidra til å øke høgskolens attraktivitet.

Eksterne inntekter

Det forventes at institusjonene i UH-sektoren skal øke sin eksterne forskningsfinansiering særlig fra nasjonale og internasjonale kilder. Høgskolen har over tid hatt en relativt begrenset forskningsfinansiering utover bevilgning, og i et endret UH-landskap vil konkurransen om midlene bli ytterligere skjerpet. Vesentlige risikofaktorer er:

- Forskningen blir for bevilgningsavhengig og risikerer å bli lite dynamisk og resultatorientert.

- Høgskolen får for lite impulser fra samfunns- og arbeidsliv.

Høgskolen har tatt en rekke grep som viser en positiv resultatutvikling i 2015. Blant annet har det vært fokusert på styrking av støtteapparatet gjennom prosjektet ØFAS (Østfold forsknings-administrative senter). Prosjektet evalueres i 2016. Ny enhet for FoU-administrasjon vil innebære en ytterligere styrking av støtteapparatet. Samtidig er det i de faglige satsingsområdene lagt stor vekt på evnen til å skaffe eksterne midler, og det legges også til rette for å øke forskernes internasjonale nettverk

Fleksibel læring

Overgangen til mer fleksibilitet i studietilbudet med utstrakt bruk av digitale hjelpemidler i undervisning og vurderingsgjennomføring vil være av avgjørende betydning for høgskolens mål om å være en moderne og tilgjengelig utdanningsinstitusjon. Høgskolen vurderer følgende risikoelementer som spesielt sentrale i den sammenheng:

- Hvis overgangen ikke skjer raskt nok vil dette påvirke studentrekrutteringen, spesielt med tanke på å tiltrekke oss studenter også utenfor regionen.
- Kompetansen til de ansatte relatert til bruk av digitale verktøy og utvikling av nye undervisningsopplegg og vurderingsformer er ikke i tråd med den teknologiske og pedagogiske utviklingen.
- Ukritisk bruk av digitale verktøy kan gjøre studietilbudet utilgjengelig for studentgrupper med behov for tilrettelegging.

For å sikre at overgangen til fleksible løsninger skjer raskt og i takt med utviklingen har det blitt opprettet en egen satsing som PULS har fått i oppgave å koordinere. Det har blitt lagt ned betydelige midler til innkjøp av utstyr, og det har blitt tildelt strategiske midler til gjennomføring av pilotprosjekter innenfor undervisningsopptak og digitalisering av eksamen. Satsingen på fleksibel utdanning brukes aktivt i markedsføringen av våre studier.

Utfordringen knyttet til kompetanseløft har høgskolen møtt ved å etablere et studium i *Digitale verktøy og medier i fleksibel og nettbasert utdanning*, og inkludert innføring i pedagogisk bruk av digitale verktøy og medier i *Basisstudiet i høgskolepedagogikk*. PULS har også blitt styrket med tanke på å kunne tilby et kompetanseløft blant i de ansatte på dette området. PULS tilbyr fra 2016 kortere kurs for ansatte i bruk digitale verktøy ved hvert studiested.

For å møte utfordringen med tilgjengelighet ved bruk av digitale verktøy jobbes det kontinuerlige med å sikre at de digitale løsningene som brukes tilfredsstiller krav til universell utforming av IKT. Høgskolen har vedtatt at de verktøyene og tjenestene det gis opplæring og support i er løsninger som tilbys via Uninett, og høgskolens ansatte oppfordres til å i all hovedsak benytte disse verktøyene i utformingen av fleksible løsninger i sine studieprogram.

Internasjonalisering

Resultatene i 2015 gir grunn til å høyne fokus på dette området. Vesentlige risikofaktorer er:

- Svekket interesse for utveksling og ansattmobilitet
- Manglende helhetlig satsing på internasjonalisering, herunder svak organisatorisk forankring

Det er fra 2015 etablert en ordning med stipend til ansatte som ønsker å oppholde seg i lengre tid ved en utenlandsk forskningsinstitusjon. Stipend til utreisende studenter er videreført, og det er gjort endringer i utvalgsstrukturen for å knyttet internasjonalisering tettere til kjernevirksomheten og forankre arbeidet bedre i organisasjonen.

1.4 Plan for tildelt bevilgning

Høgskolen har i henhold til endelig tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet fått tildelt en ramme på kr 586 370 000. I tråd med høgskolens budsjettfordelingsmodell fordeles den gitte bevilgningen først etter formål før det foretas en fordeling etter ansvar. I tabellen nedenfor er fordelingen etter formål vist.

Tabell 21. Fordeling av bevilgning 2016 etter formål

Modul	Komponent	Beløp	%-andel	Andel 2015
Husleie		103 154 000	17,6	18,0
Veilederutd. ³	Andel overført HBV	1 242 000	0,2	0,2
1. Strategi	Strategiske midler til styrets disposisjon	12 459 000	2,1	2,4
2. Undervisning	Øremerking	14 248 000	2,4	2,8
	Utvalg	75 000	0,0	0,1
	Utveksling	2 340 000	0,4	0,4
	Studiepoengproduksjon	113 270 000	19,4	18,8
	Studenttall	98 335 000	16,8	16,5
	Studieportefølje	24 585 000	4,2	4,1
3. FoU	Rekrutteringsstipendiater	9 630 000	1,6	1,7
	Utvalg	140 000	0,0	0,0
	Småforsk	922 000	0,2	0,1
	Avlagte doktorgrader	360 000	0,1	0,0
	Eksterne midler	1 328 000	0,2	0,2
	Publisering/formidling	29 419 000	5,0	4,6
	Kompetanse	8 868 000	1,5	1,9
4. Infrastruktur	Utvalg	0	0,0	0,0
	Administrasjon/fellestjenester	165 995 000	28,3	28,1
SUM		586 370 000	100,0	100,0

I nedenstående tabell framkommer fordelingen fordelt på driftsenheter.

³ 3 HiØ er knutepunktinstitusjon for utdanning av veiledere for nyutdannede, nytilsatte lærere og barnehagelærere i utdanningsregionen. Det er inngått en samarbeidsavtale med HBV med en fordeling av de tildelte plassene med 18 til HBV. Midlene til disse plassene er øremerket i budsjettet og overføres uavkortet til HBV.

Tabell 22. Oversikt over samlet fordeling i budsjettsaken for 2016 - ansvar

Driftsenhet	Ramme 2015	Andel i %	Ramme 2016	Andel i %
<i>Fagavdelingene</i>				
Akademi for scenekunst	14 047 000		13 919 000	
Avdeling for helse- og sosialfag	72 751 000		76 731 000	
Avdeling for informasjonsteknologi	25 390 000		25 949 000	
Avdeling for ingeniørfag	38 316 000		41 337 000	
Avdeling for lærerutdanning	73 062 000		78 281 000	
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag	51 543 000		52 866 000	
Sum fagavdelingene	275 109 000	48,9	289 083 000	49,3
<i>Fellestjenestene</i>				
Sum Støttetjenester inkludert husleie	259 068 000	46,1	269 149 000	45,9
<i>Øvrige midler</i>				
Strategiske midler	12 429 000		11 459 000	
Faste utvalg	710 000		215 000	
Utstyr sykepleier- og ingeniørutdanning	1 800 000			
Etter- og videreutdanning lærere	2 000 000		2 000 000	
Veilederutdanning andel HBV	1 206 000		1 242 000	
Øvrige øremerkede formål/tilskudd	5 873 000		6 148 000	
Ufordelt ny/frigjorte stipendiatstillinger	4 417 000		7 074 000	
Sum øvrige	28 435 000	5,0	28 138 000	4,8
SUM	562 612 000	100,0	586 370 000	100,0

Driftsenhetene tildeles rammer hovedsakelig bygd på aktivitet og oppnådde resultater, og utarbeider deretter detaljbudsjetter for sin samlede virksomhet.

VI Årsregnskap

1. LEDELSESKOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKAP 2015 FOR HØGSKOLEN I ØSTFOLD

1.1 Høgskolens formål

Høgskolen i Østfold er en statlig høgskole. Høgskolens formål er å drive høyere utdanning, forskning, utvikling og formidling for å utvikle arbeids- og samfunnslivet.

1.2 Regnskapsoppsett og revisjon

Regnskapet er avlagt i henhold til reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, krav fra overordnet departement og de statlige regnskapsstandarder (SRS) som gjelder for et statlig periodisert regnskap. Regnskapet er presentert i samsvar med regnskapsmalen for universiteter og høgskoler, og gir et dekkende bilde av høgskolens virksomhet i regnskapsåret.

Det er ikke foretatt vesentlige endringer i regnskapsprinsippene i forhold til regnskapsavleggelsen for 2014.

Høgskolens revisor er Riksrevisjonen.

1.3 Institusjonens drift i perioden

1.3.1 Inntektsutviklingen

Sum driftsinntekter utgjorde kr 627,6 mill. og økte med kr 27,3 mill. sammenlignet med 2014, noe som er en økning på 4,6 %.

Bevilgningsinntektene økte fra kr 555,2 mill. til kr 572,9 mill. Dette er en økning på kr 17,7 mill., eller 3,2 %. Den forholdsvis moderate økningen i høgskolens studiepoengproduksjon fra 2012 til 2013 er hovedårsaken til den relativt lave veksten i bevilgningsinntektene i perioden. Lavere bevilgninger til Nasjonalt senter for fremmedspråk bidro også til nedgangen.

Opptaket til studieåret 2015-2016 var godt og grunnlaget for en fortsatt tilfredsstillende produksjon av studiepoeng er til stede.

Totale inntekter utover bevilgning utgjorde i perioden kr 54,7 mill. mot kr 45,1 mill. året før. Økningen drives primært av høyere bidragsinntekter. Høgskolen ble i 2014 tildelt et betydelig strategisk høyskoleprosjekt fra NFR. Inntekter fra dette prosjektet bidrar betydelig til økningen i inntekter utover bevilgning. I tillegg har høgskolen økt sine tildelinger fra Utdanningsdirektoratet i forbindelse med regjeringens satsing på videreutdanning av lærere. I dette markedet er høgskolen godt posisjonert gjennom sin etter- og videreutdanningsenhet HiØ Videre og det gode samarbeidet med Høgskolen i Sørøst-Norge og NMBU.

1.3.2 Kostnadsutviklingen

Sum driftskostnader økte med kr 28,1 mill., noe som er en vekst på 4,8 % sammenlignet med fjoråret.

Netto lønnskostnader (lønn – refusjoner) økte med kr 19,2 mill. i 2015. Dette er en økning på 5,1 % sett i forhold til fjoråret. Økningen utover det forholdsvis lave lønnsoppgjøret skyldes primært vekst i

antall årsverk i andre halvår. Antall årsverk utgjorde 521 ved årets slutt. Dette representerer en økning på 14 årsverk sammenlignet med året før. Det alt vesentlige av økningen er kommet innenfor faglige årsverk og er en konsekvens av høgskolens faglige satsinger.

Andre driftskostnader økte med kr 7,8 mill. sammenlignet med 2014, noe som utgjør en vekst på 4,2 %. Noe økt prosjektportefølje har medført noe høyere nivå på kostnadsførte utstyrsanskaffelser. Økte praksiskostnader, økte kjøp av undervisningstjenester og økninger i lisenskostnader bidrar også til at kostnadsveksten er noe høyere enn prisstigningen.

Avskrivningskostnadene er også noe høyere enn fjoråret.

Høgskolens kostnadsøkninger er forholdsvis moderate og høgskolen har god kontroll på utviklingen i både lønnskostnader og øvrige driftskostnader.

1.3.3 Resultater

Resultatet for bevilgningsfinansiert virksomhet (avregningen) viser et mindreforbruk på kr 14,4 mill. for 2015. Tilsvarende resultat for 2014 var et mindreforbruk på kr 15,7 mill.

Oppdragsfinansiert aktivitet viser et overskudd på kr 4,1 mill., mens tilsvarende tall for 2014 var et overskudd på kr 3,6 mill. Omsetningen for oppdragsvirksomheten utgjorde kr 9,8 mill. mot kr 9,1 mill. i samme periode i fjor.

Samlet sett har høgskolen i 2015 økt sin kapital. Dette kommenteres senere.

1.4 Vesentlige avvik mellom budsjett og resultatregnskap

1.4.1 Inntekter

Totale driftsinntekter er kr 6,8 mill. høyere enn budsjettet. Bevilgningsinntektene er kr 3,2 mill. høyere enn budsjett, mens øvrige inntekter er kr 3,6 mill. høyere enn budsjettet. Avviket for bevilgningsinntektene skyldes hovedsakelig lavere investeringer enn budsjettet i perioden. Når det gjelder avviket innenfor øvrige inntekter, drives dette primært av høyere enn budsjetterte inntekter innenfor betalt etter- og videreutdanning.

1.4.2 Kostnader

Lønnskostnadene er kr 14,9 mill. lavere enn budsjettet, mens andre driftskostnader er kr 8,2 mill. lavere enn budsjettet. Avskrivningene er tilnærmet som budsjettet.

Avviket mellom budsjetterte og virkelige lønnskostnader skyldes hovedsakelig et betydelig lavere lønnsoppgjør enn antatt på budsjettidspunktet og at planlagte rekrutteringer ikke er blitt gjennomført fullt ut i budsjettåret. Når det gjelder andre driftskostnader sprer avviket seg jevnt utover mange kostnadskategorier, noe som antyder at disse kostnadene gjennomgående er budsjettet noe for høyt.

1.4.3 Resultater

Forbruk innenfor bevilgningsfinansiert virksomhet er kr 28,0 mill. lavere enn budsjettert. Når det gjelder oppdragsaktiviteten er resultatet kr 1,5 mill. bedre enn budsjettert.

1.5 Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer

Netto investeringer i perioden utgjør kr 15,8 mill. og knytter seg i hovedsak til investeringer i utstyr, inventar og eksisterende bygg. Midler er i stor grad benyttet til å oppgradere teknisk og bygningsmessig infrastruktur. Øremerkede tildelinger fra departementet har også bidratt til utstyrsinvesteringer i fagavdelingene. Høgskolen har i 2015 også investert midler i selvbetjeningsløsninger i bibliotekene.

Det forventes at investeringene i IT og bygg vil ligge på et forholdsvis høyt nivå også i det kommende år. Dette drives både av utskiftingsbehov og utviklingsbehov. Høgskolen har gjennomført en grundig vurdering av hvilke større prosjekter som skal realiseres i nær fremtid, og har i den forbindelse øremerket kr 9,1 mill. i balansen.

Høgskolen har i lengre tid jobbet med en nødvendig utvidelse av bygningsmassen i Halden. I 2015 er det besluttet å gjøre et lite påbygg på eksisterende bygningsmasse. Prosjektet gjennomføres i Statsbygg sin regi, har oppstart i 2016, og planlegges ferdigstilt innen studiestart høsten 2017. Prosjektet vil medføre noe økning i høgskolens leiekostnader. I tillegg vil høgskolen stå for investeringene i kontorinnredning og brukerutstyr. Disse vil komme i 2017.

1.6 Virksomhetskapi tal og avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

1.6.1 Virksomhetskapi tal

Høgskolens virksomhetskapi tal er i perioden økt med kr 2,2 mill. og utgjør ved utgangen av året kr 16,0 mill. Siden en av fagavdelingene har benyttet noe virksomhetskapi tal til å dekke akkumulert merforbruk, samsvarer ikke bevegelsen i virksomhetskapi talen fullt ut med årets oppdragsresultat (periodens resultat i regnskapsoppstillingen).

1.6.2 Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Høgskolens BFV-avsetning er i perioden økt med kr 16,4 mill. og utgjør ved årets slutt kr 93,6 mill. Årets mindreforbruk, samt bruk av virksomhetskapi tal, forklarer bevegelsen.

Avsetning til utsatt aktivitet er i perioden økt fra kr 11,3 mill. til kr 15,9 mill. Noe senere rekruttering av stipendiater er hovedgrunnen til økningen. I tillegg har den samlede utsatte aktivitet hos fagavdelingene økt noe.

Til tross for det høye investeringsnivået i 2015, er også øremerkede midler til fremtidige investeringer økt i 2015. Dette reflekterer høgskolens ambisjon om å tilby studentene oppdatert infrastruktur.

Fagavdelingenes strategiske midler øker med kr 1,7 mill. i perioden. Hovedtyngden av fagavdelingens strategiske midler er opparbeidet i Avdeling for Økonomi, språk og samfunnsfag og i Avdeling for

Lærerutdanning. Disse fagavdelingene er svært sentrale i høgskolens prosjekt for å etablere en femårig lærerutdanning. Den strategiske kapitalen bidrar til at høgskolen er økonomisk godt posisjonert i forhold til utvikling av femårige masterprogrammer.

På styrets hånd øker strategiske midler mer. Dette skyldes hovedsakelig at enkelte strategiske satsinger ennå ikke har krevd den antatte finansiering.

Høgskolen har relativt restriktive regler for kapitaloppbygging i fellestjeneste og fellesadministrasjon. De to siste årene har denne delen av høgskolen hatt et mindreforbruk, og det har derfor bygget seg opp en noe for høy ikke øremerket kapital innenfor denne delen av virksomheten.

Høgskolen iverksetter i 2016 flere administrative satsinger som vil kreve ressurser. Hovedsatsingen er å bygge opp en egen forskningsadministrativ enhet, men også IKT-området og området sikkerhet og beredskap skal styrkes. Fellestjenestene og fellesadministrasjonen må i utgangspunktet gjennomføre disse satsingene uten at de tilføres en større andel av høgskolens midler.

Høgskolens BFV-avsetning, herunder den andel av denne som kan klassifiseres som strategiske midler, gir høgskolen handlingsrom til å gjennomføre de nødvendige satsinger og tilpasninger på en offensiv og slagkraftig måte.

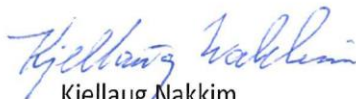
Halden 10. mars 2016



Hans Blom
Rektor/styreleder



Toril Mølmen
Styremedlem



Kjellaug Nakkim
Styremedlem



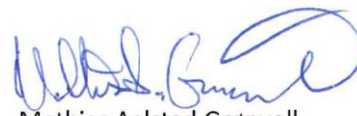
Mons Hvattum
Styremedlem



Helge Kolstad
Styremedlem



Khadijeh Pooriyan
Styremedlem



Mathias Aalstad Grønvoll
Styremedlem



Vigdis Abrahamsen Grøndahl
Styremedlem



Birgitte Nordahl Husebye
Styremedlem



Christian Ebeltoft
Styremedlem



Gro Telhaug
Styremedlem



Carl-Morten Gjeldnes
Høgskoledirektør/styrets sekretær

2. Prinsippnote SRS

2.1 Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandarder (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

2.2 Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10. Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende periode som skal behandles som bevilgninger etter bestemmelsene i SRS 10 og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varige driftsmidler balanseføres med motpost *Forpliktelser knyttet til anleggsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler.

Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for

virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Forpliktelser knyttet til anleggsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapi tal

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapi tal innenfor sin oppdragsvirksomhet.. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapi tal ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

3. Resultatregnskap

Virksomhet: Høgskolen i Østfold

Org.nr: 971567376

Tall i 1000 kroner

	Note	2015	2014	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	572 933	555 165	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1			RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	25 494	17 189	RE.3
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	1		7	RE.4
Salgs- og leieinntekter	1	27 032	25 800	RE.5
Andre driftsinntekter	1	2 164	2 146	RE.6
Sum driftsinntekter		627 623	600 307	RE.7
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	2	399 561	380 312	RE.8
Varekostnader				RE.9
Andre driftskostnader	3	193 973	186 175	RE.10
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5			RE.11
Avskrivninger	4,5	15 481	14 454	RE.12
Nedskrivninger	4,5			RE.13
Sum driftskostnader		609 015	580 941	RE.14
Ordinært driftsresultat		18 608	19 366	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	56	13	RE.16
Finanskostnader	6	137	49	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-80	-36	RE.18
Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.				
Utbytte fra selskaper m.v.				RE.19
Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.		0	0	RE.20
Resultat av ordinære aktiviteter		18 528	19 330	RE.21
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7			RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15.1	-14 437	-15 695	RE.23
Sum avregninger		-14 437	-15 695	RE.24
Periodens resultat		4 091	3 635	RE.25
Disponeringer				
Tilført annen opptjent virksomhetskapi tal	8	4 091	3635	RE.26
Sum disponeringer		4091	3635	RE.27

4. Balanse

	Note	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4			AI.01
Rettigheter og lignende immaterielle eiendeler	4	1 530	933	AI.02
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		1 530	933	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	19 316	22 245	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	5 809	4 056	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	31 800	31 013	AII.03
Anlegg under utførelse	5	111		AII.04
Beredskapsanskaffelser	5			AII.05
<i>Sum varige driftsmidler</i>		57 036	57 314	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i datterselskaper	11			AIII.01
Investeringer i tilknyttet selskap	11			AIII.02
Investeringer i aksjer og andeler	11	373	373	AIII.03
Obligasjoner og andre fordringer				AIII.04
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		373	373	AIII.1
Sum anleggsmidler		58 938	58 620	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Varebeholdninger og forskudd til leverandører				
Varebeholdninger	12			BI.1
Forskuddsbetalinger til leverandører	12			BI.2
<i>Sum varebeholdninger og forskudd til leverandører</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	2 608	2 125	BII.1
Andre fordringer	14	3 300	3 780	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16 I	148	87	BII.3
<i>Sum fordringer</i>		6 056	5 992	BII.4
IV Kasse og bank				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	190 434	170 250	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	-48	-180	BIV.2
Andre kontanter og kontantekvivalenter	17	378	325	BIV.3
<i>Sum kasse og bank</i>		190 764	170 396	BIV.4
Sum omløpsmidler		196 820	176 388	BIV.5
Sum eiendeler		255 758	235 008	BV.1

	Note	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD				
C. Virksomhetskapi tal				
I Innskutt virksomhetskapi tal				
Innskutt virksomhetskapi tal	8			C.01
<i>Sum innskutt virksomhetskapi tal</i>		0	0	C.02
II Opptjent virksomhetskapi tal				
Opptjent virksomhetskapi tal	8	16 041	13 796	C.03
<i>Sum opptjent virksomhetskapi tal</i>		16 041	13 796	C.04
Sum virksomhetskapi tal		16 041	13 796	C.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelse r				
Ikke inntektsfø rt bevilgning knyttet til anleggsmidler	4, 5	58 565	58 248	DI.1
Andre avsetninger for forpliktelse r				DI.2
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r</i>		58 565	58 248	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandø rgjeld		1	6	DIII.1
Skyldig skattetrekk		13 484	13 858	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		13 125	13 039	DIII.3
Avsatte feriepenge r		33 112	31 515	DIII.4
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	16 II	4 932	4 885	DIII.5
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	12 198	11 877	DIII.6
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		76 852	75 179	DIII.7
IV Avregning med statskassen				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)				DIV.1
Avsetning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	93 601	77 154	DIV.2
Ikke inntektsfø rte bevilgninger og bidrag (nettobudsjetterte)	15 II	10 698	10 631	DIV.3
Ikke inntektsfø rte gaver og gaveforsterkninger	15 II			DIV.4
<i>Sum avregninger</i>		104 299	87 785	DIV.5
Sum gjeld		239 716	221 212	DV.1
Sum virksomhetskapi tal og gjeld		255 758	235 008	DVI.1

5. Kontantstrømoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

	Note	2015	2014	Budsjett 2016	Referanse
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning (nettobudsjetterte)		573 251	554 582	593 500	KS.1
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0	KS.2
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre		0	0	0	KS.3
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		28 282	29 939	25 500	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer fra andre statsetater		22 526	15 242	31 000	KS.6
innbetalinger av utbytte		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter		56	13	0	KS.8
innbetaling av refusjoner		11 480	9 497	11 000	KS.9
andre innbetalinger		3 429	3 051	1 500	KS.10
Sum innbetalinger		639 025	612 324	662 500	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		407 633	393 778	440 000	KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		194 943	189 317	207 000	KS.12
utbetalinger av renter		142	49	0	KS.13
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		121	-385	250	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0	KS.14B
andre utbetalinger		0	0	0	KS.15
Sum utbetalinger		602 839	582 759	647 250	KS.UT
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter*		36 186	29 565	15 250	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		11	39	0	KS.16
- utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler (+)		15 829	13 901	18 000	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		0	5	0	KS.18
- utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak (+)		0	0	0	KS.19
- utbetalinger ved kjøp av andre investeringsobjekter (+)		0	0	0	KS.20
innbetalinger ved salg av andre investeringsobjekter		0	0	0	KS.21
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-15 818	-13 857	-18 000	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter (nettobudsjetterte)					
innbetalinger av virksomhetskapi tal		0	0	0	KS.22
- tilbakebetalinger av virksomhetskapi tal (+)		0	0	0	KS.23
- utbetalinger av utbytte til statskassen (+)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		20 368	15 708	-2 750	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		170 396	154 688	0	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		190 764	170 396	-2 750	KS.BEH

*** Avstemming**

	Note	2015	2014	
periodens resultat		4 091	3 635	KS.27
bokført verdi avhendede anleggsmidler		30	0	KS.28
ordinære avskrivninger		15 481	14 454	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler		0	0	KS.30
netto avregninger		14 437	15 695	KS.31
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)		0	0	KS.32
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap 5700/5309		0	0	KS.33
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-15 829	-13 901	KS.34
resultatandel i datterselskap		0	0	KS.35
resultatandel tilknyttet selskap		0	0	KS.36
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler		318	-583	KS.37
endring i varelager		0	0	KS.38
endring i kundefordringer		-483	1 824	KS.39
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		67	1 626	KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		0	0	KS.41
endring i leverandørgjeld		-5	-6 929	KS.42
effekt av valutakursendringer		0	0	KS.43
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)		0	0	KS.44
pensjonskostnader (kalkulatoriske)		0	0	KS.45
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		15 818	13 894	KS.46
korrigering av avsetning for feriepenge når ansatte går over i annen statsstilling		164	134	KS.46A
endring i andre tidsavgrensningsposter		2 097	-284	KS.47
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		36 186	29 565	KS.AVS

6. Bevilgningsoppstilling

6.1 Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens DEL I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens DEL II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. Midtre del omfatter også virksomhetens konti i Norges Bank utenfor konsernkontosystemet.

Opplysningene i bevilgningsoppstillingens DEL III omfatter innbetalingene som institusjonen har mottatt i henhold til tildelingsbrev **i den periode oppstillingen gjelder for**. Innbetalingene i DEL III er knyttet til og satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt i budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

6.2 Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2014

DEL I

Tall i 1000 kroner

Beholdninger på konti i statens kapitalregnskap						
Konto	Tekst	Note	31.12.2015	31.12.2014	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	190 434	170 250	20 184	BRI.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRI.012
640205	Tøyenfondet ³⁾		0	0	0	BRI.013
640206	Observatoriefondet ³⁾		0	0	0	BRI.014
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0	BRI.015

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾		Note	Regnskap 31.12.2015	
Oppgjørskonto i Norges Bank				
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17		170250	BR.II.001
Endringer i perioden (+/-)			20184	BR.II.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17		190434	BR.II.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾				
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0	BR.II.021
Endringer i perioden (+/-)			0	BR.II.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0	BR.II.2

DEL III

Samlet innbetaling i henhold til tildelingsbrev					
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet innbetaling	
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	562 612	BR.III.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BR.III.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BR.III.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0	BR.III.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	9 569	BR.III.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	0	BR.III.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	BR.III.017
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				572 181	BR.III.01
xxxx	Via andre	xx		1 630	BR.III.021
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0	BR.III.021
Sum tildelinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				1 630	BR.III.02
Sum utbetalinger i alt				573 811	BR.III.1

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

3) Gjelder bare Universitetet i Oslo

7. Noter

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Tall i 1000 kroner

	2015	2014	2013 A)	Budsjett 2016 Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>				
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0		0 N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	562 612	534 814		585 000 N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-15 829	-13 901		-18 000 N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0		0 N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	15 481	14 454		17 000 N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0		0 N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	30	29		0 N1.6
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0		0 N1.7
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	-931	-96		0 N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*	11 199	19 495		9 500 N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	572 562	554 796		593 500 N1.10

Tilskudd og overføringer fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement*	371	370		0 N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning /driftstilskudd (-)	0	0		0 N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0		0 N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0		0 N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0		0 N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0		0 N1.15
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	0	0		0 N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0		0 N1.18
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	371	370		0 N1.19

* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	572 933	555 165		593 500 N1.20
---	----------------	----------------	--	----------------------

Tilskudd og overføringer fra statlige etater ¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	18 068	13 236	8 983	18 000 N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige aktører via andre virksomheter	0	0	0	0 N1.21A
- utbetaling av tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	0 N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	18 068	13 236	8 983	18 000 N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	4 308	440	310	7 500 N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	0 N1.23A
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0	0 N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	4 308	440	310	7 500 N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0		0 N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	22 375	13 676		25 500 N1.31

¹⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal

²⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet ¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	507	125	793	750 N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	0 N1.22B
- utbetaling av tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	0 N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	507	125	793	750 N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	1 368	1 517	999	2 000 N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	167	105	3	0 N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	253	95	170	250 N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	595	769	0	250 N1.32D
- utbetaling av tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0	0 N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	2 383	2 486	1 172	2 500 N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horizon 2020)	0	0	0	0 N1.35
+ innbetaling av tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	165	1 500 N1.35B
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	0 N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horizon 2020)	0	0	165	1 500 N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	228	902	52	750 N1.36
+ innbetaling av tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	0 N1.36A
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0	0 N1.36B
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	228	902	52	750 N1.36C
Periodens tilskudd/overføringer fra andre bidragsytere	0	0	0	0 N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	3 118	3 513		5 500 N1.38

¹⁾ Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger*

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	0	0		0 N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0		0 N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0		0 N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	0		0 N1.43

Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	25 494	17 189		31 000 N1.44
---	---------------	---------------	--	---------------------

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. *

Salg av eiendom	0	0		0 N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	7		0 N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0		0 N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.4 i resultatregnskapet)	0	7		0 N1.48

* Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell oremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet ¹⁾

Statlige etater	1 006	1 072	2 263	1 000 N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	2 975	2 731	4 265	3 000 N1.50
Organisasjoner og stiftelser	2 076	2 688	1 078	2 000 N1.51
Næringsliv/privat	3 633	2 575	2 071	3 400 N1.52
Andre	99	45	0	0 N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	9 789	9 111	9 677	9 400 N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	13 451	13 047		12 200 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	3 793	3 642		3 900 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0		0 N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	17 244	16 689		16 100 N1.59
Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	27 032	25 800		25 500 N1.60

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0		0 N1.61
Øvrige andre inntekter 1	2 164	2 146		1 500 N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0		0 N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0		0 N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	2 164	2 146		1 500 N1.65

Gebyrer og lisenser ¹⁾

Gebyrer	0	0		0 N1.661
Lisenser	0	0		0 N1.662
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0		0 N1.66

¹⁾ Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrerene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 1) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innskrevningsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innskrevningsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Sum driftsinntekter	627 623	600 307		651 500 N1.67
----------------------------	----------------	----------------	--	----------------------

1) Regnskapstall for 2013 legges kun inn for linjer som inngår i nytt finansieringssystem. Det tilstrekkelig med nettotall for 2013.

Note 2 Lønn og sosiale kostnader**DEL I***Tall i 1000 kroner*

	2015	2014 Referanse
Lønninger	287 286	270 716 N2.1
Feriepenger	35 619	33 976 N2.2
Arbeidsgiveravgift	48 535	46 377 N2.3
Pensjonskostnader*	35 446	35 515 N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-11 006	-9 987 N2.5
Andre ytelser	3 682	3 715 N2.6
Sum lønnskostnader	399 561	380 312 N2.7

Antall årsverk: 521 507 N2.8

*Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet).

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,7 prosent for 2015.

Premiesatsen for 2014 var 13,15 prosent.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1019472	5004
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		
Administerende direktør	984639	5004

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte	Samlet godtgjørelse
Styremedlemmer fra egen institusjon		0	0
Eksterne styremedlemmer		3762	138456
Styremedlemmer valgt av studentene		3762	67467
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon		0	0
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer		3762	0
Varamedlemmer for studenter		3762	3762

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner for budsjettåret 2015. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for budsjettåret 2015. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Note 3 Andre driftskostnader*Tall i 1000 kroner*

	2015	2014 Referanse
Husleie	102 329	101 025 N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0 N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	4 362	4 449 N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	14 437	14 960 N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	2 557	2 497 N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	6 226	3 941 N3.6
Leie av maskiner, inventar og lignende	7 089	5 641 N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	19 478	17 933 N3.8
Reiser og diett	12 128	12 167 N3.9
Øvrige driftskostnader (*)	25 367	23 563 N3.10
Sum andre driftskostnader	193 973	186 175 N3.11

(*) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note 4 Immaterielle eiendeler

Tall i 1000 kroner

	F&U	Rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
<i>Anskaffelseskost 31.12.2014</i>	0	1 117	0	1 117	N4.1
+ tilgang pr. 31.12.2015 (+)	0	955	0	955	N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	N4.3A
<i>Anskaffelseskost 31.12.2015</i>	0	2 072	0	2 072	N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	N4.5
- nedskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2014 (-)	0	-184	0	-184	N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	-358	0	-358	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2015 (+)	0	0	0	0	N4.9
<i>Balanseført verdi 31.12.2015</i>	0	1 530	0	1 530	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

spesifikt 5 år / lineært

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:

Immaterielle eiendeler

2015	2014	Referanse
	0	0
<i>Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler</i>	0	0 N4.11

Note 5 Varige driftsmidler

Tall i 1000 kroner

	Toniter	Drifts- bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Beredskaps- anskaffelser	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og usvrt	Sum	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2014	0	0	56 235	0	0	0	13 162	90 286	159 683	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2015 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2015 - internt finansiert (+)	0	0	0	111	0	0	0	0	111	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2015 (+)	0	0	1 531	0	0	0	2 804	10 428	14 763	N5.21
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2015 (-)	0	0	-1 330	0	0	0	0	-448	-1 778	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	0	56 436	111	0	0	15 966	100 265	172 778	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2014 (-)	0	0	-33 990	0	0	0	-9 105	-59 272	-102 368	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	0	-4 438	0	0	0	-1 052	-9 633	-15 123	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2015 (+)	0	0	1 308	0	0	0	0	440	1 748	N5.10
Balansført verdi 31.12.2015	0	0	19 316	111	0	0	5 809	31 800	57 036	N5.11

Avskrivningsatser (levetider)

	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:								
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	11
- bokført verdi av avhendte anleggsmidler* (-)	0	0	0	0	0	0	0	-30
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	-20

* Når det er sannsynlighetsovervekt for at salgssummen tilfaller virksomheten:

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendte anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendte anleggsmidler".

* Når det er sannsynlighetsovervekt for at salgssummen ikke tilfaller virksomheten:

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendte anleggsmidler er regnskapsført direkte mot "avregning med statskassen" i balansen.

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser og påkostninger, skal oppgi anskaffelser av andre varige driftsmidler som har en kostpris større enn kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og økonomisk levetid over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger skal kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:

	2015	2014	Referanse
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som forvalter egne bygg)	0	0	0
Teknisk data og undervisningsutstyr	0	0	0
Anleggsmaskiner og transportmidler	0	0	0
Kontormaskiner og annet inventar	0	0	0
Sum investeringer og påkostninger av varige driftsmidler	0	0	N5.15

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Tall i 1000 kroner

	2015	2014 Referanse
<i>Finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	2 N6.1
Agio gevinst	56	11 N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0 N6.2A
Annen finansinntekt	0	0 N6.3
<i>Sum finansinntekter</i>	<i>56</i>	<i>13 N6.4</i>
<i>Finanskostnader</i>		
Rentekostnad	12	6 N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0 N6.6
Agio tap	125	43 N6.7
Annen finanskostnad	0	0 N6.8
<i>Sum finanskostnader</i>	<i>137</i>	<i>49 N6.9</i>
<i>Utbytte fra selskaper m.v.</i>		
Mottatt utbytte fra selskap X	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap andre selskap*	0	0 N6.011
<i>Sum mottatt utbytte</i>	<i>0</i>	<i>0 N6.11</i>

* Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.12.2014	31.12.2015	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	933	1 530	1 231
Balanseført verdi varige driftsmidler	57 314	57 036	57 175
Sum	58 247	58 565	58 406
Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)			12
Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2015:			58 406
Fastsatt rente for år 2015:			2,05 %
Beregnet rentekostnad på investert kapital*:			1 197

Beregning av rentekostnader på den kapitalen som er investert i virksomheten vises her i henhold til

"Utkast til veiledningsnotat om renter på kapital".

* Gjelder bare institusjoner som balansefører anleggsmidler. Beregnet rentekostnad på investert kapital skal kun gis som noteopplysning. Den beregnede rentekostnaden skal ikke regnskapsføres.

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskapi tal (nettobudsjetterte virksomheter)*Tall i 1000 kroner*

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskapi tal innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskapi tal tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskapi tal til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskapi tal er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskapi tal, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskapi tal er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskapi tal skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskapi tal:</i>	Beløp	Referanse
Innskutt virksomhetskapi tal 01.01.2015	0	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Innskutt virksomhetskapi tal 31.12.2015	0	N8I.1
<i>Bunden virksomhetskapi tal:</i>		
Bunden virksomhetskapi tal pr. 01.01.2015	373	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0	N8I.022
Salg av aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0	N8I.025
Bunden virksomhetskapi tal 31.12.2015	373	N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskapi tal 31.12.2015	373	N8I.sum
<i>Annen opptjent virksomhetskapi tal:</i>		
Annen opptjent virksomhetskapi tal 01.01.2015	13 424	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskapi tal (-)	-1 846	N8II.012
Overført fra periodens resultat	4 091	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskapi tal (+/-)	0	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskapi tal 31.12.2015	15 669	N8II.1
Sum virksomhetskapi tal 31.12.2015	16 041	N8.total

Nettobudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskapi tal på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskapi tal til underliggende driftsenheter)

Note 9 Innkrevningsvirksomhet (Ikke aktuell i UH-sektoren)*Tall i 1000 kroner*

	2015	2014
<i>Avgifter og gebyrer direkte til statskassen:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
<i>Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre inntekter fra innkrevningsvirksomhet:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
<i>Sum andre inntekter fra innkrevningsvirksomhet</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sum overført til statskassen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Note 10 Tilskuddsforvaltning*Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over postene 70-85 i statsbudsjettet*

<i>Tall i 1000 kroner</i>	2015	2014	Referanse
Tilskudd til virksomhet A	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet B	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet C	0	0	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
<i>Sum tilskuddsforvaltning</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N10.1</i>

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Tall i 1000 kroner

Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital**	Balanseført verdi i		Referanse
						virksom- hetens regi- skap	kapital- regnskapet	
						(1)	(2)	
<i>Aksjer</i>								
Smart Innovation Østfold AS	2004	5	0,4 %	1 457	2 021	50	50	N11.010
Drivhuset Østfold AS	2012	10	33,3 %	39	285	10	10	N11.010
Østfoldforskning AS	2013	250	8,3 %	153	5 197	313	313	N11.010
Selskap 4			0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 5			0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Øvrige selskap***			0,0 %	0	0	0	0	N11.011
Sum aksjer				1 649	7 503	373	373	N11.1
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>								
Selskap 1				0	0	0	0	N11.021
Selskap 2				0	0	0	0	N11.021
Øvrige selskap***				0	0	0	0	N11.022
Sum andeler				0	0	0	0	N11.2
Balanseført verdi 31.12.2015								
				1 649	7 503	373	373	N11.3

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

(1) Rapportering av aksjer og andeler til statens kapitalregnskap skal følge reglene i kapittel 4.4 i Meld. St. 3.

Note 12 Varebeholdninger*Tall i 1000 kroner*

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
<i>Anskaffelseskost</i>			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
<i>Ukurans</i>			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	0	0	N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører, skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp. Det er bare forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, som skal rapporteres i denne noten. Forskudd til andre leverandører skal rapporteres som andre fordringer (For eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter).

Note 13 Kundefordringer*Tall i 1000 kroner*

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
Kundefordringer til pålydende	2 792	2 364	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-183	-239	N13.2
Sum kundefordringer	2 608	2 125	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer*Tall i 1000 kroner*

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	0	27	N14.1
Reiseforskudd	326	153	N14.2
Personallån	0	12	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	1 679	1 890	N14.5
Andre fordringer	1 294	1 698	N14.6
Fordring på datterselskap m.v*	0	0	N14.7
Sum	3 300	3 780	N14.8

* gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter)

Tall i 1000 kroner

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2015	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2014	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Fagavdelingene og rekrutteringsstipendiater	15 914	0	11 346	4 567	N15I.011
Prioritert oppgave 2	0	0	0	0	N15I.011
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0	N15I.011
Andre prioriterte oppgaver*	0	0	0	0	N15I.012
SUM utsatt virksomhet	15 914	0	11 346	4 567	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>					
Styrets strategiske tiltak	25 802	0	19 424	6 378	N15I.021
Fellestiltak	2 436	0	3 166	-730	N15I.021
Fagavdelingenes strategiske midler	17 292	1 846	15 554	1 738	N15I.021
Andre prioriterte oppgaver*	0	0	0	0	N15I.022
SUM strategiske formål	45 530	1 846	38 144	7 386	N15I.2
<i>Større investeringer</i>					
Driftsenhetenes planlagte investeringer	9 050	0	7 632	1 418	N15I.031
Prioritert oppgave 2	0	0	0	0	N15I.031
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0	N15I.031
Andre prioriterte oppgaver*	0	0	0	0	N15I.032
SUM større investeringer	9 050	0	7 632	1 418	N15I.3
<i>Andre avsetninger</i>					
Øremerkede midler fra KD inkl. Nasjonalt senter for fr.språk	3 516	0	5 757	-2 241	N15I.041
Fellestjenestene inkl fellesadministrasjonen	15 196	0	11 271	3 924	N15I.041
HiØ VIDERE	4 227	0	3 004	1 223	N15I.041
Andre formål*	0	0	0	0	N15I.042
SUM andre avsetninger	22 938	0	20 032	2 906	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	93 432	1 846	77 154	16 277	N15I.KD
<i>Andre departementer</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	5	0	0	5	N15I.051
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0	N15I.052
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0	N15I.053
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0	N15I.054
Sum andre departementer	5	0	0	5	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	93 437	1 846	77 154	16 283	N15I.5A
Inntektsførte bidrag:					
<i>Andre statlige etater</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0	N15I.061
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0	N15I.062
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0	N15I.063
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0	N15I.064
Sum andre statlige etater	0	0	0	0	N15I.6
<i>Norges forskningsråd</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0	N15I.071
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0	N15I.072
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0	N15I.073
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0	N15I.074
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0	N15I.7

Regionale forskningsfond				
Utsatt virksomhet	0	0	0	0 N15I.081
Strategiske formål	0	0	0	0 N15I.082
Storre investeringer	0	0	0	0 N15I.083
Andre avsetninger	0	0	0	0 N15I.084
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0 N15I.8
Andre bidragsytere ¹⁾				
Utsatt virksomhet	0	0	0	0 N15I.091
Strategiske formål	0	0	0	0 N15I.092
Storre investeringer	0	0	0	0 N15I.093
Andre avsetninger	0	0	0	0 N15I.094
Sum andre bidragsytere	0	0	0	0 N15I.9
Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelser, inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	164		0	164 N15I.FPF

Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	93 601	1 846	77 154	16 447 N15I.10
Korreksjon - feriepengeforpliktelser				-164 N15I.10A
Tilført fra annen opptjent virksomhetskaptal - se note 8				-1 846 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				14 437 N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (netto budsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2015	Avsetning pr. 31.12.2014	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.011
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.011
Tiltak/oppdage/formål*	0	0	0	0 N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0		0 N15II.1
Andre departementer				
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.021
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.021
Tiltak/oppdage/formål*	0	0	0	0 N15II.021
Sum andre departementer	0	0		0 N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
Diverse prosjekter	9 332	9 468	-136	0 N15II.061
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.061
Tiltak/oppdage/formål*	0	0	0	0 N15II.061
Sum andre statlige etater	9 332	9 468	-136	0 N15II.6
Norges forskningsråd				
Diverse prosjekter	403	117	286	0 N15II.031
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.031
Tiltak/oppdage/formål*	0	0	0	0 N15II.031
Sum Norges forskningsråd	403	117	286	0 N15II.3
Regionale forskningsfond				
Diverse prosjekter	-94	-41	-53	0 N15II.041
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppdage/formål*	0	0	0	0 N15II.041
Sum regionale forskningsfond	-94	-41	-53	0 N15II.4
Andre bidragsytere ¹⁾				
Kommunale og fylkeskommunale etater	31	-103	134	0 N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	23	50	-27	0 N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	104	217	-113	0 N15II.051C
Andre bidragsytere	708	672	36	0 N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0	0	0	0 N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	191	252	-61	0 N15II.051F
Sum andre bidrag ¹⁾	1 057	1 087	-31	0 N15II.051G

Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0 N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	1 057	1 087	-31 N15II.5
Sum ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	10 698	10 631	66 N15II.BB
<i>Gaver og gaveforsterkninger</i>			
Tiltak/oppdage/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppdage/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppdage/formål/giver*	0	0	0 N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N15II.7
Sum ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver mv	10 698	10 631	66 N15II.BBG

* Vesentlige poster skal spesifiseres, eventuelt i egne avsnitt under oppstillingen.

1) Linjene N15II.051 skal bare omfatte bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd og overføringer som ikke kan klassifiseres som bidrag etter rundskriv F-07-13.

Avsnittet "Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver" skal primært brukes til periodisering av bevilgninger m.v. i forbindelse med presentasjon av delårsregnskap. Ved årsavslutningen kan avsnittet bare brukes når det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin fra bevilgende myndighets side. Vesentlige poster bør presenteres på egne linjer.

I avsnittet "Inntektsførte bevilgninger og bidrag" skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av note som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. I avsnittet "Utsatt virksomhet" skal institusjonene føre opp tildelinger til planlagt virksomhet som ikke ble gjennomført i perioden. I avsnittet "Strategiske formål" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Større investeringer" skal institusjonene føre opp avsetninger til utstyr til nybygg eller andre bevilgninger til eller i tilslutning til byggevirksomhet som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre avsetninger" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

* I avsnittet "Andre bidragsytere" skal vesentlige poster spesifiseres etter bidragsyter i kategoriene "Utsatt virksomhet", "strategiske formål", "Større investeringer" og eventuelt "Andre avsetninger", jf. oppstillingen i avsnittet for NFR.

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Tall i 1000 kroner

DEL I

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	2	0	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	119	44	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	27	43	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum fordringer	148	87	N16.1

DEL II

Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	502	600	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	1 122	1 446	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	1 221	687	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	2 087	2 052	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	99	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum gjeld	4 932	4 885	N16.2

Prosjektene spesifiseres etter sin art.

1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstiller kravene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Tall i 1000 kroner

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	190 434	170 250	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank *	-48	-180	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank*			N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger*	378	325	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	190 764	170 396	N17.4

* Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld*Tall i 1000 kroner*

	31.12.2015	31.12.2014	Referanse
Skyldig lønn	6 606	5 293	N18.1
Skyldige reiseutgifter	785	471	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	3 829	5 299	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ²⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	978	814	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v ¹⁾	0	0	N18.6
Sum	12 198	11 877	N18.7

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.
Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.
Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Fellesoppgave: Nasjonalt senter for fremmedspråk i utdanningen

Tall i 1000 kroner

	Note	2015	2014
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	S1	9 511	12 581
Inntekt fra tilskudd og overføringer	S1		
Salgs- og leieinntekter	S1	6	37
Andre driftsinntekter	S1	67	197
Sum driftsinntekter		9 584	12 815
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	S2	7 151	8 891
Varekostnader	S3		
Andre driftskostnader	S3	3 526	5 072
Kostnadsførte investeringer	S3		
Sum driftskostnader		10 677	13 963
Overføringer til andre			
Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere	S4		
Sum videreformidling		0	0
Ordinært driftsresultat		-1 093	-1 148
Avregninger			
Mellomregnskap med vertsinstitusjonen	S5	0	
Sum avregninger		0	0
Periodens resultat		-1 093	-1 148

Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter

2015 2014

Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet

Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet*

9569

12581

- brutto benyttet til investeringsformål av periodens bevilgning (-)**

-58

0

Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet

Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet**9511****12581**

* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

**Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Tilskudd og overføringer fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement*

0

0

Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)

0

0

Sum tilskudd og overføringer fra andre departement**0****0**

* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer *

Periodens tilskudd /overføring 1

0

0

Periodens tilskudd /overføring 2

0

0

Andre tilskudd /overføringer i perioden*

0

0

Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer (spesifiseres)

0

0

Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer**0****0**

*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner m.v. *

Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater

0

0

Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser

0

0

Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private

0

0

Periodens tilskudd/overføring fra andre

0

0

Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet**0****0**

**Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktellesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.*

Salgs- og leieinntekter		
Salgs- og leieinntekter 1	6	37
Salgs- og leieinntekter 2	0	0
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	6	37
Andre driftsinntekter		
Øvrige andre inntekter 1	67	197
Øvrige andre inntekter 2	0	0
Øvrige andre inntekter*	0	0
Sum andre driftsinntekter	67	197

**Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktellesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.*

Sum driftsinntekter	9584	12815
Note S2 Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader	2015	2014
Lønninger	4947	6465
Feriepenger	614	704
Arbeidsgiveravgift	857	989
Pensjonskostnader*	626	712
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-36	-48
Andre ytelser	143	69
Sum lønnskostnader	7151	8891
Antall årsverk:	10	9

**Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)*

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,7 prosent for 2015.

Premiesatsen for 2014 var 13,15 prosent.

Note S3 Spesifikasjon av andre driftskostnader	2015	2014
Husleie	842	1365
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	12	22
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	13	15
Mindre utstyrsanskaffelser	32	15
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	0
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	584	630
Reiser og diett	534	950
Øvrige driftskostnader (*)	1 509	2075
Sum andre driftskostnader	3 526	5 072

() Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet*

Note S4 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere	2015	2014
Videreformidlet til virksomhet A	0	0
Videreformidlet til virksomhet B	0	0
Videreformidlet til virksomhet C	0	0
Andre videreformidlinger*	0	0
Sum videreformidlinger	0	0

() Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet*

Note S5 Spesifikasjon av mellomregnskap med vertsinstitusjonen	2015	2014	Endring
Omløpsmidler			
Varebeholdninger og forskudd til leverandører	0		0

Kundefordringer	0	0
Andre fordringer	0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0
Kasse og bank	0	0
<i>Sum omløpsmidler</i>	0	0
		0
<i>Kortsiktig gjeld</i>		0
Leverandørgjeld	0	0
Skyldig skattetrekk	0	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Avsatte feriepenger	0	0
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	0	0
		0
<i>Avregning med vertsinstitusjonen</i>	0	0

Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere

Tall i 1000 kroner

	2015	2014	Referanse
Videreformidlet til Høgskolen i Buskerud og Vestfold	1 206	585	N20.01
Videreformidlet til virksomhet B	0	0	N20.01
Videreformidlet til virksomhet C	0	0	N20.01
Andre videreformidlinger	0	0	N20.02
<i>Sum videreformidlinger</i>	1 206	585	N20.1

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Tall i 1000 kroner

Prosjektnavn (tittel)	Prosjektets kortnavn (hos EU)	Tilskudd fra Horizon 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator- rolle (ja/nei)	Referanse
Erasmus					203	203	nei	EU.011
Sirius					2	2	nei	EU.011
ShareSpace					23	23	nei	EU.011
Osv							0 ja/nei	EU.011
Sum		0	0	0	228	228		EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horizon 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsonprogrammer til FP7.

Merknader

Summen av kolonnene: Tilskudd fra Horizon 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7) og Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7, skal samsvare med linje N1.35C; Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning i note 1.

Summen i kolonnen Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU skal samsvare med linjen N1.35C; Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet i note 1.

Totalsummen i kolonne G skal samsvare med linjen N32.3; Tilskudd fra EU i note 32.

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Tall i 1000 kroner

	Budsjett	Regnskap	Avvik budsjett/ regnskap	Regnskap
	2015	2015	2015	2014
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	569 705	572 933	(3 228)	555 165
Inntekt fra gebyrer	0	0	-	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	26 847	25 494	1 353	17 189
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	0	0	-	7
Salgs- og leieinntekter	22 899	27 032	(4 133)	25 800
Andre driftsinntekter	1 408	2 164	(756)	2 146
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>620 859</i>	<i>627 623</i>	<i>(6 764)</i>	<i>600 307</i>
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	414 457	399 561	14 896	380 312
Varekostnader	0	0	-	0
Andre driftskostnader	202 176	193 973	8 203	186 175
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0	0	-	0
Avskrivninger	15 130	15 481	(351)	14 454
Nedskrivninger	0	0	-	0
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>631 763</i>	<i>609 015</i>	<i>22 748</i>	<i>580 941</i>
Ordinært driftsresultat	-10 904	18 608	(29 512)	19 366
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	11	56	(45)	13
Finanskostnader	50	137	(87)	49
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>-39</i>	<i>-80</i>	<i>41</i>	<i>-36</i>
Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.				
Utbytte fra selskaper m.v.	0	0	-	0
<i>Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>	<i>0</i>
Resultat av ordinære aktiviteter	-10 943	18 528	(29 471)	19 330
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	-	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	13 516	-14 437	27 953	-15 695
<i>Sum avregninger</i>	<i>13 516</i>	<i>-14 437</i>	<i>27 953</i>	<i>-15 695</i>
Periodens resultat	2 573	4 091	(1 518)	3 635
Disponeringer				
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	2 573	4 091	-	3 635
<i>Sum disponeringer</i>	<i>2 573</i>	<i>4 091</i>	<i>-</i>	<i>3 635</i>
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	-	0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	-	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Overføringer fra statskassen til tilskudd til andre	0	0	-	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	-	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>	<i>0</i>

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet*Tall i 1000 kroner*

Indikator	2015	2014	2013	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	228	902	217	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	4 308	440	310	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	507	125	793	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	4815	565	1103	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)				
- diverse bidragsinntekter	2 383	2 486	1 172	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	18 068	13 236	8 983	N32.12
- oppdragsinntekter	9 789	9 111	9 677	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	30239	24833	19832	N32.1

VEDLEGG

Vedlegg 1 Strategisk plan 2016 – 2019 for Høgskolen i Østfold med tiltak for 2016

VIRKSOMHETSIDÉ

Høgskolen i Østfold skal være en nasjonalt attraktiv høyskole med regional forankring. Vi fyller vår rolle som fremtidsrettet kunnskapsaktør gjennom en arbeidslivsorientert studie- og fagportefølje med fokus på kvalitet, tverrfaglighet og fleksibilitet. Kjernen skal være anerkjente bachelor- og masterstudier primært utledet av regionens behov for kompetanse. Høgskolen skal stimulere til og utvikle seg gjennom dialog og samarbeid på tvers av grenser; geografisk, faglig, kulturelt og organisatorisk. Vi skal være en drivkraft i den regionale utviklingen og en attraktiv samarbeidspartner for arbeids- og samfunnsliv både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

VISJON

Høgskolen i Østfold møter fremtiden med grenseløs kunnskap

For institusjonen betyr dette at vi skal:

- være vårt samfunnsansvar bevisst som den viktigste kunnskapsutvikler og -formidler i Østfold og i grenseregionen
- ha en bred studieportefølje hovedsakelig utledet av regionens behov for kompetanse, med enkelte studier med nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt
- utvikle oss sammen med relevante kunnskapsmiljøer
- ha spesiell fokus på samarbeid med utdanningsinstitusjoner i vårt nærområde i Sverige
- tilby studier tilpasset et arbeidsliv som trenger kontinuerlig fornyelse av kompetanse
- legge vekt på samarbeid og kunnskapsdeling over avdelingsgrenser og utvikle tverrfaglige FoU/KU-miljøer⁴
- investere i utvikling av undervisning og samtidig ha en forsvarlig styring og bærekraftig forvaltning av ressursene i organisasjonen

For studentene betyr dette at:

- alle våre studier og programmer skal være av høy kvalitet og gi relevant og ettertraktet kompetanse
- alle våre studieprogrammer skal ha innebygd et kritisk perspektiv
- vår undervisning til en hver tid skal være forskningsbasert og av høy kvalitet
- vi skal tilby et inkluderende læringsmiljø kjennetegnet ved nærhet og mangfold i tråd med prinsippet om universell utforming
- vårt studentdemokrati og studentmiljø skal være aktivt og inkluderende
- vi skal legge til rette for fleksible utdanningsløsninger

For ansatte betyr dette at vi skal:

- styrke vår felles identitet og kultur og fremstå som «Ett HiØ»
- være pedagogisk nyskapende, faglig motiverende og gi muligheter for utvikling
- ha et dynamisk arbeids- og forskningsmiljø som fremmer samarbeid internt og eksternt

⁴ FoU = Forskning og utvikling, KU = Kunstnerisk utviklingsarbeid

For omverdenen betyr dette at vi skal:

- være den foretrukne kunnskapsleverandøren for hele Østfold
- være en åpen, modig, samarbeidsvillig og innovativ virksomhet
- være synlig gjennom å formidle vår forskning, våre utviklingsarbeider og kunstneriske aktivitet og bidra med kompetanse i den offentlige debatt
- være aktive i nettverksbygging på relevante arenaer og spille en aktiv og tydelig rolle i den regionale utviklingen

VIKSOMHETSMÅL, STRATEGIER OG STYRINGSPARAMETERE

1. Utdanning

Virksomhetsmål 1.1 Vår studieportefølje er profesjons- og arbeidslivs-orientert med primær vekt på regionens behov for kompetanse og med fokus på fagutvikling og innovasjon som er relevant for et samfunns- og arbeidsliv i stadig endring.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • videreutvikle samhandlingen med arbeidslivet ved aktiv bruk av formaliserte samhandlingsarenaer og gjennom prosjektsamarbeid, praksisopplæring og arbeidslivspraksis • tilby fleksibel, arbeidslivsorientert og oppdatert etter- og videreutdanning • integrere et innovativt tankesett i studiene • integrere en fagkritisk dimensjon i alle våre studietilbud • utvikle studier på tvers av tradisjonelle faggrenser	
Styringsparametere - Kandidatmåltall for utvalgte studier - Studieporteføljens relevans i forhold til arbeidsmarkedet - Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid - Etter- og videreutdanning - Måltall vs antall studenter	Resultatmål Gis av departementet Styresak 53/15
Tiltak 2016 1. Styrke og systematisere dialogen med samfunns- og arbeidslivet inn mot studienes relevans	

Virksomhetsmål 1.2 Vårt studie- og læringsmiljø er kjennetegnet ved: • god undervisning og veiledning, klare mål, hyppige tilbakemeldinger og relevante vurderingsformer • nærhet, mangfold, inkludering og et aktivt studentmiljø og studentdemokrati	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • utvikle pedagogiske metoder og studiemodeller med digitale løsninger som styrker studentenes læringsutbytte • styrke og utvikle undervisnings- og studiekvaliteten basert på tett oppfølging av jevnlig studentevalueringer • sikre den pedagogiske kvaliteten ved å styrke utdanningsledelsen på programnivå • utvikle og fremme et gjensidig ansvar for læring ved å legge til rette for god veiledning, samarbeid og hyppig kontakt mellom foreleser/veileder og student • utvikle høgskolen som flerkulturell arena hvor en arbeider for et inkluderende læringsfellesskap • legge til rette for inkluderende sosiale og studentdemokratiske aktiviteter og møteplasser på tvers av fagområder, avdelingsgrenser og studiesteder • utforme et helhetlig læringsmiljø etter prinsippet om universell utforming	

Styringsparametere Gjennomstrømming og frafall - andel BA-kandidater som gjennomfører på normert tid - andel MA-kandidater som gjennomfører på normert tid - strykprosent - studiepoeng totalt - studiepoeng pr student - kandidater i forhold til opptak BA og MA - gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan - frafallsanalyser Faglig tidsbruk pr uke blant heltidsstudenter Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	Resultatmål Over gjennomsnitt <= gjennomsnitt 3 750 50,0 >85 % >4,0
Tiltak 2016 2. Etablere læringssenter ved studiested Fredrikstad 3. Utarbeide en policy for en mer systematisk bruk av studentassistenter basert på en institusjonell kartlegging av status 4. Utvikle et system for målfastsettelse for Studiebarometeret med sikte på å sette resultatmål fra 2017 5. Utarbeide tiltak knyttet til forberedelse til studier, mottak og oppfølging av førsteårsstudenten som iverksettes fra studieåret 2017/2018	

Virksomhetsmål 1.3 Vi ligger langt fremme i utviklingen av fleksible utdanningsmodeller med digitale løsninger som tilbys både i fleksible studietilbud og studiestedsbaserte programmer.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • sikre oppgradert og relevant IT-verktøy og programvare og god teknologisk opplæring av ansatte og studenter i bruk av utstyr og programvare • utvikle relevante digitale vurderingsformer og videreutvikle pedagogikk tilpasset ulike former for fleksible studieløp • utvikle gode rutiner og klare retningslinjer på institusjonsnivå for bruk av læringsplattform og læringsverktøy	
Styringsparametere Fleksibel utdanning inkludert tilbud, antall studenter, kompetanse og tekniske løsninger/utstyr/verktøy	Resultatmål Minimum 20 % av alle forelesninger på hver avdeling skal streames
Tiltak 2016 6. Digital eksamen - Utvide testing av digital skoleeksamen til andre digitale vurderingsformer - Systematisere erfaringene fra pilotprosjekt med sikte på implementering til ordinær drift 7. Utvikle og legge til rette for styrking av fag- og forskningsmiljø for fleksible utdanningsmodeller gjennom erfaringsutveksling, opplæring og veiledning 8. Styrke og reorganisere supportmodell for digital undervisning 9. Legge til rette for økt streaming av undervisning gjennom utstyr, opplæring og support 10. Utarbeide en tiltaksplan for bedre ivaretagelse av det organisatoriske læringsmiljøet for studenter på fleksible utdanninger	

Virksomhetsmål 1.4 Våre studier gir studentene internasjonal kompetanse og forbereder studentene på yrkesutøvelse i et stadig mer internasjonalt arbeidsmarked.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • legge til rette for at flere studenter velger å ta deler av sin utdanning i utlandet • øke internasjonaliseringen i studieprogrammene • utvikle attraktive og godt tilrettelagte studietilbud på engelsk og øke rekrutteringen av internasjonale studenter • utvikle studieprogram og grader i samarbeid med partnerinstitusjoner	

Styringsparametere - Antall utvekslingsstudenter ut/inn - Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter - Ansattmobilitet ut/inn - Studietilbud på engelsk	Resultatmål 70/100 0,1 70/40
Tiltak 2016 11. Utarbeide en plan med milepæler for hver avdeling som angir hvordan avdelingen over en periode på to år vil fase inn et 30 studiepoengs studietilbud på engelsk for innreisende studenter	

2. FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid

Virksomhetsmål 2.1 Vi har et dynamisk FoU/KU-miljø preget av stor aktivitet og høy vitenskapelig og kunstnerisk kvalitet som bidrar til forskningsbasert undervisning og utvikling av samfunnet.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • prioritere forskningsaktivitet som kan føre til økt ekstern finansiering særlig fra virkemidler for kunstnerisk utviklingsarbeid, regionale forskningsfond, Norges forskningsråd og EU • videreutvikle et støtteapparat for forskning	
Styringsparametere - Andel uteksaminerte kandidater på stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som gjennomfører innen seks år - Antall publikasjonspoeng totalt - Forholdet mellom publisering på nivå 1 og nivå 2 - Antall publiseringspoeng pr faglig årsverk - Andel forskningsinnsats i MNT-fag Eksterne forskningsmidler: - Verdien av Horisont 2020-kontrakter pr FoU-årsverk - Bidragsinntekter fra NFR pr faglig årsverk - Sum inntekter fordelt på EU-forskning, NFR- og RFF-midler - Søknader om eksterne forskningsmidler sendt/innvilget/avslått	Resultatmål +10 % 90/10 0,40 Øke med 20 % i antall sendt
Tiltak 2016 12. Endre organisering og mandat for FoU-administrasjon på institusjonsnivå 13. Gjennomføre kurs i forskningsledelse for FoU-ledere	

Virksomhetsmål 2.2 Vår FoU/KU inspirerer og bidrar til samarbeid over disiplin- og avdelingsgrenser samt omfattende samhandling med regionale og andre relevante aktører.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • styrke arbeidet med forskergrupper, særlig på tvers av fagmiljøer • etablere institusjonelle og tverrfaglige satsingsområder forankret i solide og bærekraftige fagmiljøer med potensial for ekstern finansiering • etablere faglige utviklingsområder der høgskolen ønsker å heve sin kompetanse • videreutvikle fora for presentasjon/diskusjon av FoU/KU på tvers av avdelinger • legge til rette for lengre opphold ved utenlandske fagmiljøer for å gi ansatte mulighet for å bygge internasjonale nettverk	

Styringsparametere - resultater oppnådd i de faglige satsingsområdene - antall og resultater av lengre opphold i utenlandske forskningsmiljøer - Antall forretningsideer pr faglig årsverk - Bidrags- og oppdragsinntekter EU/NFR/RFF/andre kilder	Resultatmål +20 %
Tiltak 2016 14. Etablere Pris for fremragende FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid 15. Arrangere et internt seminar der status og foreløpige resultater i de vedtatte faglige satsingsområdene presenteres	

Virksomhetsmål 2.3 Vår FoU/KU benyttes i undervisningen, og studentene trekkes aktivt inn i FoU/KU-prosjekter.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • stimulere fagansatte til å informere om og bruke egen forskning i sin undervisning • stimulere til at bachelor- og masteroppgaver kan knyttes til fagansattes FoU/KU-områder • bruke professor-/dosentkompetanse på tvers av utdanninger og nivåer	
Styringsparametere - Samspill mellom forskning og utdanning	
Tiltak 2016 16. Legge til rette for økt samarbeid om fagartikler og kronikker mellom studenter og fagansatte	

3. Formidling og samfunnskontakt

Virksomhetsmål 3.1 Vi er regionens førstvalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • sikre synlig og oppdatert informasjon om utdanningstilbud, forskningsaktivitet, kunstnerisk utviklingsarbeid og ansattes kompetanse • bruke tidsriktige kommunikasjonskanaler • øke kompetansen innen forskningsformidling • delta aktivt på relevante formidlingsarenaer • synliggjøre studentprosjekter • systematisere kontakten med tidligere studenter	
Styringsparametere - analyse av søkerlekkasje - formidling - etter- og videreutdanning - bidrags- og oppdragsinntekter EU/NFR/RFF/ andre kilder	Resultatmål +10 % +20 %
Tiltak 2016 17. Foreta en gjennomgang av de ulike elementene i HiØ Videres forretningsmodell og høgskolens faglige strategier for etter- og videreutdanning 18. Sikre en bedre koordinering av utadrettede arrangementer og bedre synliggjøring av faglig aktivitet inkludert studentprosjekter 19. Etablere en strategi for og utrede en mer aktiv markedsføring av tilbudet av enkeltemnestudier	

Virksomhetsmål 3.2 Vi er en nytenkende, modig og samarbeidsvillig aktør som spiller en tydelig rolle i samfunnsutviklingen.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • være synlige i media regionalt og nasjonalt og på ulike formidlings- og samhandlingsarenaer	

• legge til rette for faglige samarbeidsprosjekter med regionale og nasjonale aktører innen offentlig sektor og privat næringsliv • gjennomføre større utadrettede arrangementer • delta aktivt i regionale utviklingsprosesser	
Styringsparametere - resultater av formidling - antall medieoppslag	Resultatmål +10 % +10 %
Tiltak 2016 20. Utarbeide retningslinjer, rammer og struktur for blogg 21. Gjennomføre kurs i blogging for undervisnings- og forskningspersonalet	

4. Organisasjon, ledelse og forvaltning

Virksomhetsmål 4.1 Vi samarbeider med utvalgte institusjoner i Norge og Sverige for å sikre faglige og administrative gevinster.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • skape og utnytte handlingsrommet for samarbeid og arbeidsdeling med aktuelle institusjoner som svarer til høgskolens profil og målsettinger	
Styringsparametere - vurdering av pågående prosesser	
Tiltak 2016 22. Det gjennomføres et 2-dagers fagseminar i samarbeid med Högskolan Väst med tema interregionalt samarbeid og forskning 23. Intensivere arbeidet med å finne gode samarbeidsløsninger med aktuelle samarbeidspartnere, herunder Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Oslo og Akershus, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Høgskolen i Bergen	

Virksomhetsmål 4.2 Vi er en innovativ og lærende organisasjon der utvikling av de menneskelige ressursene har prioritet, ansvar og myndighet er avklart og effektive prosesser er i fokus.	
Strategier For å oppnå dette vil vi: • videreutvikle vår felles virksomhetskultur: Ett HiØ • sikre et tydelig linjelederansvar og avgrensede mandater til styrer, råd og utvalg • gjennomføre målrettet investering i teknologi og kompetanseutvikling • sikre rekruttering av kvalifisert arbeidskraft	
Styringsparametere - andel førstestillinger totalt og fordelt på kjønn og avdelinger - antall disputaser - andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger - studiepoeng pr UF-ansatt - publiseringspoeng pr UF-ansatt	Resultatmål >50 %
Tiltak 2016 24. Implementere revidert Personalpolitikk 25. Øke kvalitet i og gjennomføre en effektivisering av tilsettingsprosessene 26. Utarbeide en tiltaksplan for implementering av Charter & Code 27. Gjennomføre fase to i høgskolens web-prosjekt	

Virksomhetsmål 4.3

Vi har en strategisk og effektiv økonomistyring som bygger på en langsiktig vurdering av vår virksomhet og finansieringen av denne.

Strategier

For å oppnå dette vil vi:

- videreutvikle systemer og prosesser for økonomistyring i et flerårig perspektiv
- gjennomføre oppgraderinger av bygninger og utstyr basert på kartlagte behov og prinsippet om universell utforming
- bidra til mer miljøvennlig utvikling av våre studiesteder

Styringsparametere

- utvikling i fri kapital
- status bygg og utstyr

Tiltak 2016

28. Gjennomføre bygningsmessige prosjekter knyttet til A-bygg fase 2, renovering kantine Fredrikstad og igangsetting av påbygg Halden
29. Implementere web-rapportering for økonomistyring
30. Vurdere etablering av internrevisjon, herunder avklare eventuell modell

Vedlegg 2. Rapportering av likestillingstilstanden for 2015

Innhold

	Side
1. Personal- og lønnsstatistikk	130
2. Arbeidsforhold	132
3. Kompetanseutvikling undervisnings- og forskerstillinger	134
4. Rekruttering	136
5. Sykefravær og foreldrepermisjoner	134
6. Ledelse og styring	138
7. Likestillings- og mangfoldsarbeid på avdelingene	139

1. Personal- og lønnsstatistikk

Det er en overvekt av kvinner i de fleste stillingsgrupper ved høgskolen. Andel kvinner er fremdeles lav innen de mannsdominerte fagområdene ingeniørfag og informasjonsteknologi. Det er størst andel kvinner innen administrative stillinger, med en økning på nær 18 prosentpoeng siden 2013. Innen undervisnings og forskerstillinger ligger helse- og sosialfag på topp med en kvinneandel på 65,7 %.

Kjønnsfordeling og gjennomsnittslønn på virksomhetsnivå, 2012 – 2015

		Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinner andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
Totalt	2015	44,4	55,6	512,1	48 149	44 044	91,5	45 859
	2014	45,7	54,3	508,9	47 016	43 477	92,5	45 089
	2013	46,5	53,5	488,0	45 209	41 901	92,7	43 433
	2012	46,4	53,6	491,0	44 486	40 996	92,2	42 625
Adm. stillinger	2015	28,6	71,4	159,6	49 904	41 408	83,0	43 785
	2014	27,7	72,3	153,5	47 357	39 340	83,1	41 491
	2013	46,5	53,5	131,8	47 490	39 527	83,2	41 795
	2012	46,4	53,6	131,8	45 697	38 606	84,5	40 998
UFF-stillinger	2015	52,0	48,0	301,4	49 314	48 106	97,5	48 732
	2014	53,1	46,9	296,5	49 507	48 767	98,5	49 160
	2013	42,8	47,2	280,4	47 429	46 182	97,4	46 854
	2012	46,4	53,6	283,5	46 769	45 074	96,4	45 979
Drift og vedlikehold	2015	48,7	51,3	51,1	37 272	32 226	86,5	34 655
	2014	55,0	45,0	58,2	33 605	32 145	95,7	32 933
	2013	56,0	44,0	60,2	32 356	30 975	95,7	31 738
	2012	57,3	42,7	57,0	31 926	30 502	95,5	31 269

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn har det siste året økt. Lønnsmessig ligger kvinner i gjennomsnitt 8,5 % under sine mannlige kolleger. Minst er lønnsforskjellen i undervisnings- og forskerstillingen med en differanse på (-)2,5 %. Den største skjevheten mellom kvinner og menns lønn er innenfor administrative stillinger. I denne gruppen finner vi også lederne, men dersom man justerer for denne gruppen er allikevel lønnsforskjellen stor. Justert for ledere har kvinner i denne gruppen 93 % av menns lønn. Ansiennitetsforskjeller synes ikke å påvirke lønnsforskjellene i vesentlig grad.

Kjønnsfordeling og gjennomsnittslønn på avdelingsnivå, 2012 – 2015

		Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinner andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
Totalt	2015	44,4	55,6	512,1	48 149	44 044	91,5	45 859
	2014	45,7	54,3	508,1	47 016	43 477	92,5	45 089
	2013	46,5	53,5	488,0	45 209	41 901	92,7	43 433
	2012	46,4	53,6	491,0	44 486	40 996	92,2	42 923
ØSS	2015	59,1	40,9	58,8	49 909	51 401	103,0	50 501
	2014	62,4	37,6	57,5	49 625	50 510	102,0	49 948
	2013	66,8	33,2	53,0	48 413	47 243	97,6	48 023
	2012	66,7	33,3	54,1	47 726	46 361	97,1	47 261
IR	2015	65,2	34,8	49,2	48 072	46 492	96,7	47 505
	2014	63,3	36,7	44,6	48 104	46 988	97,7	47 677
	2013	66,2	33,8	42,8	45 740	45 354	99,2	45 606
	2012	64,9	35,1	45,3	44 975	45 133	100,4	45 028
IT	2015	82,6	17,4	23,0	50 181	57 435	114,5	51 390
	2014	81,0	19,0	26,3	46 056	55 357	120,2	47 606
	2013	81,0	19,0	26,2	45 025	53 008	117,7	46 401
	2012	88,6	11,4	26,3	44 845	45 614	101,7	44 924
HS	2015	34,3	65,7	89,6	49 751	48 854	98,2	49 153
	2014	34,4	65,6	90,1	49 536	48 766	98,4	49 030
	2013	34,0	66,0	86,4	47 421	46 586	98,2	46 878
	2012	34,0	66,0	89,4	46 387	45 218	97,5	45 624
LU	2015	53,3	46,7	93,3	48 903	48 263	98,7	48 611
	2014	56,9	43,1	85,1	47 440	48 206	101,6	47 774
	2013	55,2	44,8	88,4	46 110	46 356	100,5	46 216
	2012	52,8	47,2	90,9	45 435	45 396	99,9	45 416
Akademiet	2015	39,5	60,5	15,9	42 281	44 153	104,4	43 529
	2014	43,6	56,4	11,9	42 608	45 099	105,8	44 165
	2013	51,5	48,5	10,3	43 012	44 971	104,6	44 057
	2012	44,7	55,3	8,5	45 033	44 389	98,6	44 687

Avdeling for informasjonsteknologi skiller seg positivt ut når det gjelder forskjellen mellom kvinner og menns lønn. Kvinner har i snitt 14,5 % høyere lønn enn sine mannlige kollegaer. Det er verdt å merke seg at det kun er 4 kvinner i denne gruppen, hvor to er ledere. Avdeling for ingeniørfag viser en negativ tendens med 3,3 % lavere lønn for kvinner.

Kjønnsfordeling på førstestillingsnivå, 2015

Stillingskategori Undervisnings- og forskerstillinger	Total		Menn		Kvinner	
	Årsverk	%-andel av total	Årsverk	% Menn	Årsverk	% Kvinner
Totalt	301,4		156,7	52,0 %	144,7	48,0 %
Førsteamanuensis/førstelektor	120,8	40 %	61,3	50,8 %	59,5	49,2 %
Professor/dosent/professor II	36,9	12 %	24,8	67,3 %	12,1	32,7 %
Førstestilling inkl. toppkompetanse	156,0	52 %	84,7	54,3 %	71,3	45,7 %

Høgskolen har fremdeles en høy kvinneandel i toppstillinger, sammenlignet med andre statlige høgskoler (32,7 % mot 27,0 %). Andelen kvinner har allikevel blitt redusert med 5 prosentpoeng fra 2014. Dette skyldes at det i løpet av det siste året har blitt rekruttert flere til toppstilling og flere har fått opprykk. De fleste av disse er menn. Kvinner og menn i toppstillinger har tilnærmet lik lønn.

Fordeling mellom kvinner og menn i lokale forhandlinger 2015 (HTA pkt. 2.3.3)

Det ble ikke gjennomført 2.3.3 forhandlinger i 2015.

2. Arbeidsforhold

Arbeidsforhold på virksomhetsnivå, 2012 – 2015*

Stillingsgruppe	År	Midlertidige stillinger (DBH)			Deltidsstillinger (SAP)		
		% Menn	% Kvinner	Antall årsverk midlertidige stillinger	% Menn	% Kvinner	Antall deltidsstillinger
Totalt	2015	39,7	60,3	92,9	29,9	70,1	77
	2014	45,6	54,4	94,0	35,4	64,6	79
	2013	48,5	51,5	80,0	36,0	64,0	74
	2012	43,2	56,8	87,0	34,0	66,0	76
Adm. stillinger	2015	31,2	68,8	33,7	11,5	88,5	26
	2014	34,5	65,5	41,0	14,3	85,7	21
	2013	48,4	51,6	30,0	19,0	81,0	21
	2012	40,3	59,7	32,0	19,0	81,0	21
UFF-stillinger	2015	43,3	56,7	50,9	42,9	57,1	42
	2014	49,9	50,1	45,0	46,7	53,3	45
	2013	46,3	53,7	42,0	49,0	51,0	39
	2012	37,4	62,6	47,0	45,0	55,0	40
Drift- og vedlikehold	2015	0,0	100,0	2,0	22,2	77,8	9
	2014	0,0	0,0	0,0	30,8	69,2	13
	2013	0,0	0,0	0,0	29,0	71,0	14
	2012	0,0	100,0	0,8	27,0	73,0	15

*) Midlertidige stillinger inkludert åremålsstillinger som bistillinger, lederstillinger, stipendiater m.fl. Professor II stillinger er holdt utenfor deltidsstillingene

Midlertidighet

Andel kvinner i midlertidige stillinger har økt det siste året. Størst er forskjellen mellom kvinner og menn i administrative stillinger, der kvinner utgjør 68,8 %. Kvinner i midlertidige undervisnings- og forskerstillinger har økt med 6,6 prosentpoeng siste år.

I stillingsgruppen administrative stillinger finner vi ledere ansatt på åremål og prosjektstillinger knyttet til senter for fremmedspråk. Disse utgjør hele 17,5 av 33,7 årsverk.

På avdelingsnivå har Helse- og sosialfag og Akademi for scenekunst den største andelen kvinner i midlertidige stillinger. Helse- og sosialfag er også den avdelingen med flest kvinner ansatt.

Deltidsansatte

Av 77 medarbeidere i deltidsstillinger er 70,1 % av disse kvinner. Størst er bruken av deltidsstillinger innen stillingsgruppen undervisning- og forskning, selv når bistillinger er trukket ut. En god del av deltidsbruken innen UFF-stillinger skyldes en aldrende medarbeidermasse og bruk av delvis AFP. Av 42 ansatte på deltid, er 12 av disse er 62 år eller eldre. Deltidsbruken blant kvinner er høyere enn for menn.

I stillingsgruppen drifts- og vedlikehold er bruk av deltidsansatte stor i forhold til antall ansatte totalt. 6 av totalt 21 renholdere, alle kvinner, inngår i denne kategorien. Renholdere i deltidsstillinger gis anledning til å hevde fortrinnsrett til økt stillingsprosent når HiØ lyser ut ledige stillinger.

Andel kvinner i administrative deltidsstillinger ligger 17,1 prosentpoeng over kjønnsfordelingen i stillingsgruppen generelt. 8 av deltidsstillingene (alle kvinner) i denne gruppen er direkte knyttet til permisjoner relatert til omsorg for barn. 6 av deltidsstillingene (av disse 1 mann) knyttes til senter for fremmedspråk, der stillingene i hovedsak er basert på eksternfinansierte midler.

Arbeidsforhold på avdelingsnivå, 2012 – 2014

Stillingsgruppe	År	Midlertidige stillinger (DBH)			Deltidsstillinger (SAP)		
		% Menn	% Kvinner	Antall årsverk midlertidige stillinger	% Menn	% Kvinner	Antall deltidsstillinger*
Totalt	2015	39,7	60,3	92,9	29,9	70,1	77
	2014	45,6	54,4	94,3	35,4	64,6	79
	2013	49,9	50,1	79,4	36,0	64,0	74
	2012	42,4	57,6	87,6	34,0	66,0	76
Økonomi, språk og samf.	2015	50,0	50,0	10,0	100,0	0,0	5
	2014	62,4	37,6	12,3	83,3	16,7	6
	2013	72,8	27,2	9,5	75,0	25,0	4
	2012	59,7	40,3	7,5	50,0	50,0	2
Ingeniørfag	2015	61,5	38,5	9,4	0,6	0,4	5
	2014	63,4	36,6	5,1	50,0	50,0	4
	2013	86,5	13,5	4,5	71,0	29,0	7
	2012	58,8	41,2	4,9	100,0	0,0	5

Stillingsgruppe	År	Midlertidige stillinger (DBH)			Deltidsstillinger (SAP)		
		% Menn	% Kvinner	Antall årsverk midlertidige stillinger	% Menn	% Kvinner	Antall deltidsstillinger*
Informasjonsteknologi	2015	40,0	60,0	5,0	100,0	0,0	3
	2014	57,7	42,3	7,1	100,0	0,0	8
	2013	51,6	48,4	6,2	100,0	0,0	5
	2012	83,9	16,1	6,2	100,0	0,0	5
Helse og sosial	2015	27,4	72,6	15,4	11,1	88,9	9
	2014	24,2	75,8	9,9	15,4	84,6	13
	2013	18,0	82,0	13,3	20,0	80,0	10
	2012	24,5	75,5	15,9	17,0	83,0	12
Lærerutdanning	2015	38,8	61,3	14,5	33,3	66,7	12
	2014	47,2	52,8	18,2	25,0	75,0	8
	2013	50,0	50,0	11,2	45,0	55,0	11
	2012	36,4	63,6	15,4	42,0	58,0	12
Akademiet	2015	27,7	72,3	11,9	22,2	77,8	9
	2014	30,4	69,6	8,2	25,0	75,0	8
	2013	45,2	54,8	7,3	33,0	67,0	6
	2012	32,7	67,3	5,5	40,0	60,0	5

*) Deltidsstillinger er eksklusive bistillinger.

3. Kompetanseutvikling undervisnings- og forskerstillinger

I 2015 var totalt 96 av høgskolens undervisnings- og forskerpersonale registrert i et kompetanseløp, av disse er 46 % kvinner. Andel kvinner i toppkompetanseløp er tilnærmet lik.

Dette året har 22 av våre medarbeidere fått opprykk til en høyere stilling, dette er en økning på ca. 40 % fra året før. Størst er økningen i antall opprykk til toppstilling, der Avdeling for Lærerutdanning står for 6 av 8 opprykk til stilling som professor/dosent. Kvinner utgjør kun 27 % av de som har fått opprykk i 2015.

Kompetanseløp	År	I kompetanseløp			Opprykk		
		Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Doktorgradsløp:	2015	15	20	35	3	1	4
	2014	16	21	37	3	2	5
	2013	17	21	38	3	1	4
	2012	-	-	-	3	0	3
Rekrutteringsstipendiater	2015	8	10	18	2	0	2
	2014	10	11	21	0	0	0
	2013	9	10	19	1	0	1

Kompetanseløp	År	I kompetanseløp			Opprykk		
		Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Andre doktorgradsprogram	2015	7	10	17	1	1	2
	2014	6	10	16	3	2	5
	2013	8	11	19	2	1	3
Andre kvalifiseringsløp:	2015	25	27	52	4	13	17
	2014	28	34	62	3	5	8
	2013	25	34	59	6	5	11
	2012	-	-	-	5	7	12
Professor	2015	7	10	17	1	1	2
	2014	6	11	17	0	1	1
	2013	5	10	15	0	1	1
	2012	-	-	-	1	1	2
Dosent	2015	5	4	9	1	5	6
	2014	7	9	16	0	1	1
	2013	4	9	13	1	1	2
	2012	-	-	-	0	1	1
Førstelektor	2015	13	13	26	2	7	9
	2014	15	14	29	3	3	6
	2013	16	15	31	4	1	5
	2012	-	-	-	4	5	9
Førsteamanuensis	2015	-	-	-	0	1	10
Totalt	2015	40	37	87	6	15	22
	2014	44	55	99	6	7	13
	2013	42	55	97	9	6	15
	2012	-	-	106	8	7	15

Opprykk i teknisk- administrative stillinger etter 2.3.4 forhandlinger

Totalt 9 personer har fått endret stillingskode som følge av lokale forhandlinger etter HTA pkt. 2.3.4. Av disse utgjorde 67 % kvinner. Kvinner utgjør 66,5 % av totalt antall årsverk i teknisk-/administrative stillinger.

		Kvinner		Menn		Totalt (N)
		Antall	% av N	Antall	% av N	
Endring av stillingskode e/ HTA 2.3.4	2015	6	67 %	3	33 %	9
	2014	11	79 %	3	21 %	14
	2013	6	75 %	2	25 %	8
	2012	8	53 %	7	47 %	15

Samlet sett fikk 22 personer i teknisk/administrative opprykk etter hovedtariffavtalens punkt 2.3.4 i 2015. Av disse var 68 % kvinner.

4. Rekruttering

Høgskolens rekrutteringssystem har ikke innebygd funksjonalitet for å ta ut gode rapporter på fordeling av søkere og kjønn til ulike type stillingskategorier, men vi ser en overrepresentasjon av kvinnelige søkere (61,9 %) til stillinger ved HiØ.

I 2015 har vi ansatt 48 personer hvorav kvinner utgjør 62,5 %. Størst er den kvinnelige representasjonen blant nyansatte i teknisk- administrative stillinger. Antall ansettelse i 2015 er reelt sett noe høyere enn oversikten viser. Dette fordi medarbeidere som bytter stilling innad i virksomheten, for eksempel ved overgang fra midlertidig til fast stilling, ikke fremkommer som «nyansatt» i det tilgjengelige datagrunnlaget.

Stillingskategori	År	Antall søkere		Antall nyansatte	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	2015			16	13
	2014			17	14
	2013			8	6
	2012			15	11
Tekniske og administrative stillinger inkl. lederstillinger	2015			14	5
	2014			12	11
	2013			18	8
	2012			16	13
Totalt	2015	853	524	30	18
	2014	680	422	29	25
	2013	465	280	26	14
	2012	499	289	31	24

5. Sykefravær og foreldrepermisjoner

Uttak av foreldrepermisjoner og fravær p.g.a. syke barn, 2012 - 2014

0,15 % av det totale fraværet skyldes barn eller barnepassers sykdom, og 1,70 % av fraværet er relatert til foreldre- og omsorgspermisjoner. Ved HiØ, som i samfunnet generelt, tar kvinner den største byrden når det gjelder fravær grunnet omsorg for barn. Kvinner står for 95 % av fraværet knyttet til foreldrepermisjoner og 69 % av syke barn dager. Kvinneandelen ved HiØ er på 54 %.

Innenfor administrative stillinger ser vi at menn tar en større del av byrden når det gjelder fravær grunnet syke barn. Mannsandelen i administrasjonen er på 27 %, disse tar ut 32 % av fraværsdage knyttet til syke barn.

Innenfor undervisning- og forskerstillinger er antall fraværsdager knyttet til syke barn jevnt fordelt. Det er grunn til å anta at fraværs dager for syke barn er noe underrapportert for denne gruppen.

Stillingskategori	År	Foreldrepermisjon*		Fravær sykt barn		Antall kvinner (%)
		ant. fraværsdager		ant. fraværsdager		
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	
Totalt	2015	2146	110	109	48	55,3
	2014	2066	493	131	45	54,2
	2013	1181	130	148	48	53,5
	2012	1312	258	136	60	53,6
Adm. stillinger	2015	1046	75	90	42	72,5
	2014	1196	173	93	36	72,3
	2013	941	66	104	39	53,5
	2012	991	80	104	45	53,6
UFF-stillinger	2015	1099	34	12	13	47,6
	2014	870	260	25	5	46,9
	2013	239	44	20	4	47,2
	2012	321	118	22	4	53,6
Drifts- og vedlikehold	2015	0	0	7	6	49,2
	2014	0	60	12	4	45,0
	2013	0	20	23	5	44,0
	2012	0	60	10	11	42,7

*) Foreldrepermisjon inkl. foreldrepermisjon, omsorgspermisjon samt permisjon ved fødsel og adopsjon.

Sykefraværstatistikk, 2012 -2014

Høgskolen Østfold har som IA-bedrift en nasjonal målsetting om at sykefraværet ikke skal overstige 5,6 %. Høgskolen i Østfold ligger godt innenfor den nasjonale målsettingen med et sykefravær på 4,6 %. Sammenlignet med året før har vi hatt en økning på 0,75 prosentpoeng, men vi ligger godt under gjennomsnittet for sammenlignbar sektor.

Kvinner har et sykefravær på 5,2 % og menn har 3,3 %. Kvinner står for totalt 2/3 av fraværsdagene. Når man ser på sammensetningen av menn og kvinner i virksomheten, har kvinner om lag 10 % mer fravær enn menn.

Fremdeles har vi et høyt sykefravær blant renholderne. Det totale sykefraværet for denne gruppen ligger på 10 %.

Stillingskategori	År	Sykefravær - egenmeldt				Sykefravær - legemeldt			
		Antall fraværsdager		Fraværspersent		Antall fraværsdager		Fraværspersent	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2015	477	220	0,74	0,42	2891	1484	4,49	2,85
	2014	382	139	0,63	0,28	2705	1020	4,45	2,01
	2013	393	196	0,66	0,39	2563	975	4,34	1,96
	2012	415	250	0,71	0,5	3160	1136	5,43	2,28
Adm. stillinger	2015	303	120	1,17	1,19	1264	284	4,89	2,79
	2014	270	80	1,11	0,89	886	361	3,64	4,01
	2013	226	79	0,94	0,81	850	250	3,55	2,57
	2012	291	114	1,25	1,14	806	249	3,48	2,5

Stillingskategori	År	Sykefravær - egenmeldt				Sykefravær - legemeldt			
		Antall fraværsdager		Fraværsprosent		Antall fraværsdager		Fraværsprosent	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
UFF-stillinger	2015	81	52	0,24	0,14	1409	1005	4,25	2,81
	2014	57	21	0,19	0,06	1304	580	4,22	1,66
	2013	107	67	0,37	0,2	1270	527	4,34	1,6
	2012	87	51	0,29	0,15	1782	757	6,06	2,33
Drift og vedlikehold	2015	94	48	1,65	0,77	249	195	4,35	3,12
	2014	55	38	0,96	0,56	516	79	9,06	1,15
	2013	63	52	1,07	0,72	444	198	7,58	2,74
	2012	37	85	0,65	1,13	574	133	10,79	1,77

6. Ledelse og styring

Høgskolen skal, som et offentlig organ, bestrebe kjønnsbalanse i ulike styrever, råd og utvalg. Høgskolen har en god balanse når det gjelder kjønns sammensetningen i de fleste lovpålagte styrever, råd og utvalg, med unntak av læringsmiljøutvalget som består utelukkende av kvinner.

Representasjonen blant toppledelsen er god med en kvinneandel på 45 %. I dekangruppen er 4 av 5 kvinner. Den øverste ledelsen, rektorat og høgskoledirektør, består kun av menn.

Læringsmiljøutvalget består kun av kvinner. Det har vist seg vanskelig å rekruttere menn til dette utvalget, og man jobber for å få inn mannlige studentrepresentanter ved neste valgperiode.

RÅD / UTVALG	År	Ant. medlemmer	Ant. menn	menn %	Ant. kvinner	kvinner %
Styret	2015	11	5	45 %	6	55 %
	2014	11	5	45 %	6	55 %
	2013	11	5	45 %	6	55 %
	2012	11	6	55 %	5	45 %
Toppledelse: rektorat, dekaner, direktør, avdelingsdirektører	2015	11	6	55 %	5	45 %
	2014	11	6	55 %	5	45 %
	2013	11	7	64 %	4	36 %
	2012	9	7	78 %	2	22 %
Ansettelsesutvalg	2015	18	11	61 %	7	39 %
	2014	18	11	61 %	7	39 %
	2013	18	9	50 %	9	50 %
	2012	16	9	56 %	7	44 %
Ansettelsesråd	2015	7	3	43 %	4	57 %
	2014	7	3	43 %	4	57 %
	2013	7	3	43 %	4	57 %
	2012	7	3	43 %	4	57 %

RÅD / UTVALG	År	Ant. medlemmer	Ant. menn	menn %	Ant. kvinner	kvinner %
Læringsmiljøutvalget	2015	6	0	0 %	6	100 %
	2014	6	2	33 %	4	66 %
	2013	6	1	17 %	5	83 %
	2012	5	2	40 %	3	60 %
FoU-utvalget	2015	11	5	45 %	6	55 %
	2014	11	4	36 %	7	64 %
	2013	10	5	50 %	5	50 %
	2012	10	5	50 %	5	50 %
Arbeidsmiljøutvalget	2015	6	3	50 %	3	50 %
	2014	6	3	50 %	3	50 %
	2013	6	3	50 %	3	50 %
	2012	6	3	50 %	3	50 %
Klagenemda	2015	5	3	60 %	2	40 %
	2014	5	2	40 %	3	60 %
	2013	5	2	40 %	3	60 %
	2012	5	2	40 %	3	60 %

7. Likestillings- og mangfoldsarbeid på avdelingene

Avdeling for informasjonsteknologi har stor underrepresentasjon av kvinnelige studenter og ansatte på avdelingen. I et forsøk for å øke interessen blant jenter og IT-studier, har avdelingen gjennomført flere «Girl Geek Dinners» arrangement som har som hensikt å rekruttere flere jenter til realfagene. Avdelingen har i 2015 også gjennomført rekrutteringsdager for videregående skoler der både jenter og ungdom med minoritetsbakgrunn er godt representert.

Ved Avdeling for helse- og sosialfag har nettverksgruppen Kvinnforsk hatt høy aktivitet i 2015. Nettverket ble etablert basert på støtte fra Komité for integreringstiltak, Kvinner i forskning (KiF) i 2009. Dette som et ledd i et nasjonalt satsingsområde for å få bedre kjønnsbalanse i post-doc og professorstillinger. Nettverket består av 18 kvinnelige forskere på førsteamanuensisnivå eller som er i et doktorgradsløp. Nettverket tok initiativ til at avdelingen etablerte en mentorordning for kvinnelige forskere, og ordningen fungerer godt. I 2016 vil denne ordningen gjelde begge kjønn.

Akademiet for scenekunst er avdelingen med størst internasjonalt mangfold blant ansatte og studenter. De siste år har de hatt en positiv styrking av studiemiljøet med flere studenter rekruttert utenfor vår vestlige kultur. Gjennom et kulturelt mangfoldig studiemiljø reflekteres verdier og kulturer i en utdanningskontekst som beriker alle som er involvert.